

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.04.2010
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.06.2010
Avaldamismärge:	

Elektrituruseadus¹

Vastu võetud 11.02.2003
 RT I 2003, 25, 153
 jõustumine vastavalt §-le 119.

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
10.03.2004	RT I 2004, 18, 131	15.04.2004
14.04.2004	RT I 2004, 30, 208	01.05.2004
08.12.2004	RT I 2004, 86, 583	01.01.2005, osaliselt 1.05.2005
07.12.2006	RT I 2006, 58, 439	01.01.2007
15.02.2007	RT I 2007, 23, 120	01.05.2007, osaliselt 1.01.2009 ja 1.01.2010
22.11.2007	RT I 2007, 66, 408	01.01.2008
12.11.2008	RT I 2008, 51, 282	19.12.2008
17.12.2008	RT I 2009, 5, 34	22.01.2009
18.06.2009	RT I 2009, 35, 232	06.07.2009, osaliselt 1.07.2014
15.06.2009	RT I 2009, 39, 262	24.07.2009
26.11.2009	RT I 2009, 62, 405	01.01.2010
27.01.2010	RT I 2010, 8, 37	27.02.2010
28.01.2010	RT I 2010, 8, 40	27.02.2010, osaliselt 1.04.2010, 1.07.2010 ja 3.03.2011

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus reguleerib elektrienergia tootmist, edastamist, müüki, eksporti, importi ja transiiti ning elektrisüsteemi majanduslikku ja tehnilist juhtimist. Seadus näeb ette elektrituru toimimise põhimõtted, lähtudes vajadusest tagada põhjendatud hinnaga, keskkonnanõuete ja tarbija vajaduste kohane tõhus elektrivarustus ning energiaallikate tasakaalustatud, keskkonnahoidlik ja pikaajaline kasutamine.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuses järgitakse koostöö, võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtet.

(3) Elektritettevõtja soodustab tarbija tegevust, mille eesmärk on elektrienergiat säästa.

(4) Käesolevas seaduses käsitletud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seadust, arvestades käesolevast seadusest tulenevaid erisusi.

§ 2. Elektrimajanduse arengu kavandamine

(1) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium koostab iga kolme aasta järel ning esitab Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks elektrimajanduse arengukava, milles sisaldub järgmine teave:

1) järgmise kümne aasta elektritarbimise eeldatav maht;

- 2) järgmise kümne aasta eeldatav tootmis- ja edastamisvõimsus, mis on vajalik varustuskindluse ning energiaallikate mitmekesisuse ja tõhususe tagamiseks, eeldatava tarbimismahu rahuldamiseks ja keskkonnanõuete täitmiseks;
- 3) analüüs, milles käsitletakse rahvusvahelise elektrituruse senist arengut ja prognoosi järgmise viie aasta kohta;
- 4) järgmise viie aasta kohta analüüs, milles käsitletakse keskkonnanõuete eeldatavat mõju elektriturule;
- 5) järgmise kümne aasta kohta andmed ja analüüs, mis käsitlevad taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kavandatavat osakaalu kogutarbimises ning kavandatu saavutamiseks rakendatud abinõusid;
- 5¹) järgmise nelja aasta kohta analüüs, milles käsitletakse elektri ja soojuse tõhusa koostootmise riiklikku potentsiaali, võimalikke takistusi ning kavandatu saavutamiseks rakendatavaid abinõusid;
[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]
- 6) järgmise viie aasta kohta energiaallikate kaupa analüüs, milles käsitletakse energiaallika osakaalu kogutarbimises ja osakaalu eeldatavat muutumist ning selle mõju elektriturule, varustuskindlusele ja keskkonnale;
- 7) andmed selle kohta, mis on eelmise arengukava andmetega võrreldes muutunud;
- 8) eelmise perioodi arengukava prognooside ja kujunenud olukorra võrdlus;
- 9) käesoleva seaduse ja selle alusel vastuvõetud õigusaktide kohaldamise analüüs;
- 10) elektrivarustuse seisukohalt muude oluliste küsimuste analüüs.

(2) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi nõudel esitavad süsteemihaldur ja elektriettevõtjad ministeeriumile elektrimajanduse arengukava koostamiseks vajalikku teavet, mis ei sisalda ettevõtja ärisaladust, kui teabe esitamine on kooskõlas käesolevas seaduses ettenähtud kohustusega hoida teabesaladust.

(3) Vabariigi Valitsus kinnitab elektrimajanduse arengukava ning selle põhimõtteid arvestades otsustab uute õigusaktide eelnõude või kehtivate õigusaktide muutmise eelnõude väljatöötamise või käesolevas seaduses ettenähtud eesmärkide täitmiseks muude abinõude rakendamise.

§ 3. Mõisted

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) avatud tarne – turuosalisele kogu temale vajaliku elektrienergia müümine või turuosalisele tema bilansi tagamiseks kauplemisperioodil puudu jääva elektrienergia koguse müümine või temalt kauplemisperioodil ülejääva elektrienergia koguse ostmise;
- 2) bilansienergia – elektrienergia, mida bilansi hoidmise eesmärgil ostab ja müüb süsteemihaldur bilansihalduriga sõlmitud bilansilepingu alusel;
- 3) bilans – turuosalise poolt kauplemisperioodil ostetud ja/või võrku antud elektrienergia koguse ning tema poolt samal kauplemisperioodil müüdüd ja/või võrgust võetud elektrienergia koguse tasakaal;
- 4) bilansi selgitamine – bilansi kindlaksmääramine viisil, mis võimaldab igal kauplemisperioodil koostada turuosalise bilansi ja selgitada avatud tarne suuruse ning bilansist kõrvalekaldumise korral koostada selle kohta aruande;
- 5) bilansivastutus – turuosalise kohustus tagada, et tema poolt kauplemisperioodil ostetud ja/või võrku antud elektrienergia kogus ning tema poolt samal kauplemisperioodil müüdüd ja/või võrgust võetud elektrienergia kogus on tasakaalus;
- 6) bilansileping – süsteemihalduri ja bilansihalduri vahel sõlmitud avatud tarne leping, mille alusel süsteemihaldur müüb bilansihaldurile või ostab temalt igal kauplemisperioodil bilansi tagamiseks vajaliku koguse bilansienergiat;
- 7) edastamine – elektrienergia transport võrgus;
- 7¹) elektribörs – organiseeritud turg elektrienergiaga kauplemiseks sama või järgmise päeva või tunnisestest tarnetega;
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]
- 8) elektrijaam – elektrienergia tootmise ühest või mitmest tootmiseseadmest koosnev talitluskogum koos selle juurde kuuluvate abiseadmete ja rajatistega;
[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]
- 9) elektripaigaldis – elektrienergia tootmiseks, edastamiseks, muundamiseks, mõõtmiseks, müügiks või tarbimiseks kasutatavate seadmete, juhtide ja tarvikute paigaldatud talitluslik kogum;
- 9¹) import – lepingu alusel elektrienergia sissevedu väljastpoolt Euroopa Liitu eesmärgiga müüa või tarbida elektrienergiat Eestis;
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]
- 10) jaotamine – elektrienergia edastamine jaotusvõrgu kaudu;
- 11) jaotusvõrk – võrk, mis ei ole põhivõrk;
- 12) kauglugemisseade – mõõteseade, mis kauplemisperioodide kaupa salvestab elektrienergia koguste andmed ning võimaldab neid automaatselt edastada mõõteseadme juurde minemata;
- 13) kauplemisperiood – võrgueeskirjas ettenähtud ajavahemik, mille lõikes on turuosaline kohustatud tagama oma bilansi;
- 14) liin – võrgu kindlaid punkte ühendav võrguosa;
- 15) liitumispunkt – turuosalise elektripaigaldise täpselt määratletud ühenduskoht võrguga;
- 16) mõõteseade – elektrienergia arvesti ning selle juurde kuuluvad mõõtetrafo ja tariifilülitusseadmed;
- 17) määratud tarne – turuosalisele temaga kauplemisperioodiks kokkulepitud sellise elektrienergia koguse müümine, millest on bilansihaldurile ette teatatud käesolevas seaduses ja võrgueeskirjas sätestatud korras;
- 18) müük – elektrienergia tasu eest või tasuta üleandmine teisele isikule;
- 19) netovõimsus – tootmiseseadme poolt võrku antava võimsuse ülemmäär;

19¹) netovõimsuse kasutatavus – valmisolek anda elektriline netovõimsus võrku 24 tunni jooksul süsteemihalduri asjakohase korralduse tegemisest alates;

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

20) otseliin – võrguga ühendamata lisaliin elektrienergia edastamiseks ühest elektrijaamast teise või tarbijale;

21) põhivõrk – vähemalt 110 kV pingega üleriigiline võrk koos üle 10 kV pingega ühendustega teiste riikide võrkudega ning süsteemi kui terviku toimimiseks, haldamiseks ja arendamiseks vajalike muude, ka keskpingel talitlevate elektripaigaldistega ning juhtimis-, kaitse- ja sisedeadmestikuga, mis moodustavad ühtse majandusüksuse;

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

22) reguleerimisvõimsus – süsteemihalduri sõlmitud lepingu alusel ostetav võimsus, mida süsteemihaldur kasutab tootmise ja tarbimise suurendamiseks või vähendamiseks vastavuses käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktidega ning tema poolt sõlmitud lepingutega;

23) süsteem – elektrienergia tootmise ja edastamise tehniline süsteem, mille moodustavad Eesti territooriumil asuvad elektrijaamad ning neid üksteisega, tarbijatega ja teiste riikide elektrisüsteemidega ühendav võrk koos vastavate juhtimis-, kaitse- ja sisesüsteemidega;

24) tootmine – elektrienergia tootmine. Tootmiseks käesoleva seaduse tähenduses ei ole elektrienergia tootmine süsteemiga ühendamata tootmiseseadmetega, mille netovõimsus kokku ei ületa 100 kW;

25) tootmiseseade – elektrienergia tootmiseks ettenähtud elektripaigaldis;

26) transiit – elektrienergia edastamine sellise lepingu alusel, mille pooled ei tarbi ega tooda edastatavat elektrienergiat Eestis;

26¹) tõhus koostootmine – elektrienergia tootmine elektri- ja soojusenergia koostootmise režiimil, lähtuvalt soojusenergia nõudlusest ja tagades energiasäästu vastavalt tõhusa koostootmise nõuetele;

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

27) valitsev mõju – valitsev mõju ettevõtja üle konkurentsiseaduse tähenduses;

28) varustuskindlus – süsteemi võime tagada tarbijate nõuetekohane elektrivarustus;

29) võrk – elektripaigaldis või selle osa, mis on ette nähtud elektrienergia edastamiseks tarbija või tootja liitumispunktini;

30) võrgueeskiri – käesoleva seaduse §-s 42 nimetatud õigusakt;

31) võrguteenus – käesoleva seaduse § 65 lõikes 1 nimetatud teenus;

32) võrguühendus – elektriline ühendus võrgu ja muu elektripaigaldise vahel;

33) võrguga ühendamine – uue võrguühenduse loomine või olemasoleva võrguühenduse tarbimistingimuste või muude tehniliste tingimuste muutmine või varustuskindluse suurendamine;

34) võrguühenduse kasutamine – võrguteenuste kasutamine võrguühenduse kaudu;

35) ülekandmine – elektrienergia edastamine põhivõrgu kaudu.

§ 4. Varustuskindluse tagamine

(1) Vabariigi Valitsus võib kindla tähtaja jooksul rakendada kõigi turuosaliste suhtes varustuskindluse tagamise abinõusid, kui ilmneb:

1) varustuskindlust ohustav tegur;

2) primaarenergiaallikate vähesus;

3) oht inimeste elule või tervisele või võrgu või muu elektripaigaldise säilimisele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud abinõusid võib rakendada käesoleva seaduse 3.–7. peatüki sätteid järgimata, kui see on varustuskindluse tagamiseks hädavajalik.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul kehtestab Vabariigi Valitsus abinõude rakendamise tingitud kulutuste arvutamise alused, kulutusi hüvitama kohustatud isikute ja hüvitist saama õigustatud isikute nimekirjad ning kulutuste hüvitamise ulatuse ja korra.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul võib rakendada muu hulgas järgmisi abinõusid:

1) piirata käesolevas seaduses sätestatud vabatarbija õigusi;

2) kohustada soetama ja hoidma tootmiseks vajalike primaarenergiaallikate varusid;

3) peatada tootjale või muule turuosalisele käesoleva seadusega antud õigused või piirata neid;

4) piirata teatavate turuosaliste elektrivarustust või katkestada see;

5) piirata või muuta võrguteenuste osutamise kohustust.

(4¹) Konkurentsiamet võib kohustada süsteemihaldurit korraldama konkursi uute tootmisvõimsuste või energiatõhusust edendavate nõudluse juhtimise meetmete loomiseks, kui käesoleva seaduse § 39 lõikes 7 nimetatud aruande põhjal on süsteemi tootmiseseadmete võimsuse varu väiksem tarbimisnõudluse rahuldamiseks vajalikust võrgueeskirjas sätestatud varust või kui see on vajalik keskkonnakaitse huvides uute algjärgus tehnoloogiate edendamiseks.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(4²) Käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ nimetatud konkursi korraldamisel järgib süsteemihaldur järgmisi nõudeid:

1) konkursi tingimustes esitatakse tootmiseseadme ehituse rahastamise üksikasjalik ja mittediskrimineeriv kava;

2) konkursi tingimused avaldatakse süsteemihalduri veebilehel eesti ja inglise keeles;

- 3) konkursi tingimused peavad sisaldama lepingutingimuste ning kõikide pakkujate suhtes kohustusliku protseduuri üksikasjalikku kirjeldust ning ammendavat loendit kriteeriumidest, mida pakkumiste valimisel ja lepingu sõlmimisel arvesse võetakse, sealhulgas andmeid pakkumisega seotud soodustuste kohta;
- 4) konkursil võivad osaleda ka olemasolevad tootjad pikaajalise garantiiga elektritarnepakkumistega;
- 5) konkursi üksikasjalikud andmed avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas vähemalt kuus kuud enne pakkumiste esitamise tähtpäeva;
- 6) pakkumistes sisalduva teabe konfidentsiaalsus peab olema tagatud.
[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

(5) Vabariigi Valitsus teeb käesoleva paragrahvi alusel rakendatud abinõud viivitamata teatavaks Euroopa Komisjonile.

2. peatükk TURUOSALISED

1. jagu Turuosaliste liigid

§ 5. Turuosalised

Turuosalised on elektriettevõtja, tarbija, bilansihaldur ja elektribörsi korraldaja.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

§ 6. Elektriettevõtjad

Elektriettevõtjad on tootja, võrguettevõtja, liinivaldaja ja müüja.

§ 7. Tootja

(1) Tootja on elektriettevõtja, kes toodab elektrienergiat ühe või mitme tootmiseseadme abil.

(2) Väiketootja on tootja, kelle Eestis asuvate tootmiseseadmete netovõimsus koos temaga ühte kontserni kuuluvate teiste tootjate Eestis asuvate tootmiseseadmete netovõimsusega kokku ei ületa 10 MW.

(3) Koostootja on isik, kes toodab elektrienergiat töhusa koostootmise režiimil. Töhusa koostootmise nõuded [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister](#), lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/8/EÜ soojus- ja elektrienergia koostootmise stimuleerimiseks siseturu kasuliku soojuse nõudluse alusel, millega muudetakse direktiivi 92/42/EMÜ (ELT L 052, 21.02.2004, lk 50–60) lisas 3 esitatud metoodikast.
[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

§ 8. Võrguettevõtja

(1) Võrguettevõtja on elektriettevõtja, kes osutab võrguteenust võrgu kaudu.

(2) Põhivõrguettevõtja on elektriettevõtja, kes osutab võrguteenust põhivõrgu kaudu.

(3) Jaotusvõrguettevõtja on elektriettevõtja, kes osutab võrguteenust jaotusvõrgu kaudu.

§ 9. Liinivaldaja

Liinivaldaja on elektriettevõtja, kes kasutab elektrienergia edastamiseks otseliini või riigipiiri ületavat alalisvooluliini.

§ 10. Müüja

Müüja on elektrienergiat müüv elektriettevõtja.

§ 11. Bilansihaldur

Bilansihaldur on isik, kes on oma bilansi tagamiseks sõlminud süsteemihalduriga bilansilepingu käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud korras.

§ 11¹. Elektribörsi korraldaja

(1) Elektribörsi korraldaja on isik, kes tagab süsteemihalduriga sõlmitud lepingu alusel elektribörsi toimimise ja seal elektrienergiaga kauplemise võimaluse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lepingu sõlmib süsteemihaldur isikuga, kellel on rahvusvahelise elektribörsi korraldamise kogemus ning kelle korraldatud elektribörsi aastane käive on vähemalt 50 TWh järgmise päeva ja vähemalt 0,5 TWh sama päeva tarnetega kaupleva elektribörsil.

(3) Elektribörsi korraldaja kehtestab elektribörsi korra- ja õiguspärase tegevuse tagamiseks elektribörsi reeglendi ning avaldab selle oma veebilehel hiljemalt kaks kuud enne elektribörsi tegevuse alustamise kuupäeva.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

§ 11². Elektribörsil kaupleja

(1) Elektribörsil kaupleja on turuosaline, kellele elektribörsi korraldaja on andnud õiguse elektribörsil kaubelda, sõlmides temaga asjakohase lepingu.

(2) Elektribörsil kauplejaks võib olla Eesti turuosaline, kellele ei laiene käesoleva seaduse § 75 lõikes 1 nimetatud nõue, ja selle välisriigi turuosaline, kelle süsteemihalduril on Eesti süsteemihalduriga sõlmitud kokkulepe, mis tagab turuosalise elektrienergia tarned.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

§ 12. Tarbija

(1) Tarbija on elektrienergiat oma tarbeks kasutav isik.

(1¹) Kodutarbija on tarbija, kes kasutab elektrienergiat oma majapidamises eesmärgil, mis ei seonu tema majandus- või kutsetegevusega.

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

(1²) Äritarbija on tarbija, kes ei ole kodutarbija.

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

(2) Elektrienergiat ostev isik on käesoleva seaduse tähenduses tarbija üksnes oma tarbeks kasutatava elektrienergia osas.

§ 13. Vabatarbija

(1) Vabatarbija on tarbija, kes kasutab elektrienergiat selles tarbimiskohas, kus kalendriaasta jooksul ühe või mitme liitumispunkti kaudu on tarbitud vähemalt 2 GWh elektrienergiat. Nimetatud elektrienergia koguse hulka arvatakse ka vabatarbija tarbimiskohas toodetud ja kasutatud elektrienergia.

(2) Alates 2011. aasta 1. jaanuarist on vabatarbijaks tarbija, kes kasutab elektrienergiat selles tarbimiskohas, kus kalendriaasta jooksul ühe või mitme liitumispunkti kaudu on tarbitud elektrienergiat vähemalt selles koguses, mille määrab majandus- ja kommunikatsiooniminister hiljemalt 2010. aasta 30. septembriks nii, et vabatarbijaks olevate tarbijate poolt 2009. aasta jooksul tarbitud elektrienergia kogus moodustab vähemalt 35 protsenti sama kalendriaasta elektrienergia tarbimise kogumahust. Samal põhimõttel määrab majandus- ja kommunikatsiooniminister 2012. aasta vabatarbija tarbimiskoguse nii, et vabatarbijaks olevate tarbijate poolt 2010. aasta jooksul tarbitud elektrienergia kogus moodustab vähemalt 35 protsenti sama kalendriaasta elektrienergia tarbimise kogumahust, ja teavitab sellest Euroopa Komisjoni.

(3) Alates 2013. aasta 1. jaanuarist on kõik tarbijad vabatarbijad.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

§ 14. Vabatarbija õiguste kasutamine

Võrguettevõtja kontrollib iga aasta detsembrikuu jooksul tema võrguga ühendatud tarbijate tarbimiskoguseid. Kui tarbija vastab käesoleva seaduse §-s 13 sätestatud, teatab võrguettevõtja sellest kahe kuu jooksul pärast selle kalendriaasta lõppu asjaomasele tarbijale ja, kui võrguettevõtja ei tegele elektrienergia müügiga, ka müüjale, kes täidab selle võrguettevõtja müügikohustust. Teadet ei edastata tarbijale, keda juba on varasema kalendriaasta andmete põhjal teavitatud vastavusest vabatarbijale sätestatud nõuetele.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

2. jagu

Elektriettevõtjatele esitatavad nõuded

§ 15. Nõuded tegutsemisvormile ja kapitalile

- (1) Elektriettevõtja on äriregistrisse kantud või asutamisel olev aktsiaselts või osühing.
- (2) Võrguettevõtja ja riigipiiri ületavat alalisvooluliini kasutava liinivaldaja aktsia- või osakapital on vähemalt 2 000 000 krooni.
- (3) Tootja ja müüja aktsia- või osakapital on vähemalt 500 000 krooni.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata otseliini kasutavale liinivaldajale, kes on samal ajal vabatarbija.
- (5) Käesoleva paragrahvi lõikeid 1 ja 3 ei kohaldata tootjale ja müüjale, kes toodab ja müüb temale kuuluvate kokku alla 100 kW netovõimsusega tootmisseadmete abil toodetud elektrienergiat.
- (6) Käesoleva paragrahvi lõikeid 1 ja 3 ei kohaldata:
 - 1) müüjale, kes väljaspool põhitegevust müüb elektrienergiat temale kuuluva või tervikuna tema valduses oleva ehitise või kinnisasja piires isikutele, kes seaduslikul alusel seda ehitist või kinnisasja kasutavad;
 - 2) mittetulundusühingust müüjale, kes müüb elektrienergiat oma liikmele üksnes liikme omandis või valduses oleva korteri, suvila, garaaži või eramu elektrienergiaga varustamiseks.[RT I 2004, 86, 583- jõust. 01.01.2005]

§ 16. Tegevusalade eristamine

- (1) Kui elektriettevõtjal ei ole käesoleva seadusega keelatud samal ajal tegutseda mitmel elektrienergiaga seotud või muul tegevusalal, peab ta raamatupidamise arvestust oma elektrienergiaga seotud tegevusalade ja muude tegevusalade kohta ning samuti erinevate käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktides 2–7 nimetatud elektrienergiaga seotud tegevusalade kohta nii, nagu oleksid seda kohustatud tegema nendel tegevusaladel tegutsevad erinevad ettevõtjad.
 - (2) Põhivõrguettevõtja ja see jaotusvõrguettevõtja, kelle võrguga ühendatud tarbijate arv on suurem kui 100 000, ei või tegutseda muul tegevusalal peale võrguteenuse osutamise.
 - (3) Käesoleva paragrahvi lõikega 2 ei ole vastuolus, et:
 - 1) põhivõrguettevõtja täidab käesoleva seaduse 3. ja 4. peatükis käsitletud kohustusi;
 - 2) võrguettevõtja toodab elektrienergiat ainult võrgukadude korvamiseks või reservelektrijaamas elektrivarustuse katkemise korral;
 - 3) võrguettevõtjaga ühte kontserni kuuluvad teised ettevõtjad tegutsevad ka muudel tegevusaladel;
 - 4) [kehtetu - RT I 2004, 86, 583- jõust. 01.01.2005]
 - 5) võrguettevõtja müüb elektrienergiat Konkurentsiameti poolt kooskõlastatud hinnaga või hinnaga, millega müüakse elektrienergiat käesoleva seaduse §-s 76 ettenähtud müügikohustuse täitmiseks.[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]
 - (4) Põhivõrguettevõtja ei või samal ajal olla jaotusvõrguettevõtja.
- [RT I 2004, 86, 583- jõust. 01.01.2005]

§ 17. Aruandlus ja auditeerimine

- (1) Vabariigi Valitsusel on õigus kehtestada elektriettevõtja raamatupidamise ja aruannete avalikustamise suhtes kohaldatavaid põhjendatud lisanõudeid, et tagada elektrienergiaga seotud tegevuse tulude ja kulude ning samasse kontserni kuuluvate ettevõtjate vaheliste tehingute selge kajastamine.
 - (2) Elektriettevõtja lisab majandusaasta aruandele selgituse kulude jaotamise põhimõtete kohta temaga ühte kontserni kuuluvate elektriettevõtjate suhtes. Nimetatud põhimõtteid võib elektriettevõtja muuta erandlikel asjaoludel. Muudatusi ja nende tegemise põhjusi kirjeldatakse majandusaasta aruandes.
 - (3) Elektriettevõtja esitab majandusaasta aruande lisadena raamatupidamisbilansi ja kasumiaruande tegevusalade kaupa.
 - (3¹) Müüja peab vabatarbijatele mõeldud tarnete kohta raamatupidamises eraldi arvestust kuni 2012. aasta 31. detsembrini.
- [RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

- (4) Elektriettevõtja korraldab oma tegevuse auditeerimise. Auditeerimistulemusi käsitlevas otsuses esitab audiitor lisaks muudele andmetele arvamuse selle kohta, kas elektriettevõtja majandusaasta aruanne ja selle lisad on käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktidega kooskõlas.

§ 18. Võrguettevõtja juhtimine

(1) Võrguettevõtja juhatuse liige ei või samal ajal olla võrguettevõtjaga ühte kontserni kuuluva teise elektriettevõtja juhatuse liige või muul viisil otse või kaudselt vastutada võrguettevõtjaga ühte kontserni kuuluva teise elektriettevõtja igapäevase majandustegevuse eest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud keeld kehtib ka selle elektriettevõtja kohta, kes võrguettevõtjaga ühte kontserni ei kuulu, kuid kellel on võrguettevõtja üle või kelle üle on võrguettevõtjal muul viisil valitsev mõju.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetega 1 ja 2 ei ole vastuolus võrguettevõtja juhatuse liikme õigus samal ajal olla võrguettevõtjaga ühte kontserni kuuluva teise elektriettevõtja nõukogu või lõikes 2 nimetatud elektriettevõtja nõukogu liige.

(4) Võrguettevõtja juhatuse liikmele makstav tasu või temale ettenähtud muu hüve ei või sõltuda teise elektriettevõtja majandustegevuse edukusest või selle isiku majandustegevuse edukusest, kellel on selle elektriettevõtja üle valitsev mõju.

(5) Võrguettevõtjal peab olema õigus otsustada võrgu säilitamiseks ja arendamiseks vajaliku vara kasutamise üle, takistamata seejuures emettevõtja õigust teostada majanduslikku ja juhtimisalast järelevalvet tütarettevõtja üle.

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

(6) Võrguettevõtja töötab välja ja viib ellu kava, milles nähakse ette teiste elektriettevõtjate ja tarbijate võrdse kohtlemise abinõud ning nende rakendamiseks võrguettevõtja töötajatele pandavad kohustused. Võrguettevõtja esitab kava Konkurentsiametile.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud kava koostab ja selle täitmist kontrollib ning koostab kava täitmiseks rakendatud abinõusid käsitleva aastaaruande võrguettevõtja juhatuse liikme määratud ja tema otsealluvuses olev töötaja.

(8) Võrguettevõtja esitab aastaaruande Konkurentsiametile ja teatab aruandega tutvumise võimalustest oma veebilehel.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 19. Teavitamise kohustus

(1) Isik edastab Konkurentsiametile kirjaliku teate selle kohta, et ta on:

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

- 1) omandanud võrgu või saanud selle enda kasutusse;
- 2) alustanud üle 1 MW netovõimsusega tootmiseadme ehitamist või omandanud üle 1 MW netovõimsusega tootmiseadme või saanud selle otsesesse valdusse;
- 3) omandanud otseliini või riigipiiri ületava alalisvooluliini või saanud selle enda kasutusse;
- 4) omandanud võrguettevõtja või liinivaldaja või kokku üle 1 MW netovõimsusega tootmiseadmeid valdava tootja aktsiad või osad, mille tulemusena on tal äriühingu aktsionäride või osanike üldkoosolekul vähemalt 50 protsenti aktsiate või osadega määratud häälest või ta on omandanud muul viisil valitseva mõju võrguettevõtja või liinivaldaja või kokku üle 1 MW netovõimsusega tootmiseadmeid valdava tootja üle.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teade edastatakse omandamise või otsesesse valdusse või kasutusse saamise aluseks oleva lepingu sõlmimisest alates 10 päeva jooksul. Kui lõikes 1 nimetatud ese on omandatud või otsesesse valdusse või kasutusse saadud enne lepingu sõlmimist või ilma lepinguta, edastatakse teade sel viisil omandamisest või otsesesse valdusse või kasutusse saamisest alates 10 päeva jooksul. Teates esitatakse järgmine teave:

- 1) võrgu, liini või tootmiseadme asukoht ja iseloomustus, sealhulgas tootmiseadme netovõimsus ja kasutatavad energiaallikad;
- 2) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud võrguettevõtja, liinivaldaja või tootja nimi ja äriregistrikood;
- 3) võrgu, liini või tootmiseadme omandaja või enda kasutusse või otsesesse valdusse saaja või valitseva mõju või aktsiate või osade omandaja nimi ja isikukood või äriregistrikood ning kontaktandmed;
- 4) võrgu, liini või tootmiseadme omandamise või enda kasutusse või otsesesse valdusse saamise või valitseva mõju või aktsiate või osade omandamise õiguslik alus ja sellega seotud olulised andmed;
- 5) majandustegevuse prognoosi olulised muutused.

(3) Konkurentsiametile tehakse viivitamata teatavaks niisuguse tegevuse alustamine või lõpetamine, milleks on käesoleva seaduse kohaselt vaja tegevusluba.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 20. Bilansihalduri garantiid

(1) Bilansihaldur esitab süsteemihaldurile võrgueeskirjas ettenähtud nõuete kohased pangagarantiid, mis tagavad, et ta täidab süsteemihalduri ees oma kohustused tingimusteta. Nimetatud garantiid on püsi- ja muutgarantiid.

(2) Bilansihaldur esitab püsigarantii summas, mille suurus nähakse ette võrgueeskirjas.

(3) Bilansihaldur esitab muutgarantii, mille suuruseks on muutgarantii esitamisele või muutgarantii muutmise otsustamisele eelnenud poolteisekordsel bilansiga seotud rahaliste arvelduste aluseks oleval võrgueeskirjas sätestatud perioodil (edaspidi *arvestusperiood*) bilansihalduri poolt ostetud bilansienergia eest maksmisele kuuluv summa, millest on lahutatud samal ajavahemikul bilansihaldurilt ostetud bilansienergia eest maksmisele kuuluv summa.

(4) Kui muutgarantii summat ei ole võimalik määrata käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud viisil, määrab süsteemihaldur muutgarantii suuruse, lähtudes poolteisekordsel arvestusperioodil bilansihalduri poolt eeldatavasti ostetava bilansienergia eest maksmisele kuuluvast summast, millest on lahutatud samal ajavahemikul bilansihaldurilt eeldatavalt ostetava bilansienergia eest maksmisele kuuluv summa, ning võttes arvesse bilansihalduri majanduslikku usaldusväärsust.

(5) Süsteemihaldur määrab bilansihalduri poolt esitatava muutgarantii summa ja vajaduse korral muudab seda, lähtudes käesoleva paragrahvi lõigetest 2–4 ja 6.

(6) Bilansihalduri nõudel vähendab süsteemihaldur muutgarantii summat, kui käesoleva paragrahvi lõike 3 või 4 kohaselt määratav summa oleks vähendamise hetkel oluliselt väiksem bilansihaldurile viimati määratud muutgarantii summast. Süsteemihaldur suurendab muutgarantii summat, kui lõike 3 või 4 kohaselt määratav summa oleks suurendamise hetkel oluliselt suurem bilansihaldurile viimati määratud muutgarantii summast.

(7) Bilansihaldur hoiab püsigarantii ja muutgarantii kehtivana selle summa ulatuses, mis on ette nähtud võrgueeskirjas või mille on süsteemihaldur määranud käesoleva seaduse alusel.

(8) Püsigarantii ja muutgarantii esitamise ning garantii suuruse määramise ja muutmise üksikasjalikud tingimused nähakse ette võrgueeskirjas.

§ 21. Bilansihaldurile kohaldatavad muud nõuded

(1) Bilansihalduril peavad olema võrgueeskirjas kehtestatud nõuete kohased sidevahendid.

(2) Bilansihaldur sõlmib süsteemihalduriga bilansilepingu.

§ 21¹. Elutähtsa teenuse osutaja

Elutähtsa teenuse osutaja hädaolukorra seaduse § 34 lõike 2 punkti 1 mõistes on:

- 1) tootja, kelle elektriijaama netovõimsus on suurem kui 200 MW;
 - 2) liinivaldaja, kelle riigipiiri ületava elektriini ülekandevõimsus on suurem kui 100 MW;
 - 3) põhivõrguettevõtja;
 - 4) jaotusvõrguettevõtja, kes osutab võrguteenust 10 000 elanikuga või suuremas omavalitsusüksuses.
- [RT I 2009, 39, 262- jõust. 24.07.2009]

3. jagu Tegevusluba

§ 22. Tegevusluba

(1) Tegevusluba on nõutav:

- 1) suurema kui 1 MW netovõimsusega tootmiseseadme kasutamise lõpetamiseks;
 - 2) elektrienergia tootmiseks, välja arvatud tootmiseks ühe tootja poolt kokku alla 100 kW netovõimsusega tootmiseseadmete abil;
 - 3) jaotusvõrgu kaudu võrguteenuse osutamiseks;
 - 4) põhivõrgu kaudu võrguteenuse osutamiseks;
 - 5) riigipiiri ületava alalisvooluliini kaudu elektrienergia edastamiseks;
 - 6) otseliini kaudu elektrienergia edastamiseks;
 - 7) elektrienergia müügiks.
- 8) [kehtetu – RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevuseks ei ole tegevusluba nõutav, kui võrguteenust osutatakse käesoleva seaduse § 15 lõike 6 punkti 1 või 2 kohaselt.
[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 7 nimetatud tegevuseks ei ole tegevusluba nõutav, kui:

- 1) elektrienergiat müüakse käesoleva seaduse § 15 lõike 6 punkti 1 kohaselt;
 - 1¹) elektrienergiat müüakse käesoleva seaduse § 15 lõike 6 punkti 2 kohaselt;
 - 2) kokku alla 100 kW netovõimsusega tootmiseadmete abil toodetud elektrienergiat müüb selle tootja;
 - 3) tootja müüb tegevusloa alusel toodetud elektrienergiat teisele elektriettevõtjale või tootjaga ühte kontserni kuuluvale ettevõtjale või elektribörsil.
- [RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(3) Tegevusluba on Konkurentsiameti otsusega isikule antav õigus tegutseda ühel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusalal koos selle õiguse teostamiseks vastavuses käesoleva seadusega määratud tegevusloa tingimustega. Isikul võib olla mitu tegevusluba tegutsemiseks mitmel lõikes 1 nimetatud tegevusalal, kui samaaegselt mitmel tegevusalal tegutsemine ei ole käesoleva seadusega keelatud.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(4) Tegevusluba on omaja õigus vastavaks tegevuseks. Tegevusluba ei saa üle anda teisele isikule.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud tegevuseks antud tegevusluba annab selle omajale õiguse taotleda ehitusluba üksnes tegevusloas märgitud teeninduspiirkonnas vastavalt kas jaotus- või põhivõrgu ehitamiseks ja kasutada selles teeninduspiirkonnas võrku võrguteenuse osutamiseks.

(6) Tuumaenergiat kasutava tootmiseadme võib ehitada ja selle abil elektrienergiat toota Riigikogu otsuse alusel.

§ 23. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusloa saamiseks esitab isik (edaspidi *taotleja*) Konkurentsiametile taotluse, milles on taotleja kohta järgmised andmed:

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

- 1) nimi;
- 2) asukoha aadress ja tegevuskoht;
- 3) sidevahendite numbrid;
- 4) äriregistri kood, välja arvatud asutamisel oleva taotleja puhul;
- 5) käesoleva seaduse § 22 lõikes 1 nimetatud selle tegevuse nimetus ja võimalikult täpne kirjeldus, milleks taotletakse tegevusluba.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlusele lisatakse:

- 1) asutamisel oleva äriühingu puhul asutamislepingu või asutamisoatsuse kinnitatud koopia;
- 2) dokument, milles esitatud andmed kinnitavad, et taotleja ja taotletava tegevuse kohta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides ettenähtud nõuded on täidetud.

(3) Taotleja peab tõendama taotlejale ja taotletavale tegevusele käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides ettenähtud kõigi nõuete täitmist, kui seda nõuab Konkurentsiamet.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(4) Konkurentsiametil on õigus nõuda taotlejalt või riigiasutuselt või kohaliku omavalitsuse asutuselt lisaandmeid, kui seda on vaja taotluse kohta otsuse tegemiseks või taotleja esitatud andmete kontrollimiseks või tema kohta käesolevas seaduses ning selle alusel kehtestatud õigusaktides ettenähtud nõuete täitmise selgitamiseks või taotletud tegevuse kohta käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ettenähtud kohustuse täitmise võime selgitamiseks.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 24. Tootmiseadme kasutamise lõpetamiseks tegevusloa taotlemine

Kui isik taotleb tegevusluba käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevuseks, esitab ta lisaks § 23 lõikes 1 loetletud andmetele:

- 1) tootmiseadme tehnilised näitajad;
- 2) tootmiseadme ning asjaomaste hoonete ja rajatiste edaspidist saatust käsitlevad andmed;
- 3) tootmiseadme käitamise lõpetamise aja.

§ 25. Elektrienergia tootmiseks tegevusloa taotlemine

Kui isik taotleb tegevusluba käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuseks, esitab ta lisaks § 23 lõikes 1 loetletud andmetele:

- 1) tootmiseadme tehnilised näitajad ning seadmete energiatõhususe ja töökindluse andmed;
- 2) tootmiseadme asukoha loodusolude ja muude tähtsate tegurite kirjelduse.

§ 26. Võrguteenuste osutamiseks tegevusloa taotlemine

(1) Kui isik taotleb tegevusluba käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevuseks, esitab ta peale § 23 lõikes 1 loetletud andmete ka §-le 62 vastava teeninduspiirkonna määratluse ja skemaatilise plaani.

(2) Käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 3 või 4 nimetatud tegevuseks antakse tegevusluba isikule:

- 1) kelle organisatsioon on taotletava tegevuse ulatuse ja laadiga kooskõlas;
- 2) kellel on piisav arv vajaliku kvalifikatsiooniga töötajaid;
- 3) kelle töötajate hulgas on elektriohutusseaduses nimetatud elektritööde juhtimiseks pädevustunnistuse saanud isik ja käidukorraldaja;
- 4) kellel on sellel tegevusalal tegutsemiseks majanduslikud eeldused;
- 5) kellel on muud eeldused tegutseda sellel tegevusalal vastavuses käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktidega.

(3) Käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevuseks antakse tegevusluba juhul, kui see ei ole vastuolus §-ga 60 ning taotluses nimetatud piirkond sobib elektrienergia jaotamiseks.

(4) Käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 4 nimetatud tegevuseks antakse tegevusluba ainult ühele võrguettevõtjale.

§ 27. Liini kaudu elektrienergia edastamiseks tegevusloa taotlemine

(1) Kui isik taotleb tegevusluba käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktides 5 ja 6 nimetatud tegevuseks, esitab ta lisaks § 23 lõikes 1 loetletud andmetele järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) liini suurima lubatud talitluspinge, liini pikkuse ning liini muud põhilised tehnilised näitajad;
- 2) liini paiknemise plaani;
- 3) liini geograafilised koordinaadid;
- 4) käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 6 nimetatud tegevuse puhul ka dokumendi, mis tõendab § 61 lõikes 1 nimetatud tingimuse täitmist.

(2) Käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktides 5 ja 6 nimetatud tegevuseks antakse tegevusluba juhul, kui see ei ole vastuolus §-des 60 ja 61 sätestatuga.

§ 28. [Kehtetu – RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

§ 29. Tegevusloa andmise otsustamine

(1) Konkurentsiamet teeb tegevusloa andmise või andmisest keeldumise otsuse käesoleva seaduse kohaselt esitatud taotluse ja tema nõudel esitatud lisaandmete alusel, lähtudes võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttest ning käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsus tehakse 60 päeva jooksul, alates lõikes 1 nimetatud andmete ja dokumentide saamisest. Otsust tuleb põhjendada.

(3) Enne tegevusloa andmisest keeldumise otsustamist edastab Konkurentsiamet taotlejale sellekohase teate, milles nimetab keeldumise põhjused ja annab mõistliku tähtaja tegevusloa andmist takistavate asjaolude kõrvaldamiseks.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(4) Tegevusloa andmise või andmisest keeldumise otsus tehakse taotlejale kirjalikult teatavaks kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemisest alates.

(5) Konkurentsiamet kannab käesoleva seaduse § 32 lõikes 1 nimetatud andmed majandustegevuse registrisse (edaspidi *register*) asjakohase otsuse tegemisest arvates kolme tööpäeva jooksul. Andmed jaotusvõrgu teeninduspiirkonna paiknemise kohta võib esitada lühikirjeldusena. Andmete avaldamisele kohaldatakse majandustegevuse registri seadust.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(6) Kui Konkurentsiamet keeldub käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuseks tegevusluba andmast, edastab ta selle kohta teate Euroopa Komisjonile. Teates märgitakse tegevusloa andmisest keeldumise põhjused.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(7) Tegevusloa eest ja tegevusloa omaja algatusel tegevusloa tingimuste muutmise eest tasutakse riigilõiv riigilõivuseaduses sätestatud korras ja määras.
[RT I 2006, 58, 439- jõust. 01.01.2007]

§ 30. Tegevusloa andmisest keeldumine

(1) Konkurentsiamet keeldub tegevusluba andmast, kui:
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

- 1) taotleja jätab käesoleva seaduse alusel nõutavad andmed esitamata või esitab eksitavaid andmeid või valeandmeid või võltsitud dokumente;
- 2) taotlejal puuduvad taotluses nimetatud tegevuseks majanduslikud ja organisatsioonilised eeldused või ta ei vasta taotlejale ja elektriettevõtjale käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele muul põhjusel;
- 3) taotluses nimetatud tegevus ei ole kooskõlas käesoleva seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuetega;
- 4) on alust arvata, et taotleja ei ole suuteline täitma õigusaktis ettenähtud kohustusi või tegevusloa tingimusi;
- 5) tegevusloa andmine võib ohustada varustuskindlust;
- 6) tegevusloa andmine on vastuolus käesolevas seaduses nimetatud eesmärkidega;
- 7) tegevusloa andmine võib kahjustada teiste tegevusloa alusel tegutsevate elektriettevõtjate seadusega kaitstud õigusi või huve;
- 8) taotlejale või isikule, kellel on taotleja üle valitsev mõju, varem käesoleva seaduse alusel antud tegevusluba on kolme aasta jooksul enne uue tegevusloa saamiseks taotluse esitamist tunnistanud kehtetuks muul kui käesoleva seaduse § 36 lõikes 2 nimetatud alusel;
- 9) tegevusloa andmine on käesoleva seadusega vastuolus muul põhjusel;
- 10) taotlejal on riigilõiv tasumata.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud põhjustele keeldutakse käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 5 või 6 nimetatud tegevuseks tegevusluba andmast, kui:

- 1) tegevus võib ohustada varustuskindlust või takistada võrguettevõtjal täita talle seadusega pandud kohustusi;
- 2) kavandatavat otseliini või riigipiiri ületavat liini ei ole elektrienergia edastamiseks vaja;
- 3) kavandatav riigipiiri ületav liin ei ole süsteemi arengu seisukohalt õigustatud.

(3) [Kehtetu – RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud tegevusloa andmisest keeldumise aluseks olevat asjaolu on võimalik kõrvaldada, annab Konkurentsiamet tegevusloa taotlejale selleks mõistliku pikkusega tähtaja. [RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 31. Tegevusloa kehtivus

(1) Tegevusluba hakkab kehtima tegevusloa andmise otsuse tegemise päevale järgnevast päevast. Asutamisel olevale taotlejale antav tegevusluba hakkab kehtima taotleja äriregistrisse kandmise päevast või tegevusloa andmise otsuse tegemise päevale järgnevast päevast sõltuvalt sellest, kumb neist on hilisem.

(2) Tegevusloa kehtivus lõpeb, kui:

- 1) möödub loa kehtivusaeg ja enne seda ei ole käesoleva seaduse kohaselt esitatud taotlust kehtivusaja pikendamiseks;
- 2) möödub loa kehtivusaeg ja käesoleva seaduse kohaselt enne tegevusloa kehtivusaja lõppemist esitatud taotlus kehtivusaja pikendamiseks jääb rahuldamata;
- 3) tegevusluba tunnistatakse kehtetuks;
- 4) tegevusloa omaja lõpetatakse.

(3) Tegevusloa kehtivus ei lõpe elektriettevõtja ühinemisel, jagunemisel või ümberkujundamisel.

(4) Ühinemise korral jääb ühendatavale ühingule käesoleva seaduse alusel antud tegevusluba samadel tingimustel kehtima ühendava ühingu tegevusloana. Ühinemisel uue äriühingu asutamisega jääb ühinevale ühingule käesoleva seaduse alusel antud tegevusluba samadel tingimustel kehtima asutatava äriühingu tegevusloana.

(5) Jagunemise korral jääb jagunevale ühingule käesoleva seaduse alusel antud tegevusluba samadel tingimustel kehtima omandava ühingu tegevusloana niivõrd, kui võrd omandavale ühingule üleantavat vara kasutatakse tegevusloa alusel toimivas tegevuses. Vajaduse korral peavad jagunev ja omandav ühing taotlema tegevusloa tingimuste muutmist.

(6) Ümberkujundamise korral jääb ümberkujundatavale ühingule käesoleva seaduse alusel antud tegevusluba samadel tingimustel kehtima uue ühingu tegevusloana.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 4–6 nimetatud juhtudel teeb Konkurentsiamet tegevusloa andmete ja tingimuste muutmise otsuse, kui seda taotleb loa alusel tegutsenud või tegutsema hakkav äriühing. Konkurentsiamet võib nimetatud otsuse teha ka oma algatusel. [RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(8) Käesoleva paragrahvi lõigetega 4–6 ei ole vastuolus Konkurentsiameti õigus tunnistada tegevusluba kehtetuks käesolevas seaduses ettenähtud alustel. [RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 32. Tegevusloa andmed ja tegevusloa tingimused

(1) Tegevusloa andmise otsuses esitatakse:

- 1) tegevusloa andmise aeg ja tähtajalise tegevusloa puhul ka tegevusloa kehtivusaeg;
- 2) tegevusloa saaja nimi ja äriregistrikood;
- 3) tegevusloa saaja asukoha aadress ja kontaktandmed;
- 4) käesoleva seaduse § 22 lõikes 1 nimetatud tegevusala, milleks on tegevusluba antud;
- 5) tegevusloa tingimused.

(2) Tegevusloa tingimused kehtestab Konkurentsiamet ja neid tingimusi käsitatakse tegevusloa osana. Tegevusluba omav isik täidab tegevusloa tingimusi tegevusloa kehtivuse ajal ning käesolevas seaduses või nimetatud tingimustes ettenähtud juhtudel ja ulatuses ka pärast tegevusloa kehtivuse lõppemist. Tegevusloa tingimuste kehtestamisel järgitakse käesoleva paragrahvi lõikeid 3–11.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Käesoleva seaduse § 22 lõikes 1 nimetatud tegevuseks antava tegevusloa tingimusi kehtestades arvestatakse avalikku huvi ja vajadust kaitsta üksikisiku õigusi.

(4) Käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud tegevuseks tegevusloa andmise otsuses esitatakse:

- 1) tootmiseadme maksimaalne lubatud netovõimsus ja muud olulised tehnilised ning keskkonnavalased näitajad;
- 2) tootmiseadme asukoha andmed;
- 3) tootmiseadme käitamiseks kasutatava energiaallika või energiaallikate andmed;
- 4) tootmiseadme käitamise lõpetamise korral andmed tootmiseadme ja asjaomaste hoonete ja rajatiste edasise saatuse kohta ning tootmiseadme käitamise lõpetamise suhtes kohaldatavate muude nõuete loetelu;
- 5) käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse korral andmed selle kohta, kas tegevusloa alusel toodetud elektrienergiat võib müüa §-s 59 nimetatud toetust kasutades;

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

6) käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse korral nende nõuete loetelu, mida kohaldatakse taastuvast energiaallikast elektrienergia tootmise ja niisuguseks tootmiseks kasutatavate seadmete suhtes, kui tegevusloa alusel toodetud elektrienergiat võib müüa §-s 59 nimetatud toetust kasutades;

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

7) nende tootmiseadmete kirjeldus, mida käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse korral võib kasutada elektrienergia tootmiseks ja müügiks §-s 59 nimetatud toetust kasutades;

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

8) muud Konkurentsiameti poolt kehtestatud tegevusloa tingimused.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(5) Käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud tegevuseks tegevusloa andmise otsuses esitatakse:

- 1) võrgu suurim lubatud talitluspinge;
- 2) tehnilised, majanduslikud ja organisatsioonilised tingimused, mida võrguettevõtja peab täitma;
- 3) nõuded elektripaigaldise ehitusele, paigutusele ja kasutusele, mis peavad tagama tööohutuse, inimeste tervise ja keskkonna kaitse ning energiavarude säästliku kasutamise;
- 4) muud Konkurentsiameti poolt kehtestatud tegevusloa tingimused.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(6) Käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevuseks tegevusloa andmise otsuses esitatakse muude tingimuste hulgas andmed § 62 kohaselt määratletud teeninduspiirkonna kohta.

(7) Käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktides 5 ja 6 nimetatud tegevuseks tegevusloa andmise otsuses esitatakse muude tingimuste hulgas:

- 1) liini suurim lubatud talitluspinge ja muud põhilised tehnilised näitajad;
- 2) liini geograafiliste koordinaatide andmed ja liini pikkus.

(8) [Kehtetu – RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(9) Käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevuseks antavas tegevusloas võib tegevusloa tingimuseks ette näha nõude anda võrgu ja sellega seotud elektripaigaldiste ümberpaigutamise kulude katmiseks või võrgu ja sellega seotud elektripaigaldiste taastamise abinõude rakendamiseks Konkurentsiameti poolt heakskiidetud tagatis.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(10) Konkurentsiamet võib tegevusloa tingimuseks ette näha arenduskohustuse kooskõlas käesoleva seaduse §-ga 66.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(11) Konkurentsiametil on õigus kehtestada käesolevas seaduses ettenähtud eesmärgi järgivaid käesolevas paragrahvis nimetatud tegevusloa tingimusi, kui see on vajalik varustuskindluse või käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmise tagamiseks.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(12) Tegevusloa tingimused jõustuvad koos tegevusloa jõustumisega või Konkurentsiameti poolt tingimuste kehtestamisel määratud tähtpäeval.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(13) Kui elektriettevõtja ei saa täita tegevusloa tingimusi või käesolevas seaduses ettenähtud kohustusi, peab ta selle kohta viivitamata edastama kirjaliku teate Konkurentsiametile. Teates loetletakse tingimused, ülesanded või kohustused, mida elektriettevõtja ei suuda täita, ja nimetatakse täitmata jätmise põhjused. Elektriettevõtja peab viivitamata taotlema tegevusloa tingimuste muutmist, kui see on vajalik.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 33. Tegevusloa tingimuste muutmine ja uute tingimuste kehtestamine

(1) Pärast tegevusloa väljaandmist võib Konkurentsiamet elektriettevõtja põhjendatud kirjaliku taotluse alusel või oma algatusel muuta tegevusloa tingimusi või kehtestada uusi tingimusi, järgides käesolevat seadust ning võrdse kohtlemise ja vaba konkurentsi põhimõtteid.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Konkurentsiamet võib pärast tegevusloa väljaandmist muuta tegevusloa tingimusi või kehtestada uusi tingimusi, kui see on vajalik õigusaktis tehtud muudatuse arvestamiseks, varustuskindluse tagamiseks või käesolevast seadusest või selle alusel kehtestatud õigusaktist tuleneva kohustuse täitmise tagamiseks.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Tegevusloa tingimuste muutmine või uute tingimuste kehtestamine peab olema objektiivselt põhjendatud ja järgima võrdse kohtlemise põhimõtet.

(4) Konkurentsiamet edastab tegevusloa omajale tegevusloa tingimuste muutmise või uute tingimuste kehtestamise kavatsuse kohta kirjaliku teate, milles põhjendab tingimuste muutmist või kehtestamist. Koos teatega saadetakse tegevusloa omajale tegevusloa tingimuste muutmise või kehtestamise eelnõu. Konkurentsiamet võimaldab tegevusloa omajal esitada eelnõu kohta oma arvamuse mitte vähem kui 30 päeva jooksul alates päevast, millal tegevusloa omaja on eelnõu kätte saanud.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(5) Konkurentsiamet teeb oma seisukoha käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel esitatud arvamuse kohta tegevusloa omajale teatavaks 30 päeva jooksul arvamuse saamisest alates.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(6) Tegevusloa tingimuste muutmisest või uute tingimuste kehtestamisest teatab Konkurentsiamet tegevusloa omajale kirjalikult vähemalt 90 päeva ette.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(7) Konkurentsiamet ei pea käesoleva paragrahvi lõikeid 4–6 järgima, kui tegevusloa tingimuste muutmise või uute tingimuste kehtestamisega viivitamine võib seada ohtu varustuskindluse.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(8) Tegevusloa omaja teeb käesoleva seaduse § 32 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud andmete muutumise Konkurentsiametile viivitamata teatavaks. Konkurentsiamet kannab andmed registrisse nende saamisest alates kolme tööpäeva jooksul.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 34. Tegevusloa kehtivusaeg

(1) Käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevuseks antav tegevusluba kehtib tegevusloas ettenähtud tegevuse lõpetamiseks määratud tähtpäevani.

(2) Käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktides 2–7 nimetatud tegevuseks antav tegevusluba on tähtajatu.

(3) [Kehtetu – RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(4) Asutamisel olevale äriühingule antakse tegevusluba kuni kaheks aastaks. Seejärel tunnistab Konkurentsiamet tegevusloa tähtajatuks, kui tegevusloa omaja seda taotleb ja esialgse kehtivusaja jooksul ei ole ilmnenu asjaolusid, mis käesoleva seaduse kohaselt võivad olla loa andmisest keeldumise või loa kehtetuks tunnistamise aluseks.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 35. Tegevusloa kehtivusaja pikendamine

(1) Konkurentsiamet võib käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevuseks antud tegevusloa kehtivusaega pikendada tegevusloa omaja taotlusel. Kehtivusaja pikendamise suhtes kohaldatakse käesoleva

jao neid sätteid, mis käsitlevad uue tegevusloa taotlemist, loa andmist ja andmisest keeldumist ning tegevusloa tingimusi.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(2) Tegevusloa kehtivusaja pikendamise taotlus esitatakse Konkurentsiametile vähemalt 90 päeva enne tegevusloa kehtivusaja lõppu. Erilistel asjaoludel võib Konkurentsiamet vastu võtta ka hiljem esitatud taotluse. [RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Kui tegevusloa pikendamise taotlus on esitatud käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 2 kohaselt, kehtib tegevusluba vähemalt seni, kuni tehakse otsus taotluse kohta.

(4) Tegevusloa kehtivusaja pikendamise korral määrab Konkurentsiamet tegevusloa uue kehtivusaja käesoleva jao sätetest lähtudes. Tegevusloa tingimused jäävad tegevusloa kehtivusaja pikendamise korral kehtima, kui Konkurentsiamet ei otsusta neid muuta või ei otsusta kehtestada uusi tingimusi kooskõlas käesoleva seadusega. [RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 36. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Konkurentsiamet tunnistab tegevusloa kehtetuks, kui tegevusloa omaja:

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

1) on tegevusloa taotlemisel teadlikult esitanud eksitavaid andmeid, valeandmeid või võltsitud dokumente;

2) ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides elektriettevõtja kohta kehtestatud nõuetele või kui tal puuduvad nõutavad majanduslikud ja organisatsioonilised eeldused ning tingimused tegutsemiseks tegevusloas nimetatud valdkonnas;

3) tegevus ei ole kooskõlas käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides niisuguse tegevuse kohta sätestatud nõuetega;

4) ei täida käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides ettenähtud kohustusi või Konkurentsiameti poolt käesoleva seaduse alusel kehtestatud tegevusloa tingimusi;

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

5) tegevus ohustab varustuskindlust või on vastuolus käesolevas seaduses nimetatud eesmärkidega;

6) tegevus kahjustab teiste tegevuslubade omajate seaduslikke õigusi või seadusega kaitstud huve;

7) annab tegevusloast tulenevaid õigusi ja kohustusi edasi kolmandale isikule;

8) on maksuhalduri teatel korduvalt rikkunud maksuseadusi;

9) ei ole tegevusloas nimetatud tegevust alustanud tegevusloas ettenähtud tähtaja jooksul või lõpetab nimetatud tegevuse tegevusloa kehtivuse ajal;

10) tegevusega seoses ilmneb asjaolu, mis käesoleva seaduse kohaselt on tegevusloa andmisest keeldumise alus.

(2) Konkurentsiamet võib tunnistada tegevusloa kehtetuks, kui ettevõtja seda taotleb ning see on varustuskindluse seisukohast võimalik.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusloa kehtetuks tunnistamise aluseks olevat asjaolu on võimalik kõrvaldada, annab Konkurentsiamet tegevusloa omajale selleks mõistliku pikkusega tähtaja.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(4) Tegevusloa kehtetuks tunnistamise korral edastab Konkurentsiamet tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse tegevusloa omajale ja kustutab ettevõtja andmed registrist kolme tööpäeva jooksul tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse tegemisest arvates

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 37. Tegevuse jätkamise kohustus

(1) Kui tegevusloa kehtivusaeg lõpeb või kui Konkurentsiamet tunnistab tegevusloa kehtetuks, peab ta vajaduse korral otsustama, missuguseid abinõusid on vaja rakendada tegevusloa alusel toimunud tegevuse jätkamiseks ning tegevuse jätkamiseks vajaliku vara säilimiseks.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Tegevusloa kehtivusaja lõppemisel või tegevusloa kehtetuks tunnistamisel peab tegevusloa omaja Konkurentsiameti nõudel jätkama õigusaktist ja tegevusloa tingimustest tulenevate kohustuste täitmist Konkurentsiameti määratud aja jooksul.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

3. peatükk SÜSTEEMIVASTUTUS

§ 38. Süsteemivastutus ja süsteemihaldur

(1) Süsteemivastutus on kohustus tagada igal ajahetkel süsteemi varustuskindlus ja bilanss.

(2) Süsteemivastutus on süsteemihalduril. Süsteemihalduriks on põhivõrguettevõtja.

(3) Süsteemihaldur teostab käesolevas peatükis ettenähtud õigusi ja täidab kohustusi võrdse kohtlemise põhimõttest lähtudes.

§ 39. Süsteemihalduri kohustused

(1) Käesoleva seaduse §-s 38 nimetatud kohustuse täitmiseks süsteemihaldur:

1) tagab süsteemi varustuskindluse kooskõlas võrgueeskirjaga;

2) koostab igal aastal tegevuskava varustuskindluse tagamiseks järgmisel aastal ja vajaduse korral täiendab seda;

3) kavandab ja juhib tootmist süsteemis ning elektrienergia ülekannet põhivõrgus ja tarbimist, arvestades süsteemi tehnilisi võimalusi;

4) korraldab koostööd naabersüsteemidega reaalsajas, arvestades nende süsteemide tehnilisi võimalusi;

5) valmistab ette ja kehtestab võrguettevõtjatele täitmiseks tegevuskavasid elektrivarustuse taastamiseks ning jälgib nende täitmist;

6) korraldab elektrivarustuse taastamist käesoleva lõike punktis 5 nimetatud tegevuskava kohaselt;

7) selgitab temale edastatud andmete alusel süsteemi bilansi ja bilansihalduri bilansi ning ostab reguleerimisvõimsust ja bilansienergiat ning müüb bilansienergiat eesmärgiga tagada elektrituru tõhus toimimine ja süsteemi bilansi hoidmiseks tehtud kulutuste õiglane jagamine bilansihaldurite vahel kooskõlas käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktidega ning bilansihalduritega sõlmitud lepingutega;

8) kontrollib, kas bilansihaldur vastab käesolevas seaduses ja võrgueeskirjas sätestatud nõuetele;

9) nõuab bilansihaldurilt pangagarantii esitamist kooskõlas käesoleva seaduse ja võrgueeskirjaga ning kontrollib garantii nõuetekohasust;

10) sõlmib bilansihalduriga bilansilepingu;

11) esitab bilansihaldurile bilansi selgitamisega seotud andmete ja muude asjakohaste andmete alusel iga arvestusperioodi kohta arved bilansihalduri ostetud bilansienergia eest makstava tasu ja õigusaktist või lepingust tulenevate muude süsteemihaldurile makstavate tasude kohta ning nõuab arvete alusel maksmisele kuuluvad summad bilansihaldurilt sisse;

12) arvutab bilansi selgitamisega seotud andmete ja muude asjakohaste andmete alusel selle bilansienergia koguse, mille bilansihaldur on talle arvestusperioodil müünud, ning tasub bilansihaldurile selle koguse eest;

13) nõuab käesoleva seaduse §-s 20 nimetatud juhtudel bilansihaldurilt garantii suurendamist või lubab seda vähendada;

14) teeb majandus- ja kommunikatsiooniministrile võrgueeskirja muutmise ettepanekuid;

15) teeb avalikkusele korrapäraselt teatavaks süsteemi arengusuunad;

16) väljastab elektrienergia impordi kavandavale turuosalisele tema nõudel teate arvamusega selle kohta, kas kavandatavat impordi võib süsteemi tehnilisi võimalusi arvestades lubada ja kas import ei ohusta varustuskindlust, ning esitab vajaduse korral süsteemi tehnilistest võimalustest lähtudes elektrienergia impordile kohaldatavad nõuded;

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

17) täidab muid käesolevast seadusest või võrgueeskirjast tulenevaid ülesandeid.

(2) Kui süsteemihaldur annab käesoleva seaduse § 40 lõikes 2 nimetatud korralduse tootjale, kellel ei ole temaga sõlmitud asjaomast tootmisvõimsuse reguleerimislepingut, või vähendab või suurendab tootmist § 40 lõikes 2 nimetatud alustel ja see põhjustab tootjale kulutusi, hüvitab ta pärast seda mõistliku aja jooksul need kulutused, mis on põhjendatud ja tõendatud ning mida ei oleks tekkinud, kui korraldus oleks jäetud andmata või kui ta ei oleks tootmist suurendanud või vähendanud.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(2¹) Süsteemihaldur ei hüvita tootjale saamata jäänud tulu, kui ta andis tootjale tootmise vähendamise korralduse käesoleva seaduse § 40 lõikes 2 nimetatud alustel ja kõik muud võimalused olid ammendatud.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(3) Süsteemihaldur ei või oma ülesannete täitmise käigus saadud teavet avaldada kolmandale isikule. See ei kehti, kui teabe avaldamine on ette nähtud seadusega või kui teave tuleb edastada käesolevast seadusest tulenevate kohustuste täitmiseks.

(4) Süsteemihaldur on oma tegevuses sõltumatu. Süsteemihaldur järgib turuosaliste võrdse kohtlemise põhimõtet eesmärgiga saavutada olemasolevate tehniliste ja varustuskindluse nõuete ning muude õigusaktidest tulenevate nõuete raames kogu süsteemi jaoks parim majanduslik tulemus.

(5) Konkurentsiameti nõudel esitab süsteemihaldur tulude ja kulude jaotuse eraldi süsteemi bilansi hoidmise ja selgitamise ning muu tegevuse kohta.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(6) Süsteemihaldur lähtub bilansilepingu tüüptingimusi välja töötades ja bilansienergia hinda kujundades võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttest.

(7) Süsteemihaldur koostab ja esitab Euroopa Komisjonile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile ning Konkurentsiametile aruande, milles käsitletakse:

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

- 1) elektrienergia pakkumise ja nõudluse prognoosi järgmise viie aasta kohta;
- 2) olemasolevaid tarnevõimalusi;
- 3) kavandatavaid ja ehitusjärgus tootmisseedmeid;
- 4) võrkude kvaliteeti ja võrkude hooldamise taset;
- 5) prognoositava maksimaalse nõudluse (tippnõudluse) rahuldamise meetmeid ja võimsuse puudujäägi korral rakendatavaid abinõusid;
- 6) võrgu talitluskindlust;
- 7) eeldatavat elektrienergia varustuskindluse olukorda ajavahemikuks 5–15 aastat alates aruande esitamise kuupäevast;
- 8) põhivõrguettevõtja ja talle teadaolevaid naaberriikide asjaomaseid investeerimiskavasid järgmiseks viieks kalendriaastaks piiriüleste võrkudevaheliste ühenduste rajamise kohta, arvestades seejuures ärisaladuse hoidmise vajadust.

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 punktis 8 nimetatud investeerimiskavas käsitletakse:

1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1228/2003, milles käsitletakse võrkudele juurdepääsu tingimusi piiriüleses elektrikaubanduses (ELT L 176, 15.07.2003, lk 1–10), sätestatud ülekoormuse juhtimise põhimõtteid;

2) olemasolevaid ja kavandatavaid ülekandeliine;

3) eeldatavaid elektrienergia tootmise, edastamise, piiriülese elektrikaubanduse ja tarbimise mudeleid, mis võimaldavad koormuse juhtimise meetmete rakendamist;

4) piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi säästva arengu eesmäärke, sealhulgas nende projektide puhul, mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 1229/2003/EÜ üleeuroopaliste energiavõrkude suuniste kehtestamise ja otsuse nr 1254/96/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 176, 15.07.2003, lk 11–28) lisas 1 sätestatud esmatähtsate projektide osad.

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

§ 40. Süsteemihalduri õigused

(1) Süsteemihaldur nõuab käesoleva seaduse §-s 38 ettenähtud kohustuse ja käesolevas seaduses ettenähtud muude kohustuste täitmiseks tootjalt tootmise suurendamist või vähendamist või tarbijalt tarbimise vähendamist või suurendab või vähendab tootmist või tarbimist ise reguleerimisvõimsuse ostmiseks sõlmitud lepingute alusel.

(2) Süsteemihalduril on õigus käesoleva seaduse §-s 38 ettenähtud kohustuse ja käesolevas seaduses ettenähtud muude kohustuste täitmiseks anda tootjatele järgimiseks kohustuslik korraldus suurendada või vähendada tootmist või tarbijatele järgimiseks kohustuslik korraldus vähendada tarbimist või suurendada või vähendada tootmist või tarbimist ise, sõltumata sellest, kas temaga on reguleerimisvõimsuse müügiks leping sõlmitud, kui sellise korralduse andmine või tootmise või tarbimise suurendamine või vähendamine on vajalik tehnilistel põhjustel või süsteemi varustuskindluse tagamiseks.

(3) Süsteemihalduril on õigus anda teistele võrguettevõtjatele ja tarbijatele järgimiseks kohustuslikke korraldusi tarbijate elektrivarustuse piiramiseks või katkestamiseks või tal on õigus piirata tarbimist või katkestada see käesoleva seaduse § 39 lõike 1 punkti 5 alusel ettevalmistatud tegevuskava kohaselt, kui see on vajalik süsteemihaldurile §-s 38 ettenähtud kohustuse või muude kohustuste täitmiseks. Käesolevas lõikes nimetatud elektrivarustuse piiramise ja katkestamise täpsem kord ning võrguettevõtjate ja tarbijate kohustused seoses elektrivarustuse piiramise ja katkestamisega sätestatakse võrgueeskirjas.

(4) Oma kohustuste täitmiseks vajalikku elektrienergiat ja reguleerimisvõimsust ostes ning asjakohaseid teenuseid kasutades järgib süsteemihaldur vabaturupõhimõtteid ja turuosaliste võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtet ning väldib põhjendamatute piirangute kehtestamist.

(5) Süsteemihalduril on õigus oma kohustuste täitmiseks seada süsteemi kasutamisele põhjendatud tehnilisi piiranguid ning tal on õigus tootjalt ja võrguettevõtjalt nõuda, et need sõlmiksid süsteemi tehnilise koostöö ja varustuskindluse tagamiseks koostöölepingu mõistlikel ja võrdse kohtlemise põhimõtet arvestavatel tingimustel.

(6) Süsteemihalduril on õigus nõuda turuosalistelt ja kohalikult omavalitsuselt oma kohustuste täitmiseks vajalikku teavet.

(7) Käesoleva seaduse § 39 lõike 2 alusel makstud tasu ja hüvitatud kulutusi ning käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ettenähtud süsteemihalduri kohustuste täitmiseks tehtud muid põhjendatud kulutusi käsitatakse põhivõrguettevõtja põhjendatud kulutustena ja need liidetakse kuludele, mille alusel põhivõrguettevõtja kujundab ja kooskõlastab elektrienergia edastamise eest võetava tasu.

§ 40¹. Perimeetritasu

Süsteemihaldur maksab perimeetritasu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 714/2009 võrkudele juurdepääsu tingimuste kohta piiriüleses elektrikaubanduses ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1228/2003 (ELT L 211, 14.8.2009, lk 15–35) kohaselt põhivõrguettevõtjate vahelise elektrienergia transiidi

hüvitismehhanismiga loodud fondi. Perimeetritasu makstakse nendelt tarnetelt, mis pärinevad riikidest või lõpevad riikides, mis ei ole ühinenud nimetatud hüvitismehhanismiga. Perimeetritasu suurus määratakse igal aastal hüvitismehhanismi osaks oleva süsteemihaldurite vahelise lepinguga.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

§ 41. Süsteemihalduri vastutus

(1) Süsteemihaldur hüvitab oma kohustuste täitmisega kolmandale isikule tekitatud kahju üksnes juhul, kui tegemist on otsese varalise kahjuga ja süsteemihaldur oli kahju tekkimises süüdi.

(2) Süsteemihaldur ei hüvita käesoleva seaduse § 40 lõigetes 2 ja 3 nimetatud korralduste täitmisest ning § 40 lõikes 5 nimetatud piirangute seadmisest tekkinud kahju, kulutusi ega saamata jäänud tulu, välja arvatud tasu maksmine või kulutuste hüvitamine tootjale kooskõlas § 39 lõigetega 2 ja 2¹.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

§ 42. Võrgueeskiri

(1) Võrgueeskirjas nähakse ette:

1) varustuskindluse suhtes kohaldatavad nõuded;

2) varustuskindlusest tulenevad tehnilised nõuded elektripaigaldisele;

2¹) lihtsustatud tingimused alla 15 kW võimsusega taastuvat energiaallikat tootmiseks kasutatavate tootmiseseadmete ühendamiseks võrguga;

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

3) mõõtmisele ja mõõteseadmetele kohaldatavad tehnilised ja metrooloogianõuded;

4) võrguga ühendamise ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmise kord ning võrguettevõtja poolt võrguga ühendamise ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmise eest võetava tasu arvestamise kord;

5) põhivõrguettevõtja ja naaberriikide asjaomaste võrguettevõtjate tehnilise koostöö tingimused;

5¹) müüja vahetamise kord;

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

5²) elektrienergia müügi tingimused avatud tarne ahela katkemise korral;

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

5³) turuosaliste vaheline andmevahetus.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

6) seaduses ettenähtud muud tingimused.

(2) Võrgueeskirja kehtestab Vabariigi Valitsus.

4. peatükk BILANSIVASTUTUS, BILANSI SELGITAMINE JA BILANSIENERGIA

§ 43. Bilansivastutus

(1) Turuosaline peab tagama, et tema poolt võrku antud ja/või ostetud elektrienergia kogus oleks igal kauplemiss perioodil võrdne tema poolt võrgust võetud ja/või müüdüd elektrienergia kogusega.

(2) Bilansivastutusega seotud õigused ja kohustused sätestatakse üksikasjalikumalt võrgueeskirjas.

§ 44. Avatud tarne

(1) Käesoleva seaduse §-s 43 nimetatud kohustuse täitmiseks sõlmib turuosaline ühe müüjaga (edaspidi *avatud tarnija*) lepingu, mis tagab turuosalisele avatud tarne (edaspidi *avatud tarne leping*).

(2) Avatud tarnija nimetab turuosalisega sõlmitud avatud tarne lepingus bilansihalduri, kes on võtnud endale kohustuse hoida avatud tarnija poolt sõlmitud avatud tarne lepingu teiseks pooleks oleva turuosalise bilanssi. Bilansihaldur võib nimetatud kohustuse võtta:

1) selle avatud tarnijaga sõlmitud avatud tarne lepinguga;

2) avatud tarne lepingute alusel toimuvate avatud tarnete katkematu ahela kaudu, mis algab bilansihalduri poolt osutatava avatud tarnega ja lõpeb käesolevas lõikes nimetatud avatud tarnijale osutatava avatud tarnega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud bilansihalduri nimetamise kohustust ei ole avatud tarnijal, kes on ise bilansihaldur.

(4) Kui avatud tarnija ütleb avatud tarne lepingu üles või lõpetab selle muul viisil, teatab ta sellest vähemalt 30 päeva ette teisele poolele ja võrguettevõtjale, kelle võrguga on selle avatud tarne saaja elektripaigaldis ühendatud.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(4¹) Kui turuosalise avatud tarne leping on katkenud, loetakse tema avatud tarnijaks kuni uue lepingu sõlmimiseni see võrguettevõtja, kelle võrguga on tema elektripaigaldis ühendatud.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(4²) Võrguettevõtja osutab käesoleva paragrahvi lõike 4¹ alusel avatud tarnet bilansienergia hinnaga.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(5) Bilansihalduri avatud tarnija on süsteemihaldur. Avatud tarneks sõlmib bilansihaldur süsteemihalduriga bilansilepingu.

(6) Avatud tarnija teavitab avatud tarne algusest ja lõppemisest elektriettevõtjat, kes selgitab avatud tarne teise poole bilanssi.

(7) Avatud tarnija edastab käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud teabe ka:

- 1) avatud tarne teise poole jaotusvõrguettevõtjale, kui jaotusvõrguettevõtja ei selgita selle poole bilanssi;
- 2) tema enda bilansi selgitajale, kui ta ei ole varem elektrienergiat sellesse jaotusvõrku müünud.

(8) Süsteemihalduri taotluse alusel esitab bilansihaldur talle andmed oma avatud tarne lepingute alusel toimuvate avatud tarnete ahela kohta nende turuosaliste suhtes, kelle bilanssi ta selgitab.

(9)–(11)

[Kehtetud – RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

§ 45. Määratud tarne

(1) Bilansihaldur määrab kindlaks korra, mida järgides tuleb teda teavitada määratud tarnetest sellele turuosalisele, kelle bilanssi bilansihaldur käesoleva seaduse § 44 lõike 2 kohaselt hoiab.

(2) Süsteemihaldur määrab kindlaks korra, mida järgides teavitatakse teda neist määratud tarnetest, mis mõjutavad bilansihaldurite vahelist bilanssi või mis toimuvad riigipiiri ületava liini kaudu.

(3) Määratud tarneks sõlmitud lepingu pool teeb tema bilanssi käesoleva seaduse § 44 lõike 2 kohaselt hoidvale bilansihaldurile teatavaks määratud tarne alguse ning esitab koondandmed määratud tarne teise poole kohta bilansihalduri määratud korras.

(4) Määratud tarne lepingu pool esitab oma avatud tarnijale kauplemisperioodide kaupa koondandmed määratud tarnetena müüdüd ja ostetud elektrienergia koguste kohta.

(5) Bilansihaldur esitab oma bilansis olevate määratud tarnete koondandmed süsteemihaldurile kauplemisperioodide kaupa iga bilansihalduri kohta, kui määratud tarned mõjutavad tema ja teiste bilansihaldurite vahelist bilanssi.

§ 46. Bilansi selgitamine

(1) Turuosalise bilanssi selgitatakse iga kauplemisperioodi kohta. Turuosalise bilanssi ei selgitata, kui ta ostab elektrienergiat käesoleva seaduse §-s 76 nimetatud võrguettevõtja müügikohustust kasutades võrguettevõtjalt või selle nimetatud müüjalt.

(2) Turuosaline peab tagama oma bilansi selgitamiseks vajalike andmete esitamise bilansi selgitajale käesolevas seaduses ja võrgueeskirjas sätestatud korras.

(3) Bilansi selgitamiseks kasutatakse:

- 1) elektrienergia mõõtmist kauglugemisseadmega;
- 2) kombineeritult mõõtmist koos elektrienergia koguse jaotamisega ajagraafiku (edaspidi *tüüpkooormusgraafik*) alusel;
- 3) määratud tarneid.

(4) Bilansi selgitamise tulemusena tehakse kindlaks turuosalise avatud tarne suurus igal kauplemisperioodil.

(5) Kombineeritult mõõtmist koos tüüpkooormusgraafikuga võib bilansi selgitamisel kasutada juhul, kui liitumispunkti faasi peakaitsme suurus ega faasi võimsus ei ületa võrgueeskirjas ettenähtud piirmäärasid.

(6) Kui turuosalise bilansi selgitamiseks ei või käesoleva paragrahvi lõike 5 kohaselt kasutada kombineeritult mõõtmist koos tüüpkooormusgraafikuga, kasutatakse turuosalise bilansi selgitamisel elektrienergia mõõtmist kauglugemisseadmega ja määratud tarneid.

(7) Võrguettevõtja kooskõlastab oma teeninduspiirkonna tüüpkooormusgraafikud Konkurentsiametiga.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(8) Kui turuosalise või nende rühma eripära tõttu erineb selle turuosalise või nende rühma elektrienergia kasutamine oluliselt tüüpkoormusgraafikus ettenähtud kasutamisest, võib asjaomane jaotusvõrguettevõtja Konkurentsiametilt nõuda, et see turuosalise või nende rühma eripära arvestades viivitamata kooskõlastab uue tüüpkoormusgraafiku. Jaotusvõrguettevõtja võib samuti alustada nimetatud turuosalise või nende rühma poolt kasutatava elektrienergia mõõtmist kauglugemisseadmega. Kauglugemisseadme maksumuse ning selle paigaldamiseks tehtud kulutused, samuti mõõteandmete kogumiseks ja töötlemiseks tehtavad täiendavad kulutused hüvitab jaotusvõrguettevõtjale asjaomane turuosaline.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 47. Võrguettevõtja kohustused bilansi selgitamisel

(1) Võrguettevõtja korraldab bilansi selgitamiseks ja arveldamiseks vajalike mõõteandmete edastamise bilansi selgitajale ning süsteemihaldurile oma võrgu liitumis- ja mõõtepunktide kaupa.

(2) Jaotusvõrguettevõtja korraldab tema võrguga ühendatud turuosaliste bilansi selgitamise ja sellega seotud teabevahetuse.

(3) Jaotusvõrguettevõtja arvutab tema võrguga ühendatud nende turuosaliste elektrienergia kogused, kelle bilanss tuleb käesoleva seaduse kohaselt selgitada. Elektrienergia koguse arvutamisel kasutab jaotusvõrguettevõtja andmeid, mis on saadud elektrienergia mõõtmisel kauglugemisseadmega või kombineeritult mõõtmise ja tüüpkoormusgraafiku alusel.

(4) Jaotusvõrguettevõtja esitab bilansihaldurile koondandmed tema võrku elektrienergia andmise ja sealt võtmise kohta nende turuosaliste kaupa, kelle bilanssi bilansihaldur hoiab käesoleva seaduse § 44 lõike 2 kohaselt.

(5) Jaotusvõrguettevõtja annab müüjale bilansi hoidmiseks ja arveldamiseks vajalikku teavet bilansi selgitamise käigus arvatud elektrienergia koguste kohta tema võrguga ühendatud nende turuosaliste osas, kellele müüja elektrienergiat müüb.

(6) Võrguettevõtja teeb üks kord aastas kindlaks turuosalisele kombineeritult mõõtmist ja tüüpkoormusgraafikut kasutades arvatud elektrienergiakoguse ja mõõdetud tegeliku elektrienergiakoguse vahe.

(7) Kui nendele turuosalistele, kellele müüja müüs elektrienergiat, kombineeritult mõõtmist koos tüüpkoormusgraafikuga kasutades arvatud elektrienergia kogus kokku on käesoleva paragrahvi lõike 6 kohaselt tehtud arvutuse järgi suurem nimetatud turuosalistele kokku mõõdetud tegelikust elektrienergia kogusest, maksab võrguettevõtja vahekoguse eest tasu müüjale, ja kui väiksem, maksab müüja vahekoguse eest tasu võrguettevõtjale.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud vahekoguse eest maksmisele kuuluvat tasu arvutades lähtutakse elektrienergia koguse arvutamise aluseks olnud ajavahemiku elektrienergia keskmisest hinnast, mille määramise alused ja kord nähakse ette võrgueeskirjas.

§ 48. Bilansihalduri kohustused bilansi selgitamisel

(1) Bilansihaldur korraldab bilansi selgitamise ja sellega seotud teabevahetuse põhivõrgus ning põhivõrgu ja jaotusvõrgu vahelistes mõõtepunktides nende turuosaliste kohta, kelle bilanssi ta hoiab käesoleva seaduse § 44 lõike 2 kohaselt. Bilansihaldur korraldab samuti bilansi selgitamise ja sellega seotud teabevahetuse vahemikus põhivõrgust jaotusvõrku nende turuosaliste kohta, kellel on määratud tarneid ja kelle bilanssi ta hoiab § 44 lõike 2 kohaselt.

(2) Mõõteandmeid kasutades arvutab bilansihaldur need elektrienergia kogused, mis on teistele turuosalistele põhivõrgus müünud turuosaline, kelle bilanssi ta hoiab käesoleva seaduse § 44 lõike 2 kohaselt. Bilansihaldur arvutab samuti jaotusvõrguga ühendatud nende turuosaliste elektrienergia kogused, kellel on määratud tarneid, kasutades mõõtmisel kauglugemisseadmega ning kombineeritult mõõtmise ja tüüpkoormusgraafiku abil saadud andmeid.

(3) Bilansi selgitamiseks esitab bilansihaldur süsteemihaldurile mõõtmistel põhinevad oma avatud tarnete koondandmed ja nende turuosaliste määratud tarnete koondandmed, kelle bilanssi ta hoiab käesoleva seaduse § 44 lõike 2 kohaselt.

(4) Bilansihaldur esitab müüjale või turuosalisele, kellele elektrienergiat müüdi, bilansi hoidmiseks ja arveldamiseks vajalikke andmeid nende elektrienergia koguste kohta, mis on arvatud bilansi selgitamiseks.

§ 49. Süsteemihalduri kohustused bilansi selgitamisel

(1) Süsteemihaldur selgitab süsteemi bilansi ja bilansihaldurite bilansid ning saadud andmete alusel koostab aruande, mis käsitleb bilansist kõrvalekallet süsteemihalduri ja bilansihaldurite vahel ning aruande bilansi kõrvalekalde kohta süsteemi ja teiste riikide elektrisüsteemide vahel.

(2) Süsteemihaldur esitab bilansihaldurile nende elektrienergiakoguste andmed, mida nad müüvad teineteisele. Välismaisele turuosalisele teeb süsteemihaldur teatavaks selle turuosalise poolt ostenud ja müüdud elektrienergia kogused, mis ületasid Eesti riigipiiri.

§ 50. Bilansi selgitamiseks täidetavad muud kohustused

(1) Asjakohase nõude saamise korral esitab turuosaline võrguettevõtjale, turuosalise bilanssi käesoleva seaduse § 44 lõike 2 kohaselt hoidvale bilansihaldurile või süsteemihaldurile elektrienergia ostu, kasutamise ja müügi andmeid, kui nende esitamise nõue on õigustatud bilansi selgitamise või bilansivastutuse seisukohalt.

(2) Bilansihaldur aitab süsteemihalduril parandada bilansi selgitamiseks esitatud ebaõiged andmed, kui see on vajalik süsteemi bilansi selgitamiseks.

(3) Bilansi selgitamiseks turuosalisele ettenähtud õigusi ja kohustusi ning käesolevas peatükis nimetatud teabe edastamise tähtaegu käsitletakse üksikasjalikult võrgueeskirjas.

§ 51. Bilansienergia ost ja müük

(1) Kui bilansi selgitamise tulemusena on bilansihalduri bilanss mis tahes kauplemisperioodil negatiivne, loetakse, et süsteemihaldur on sellel kauplemisperioodil müünud bilansihaldurile bilansienergiat koguses, mis on vajalik bilansihalduri bilansi hoidmiseks sellel kauplemisperioodil.

(2) Kui bilansi selgitamise tulemusena on bilansihalduri bilanss mis tahes kauplemisperioodil positiivne, loetakse, et bilansihaldur on sellel kauplemisperioodil müünud süsteemihaldurile bilansienergiat koguses, mis on vajalik bilansihalduri bilansi hoidmiseks sellel kauplemisperioodil.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud bilansienergia müük loetakse süsteemihalduri ja bilansihalduri vahel toimunuks käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ning bilansilepingus sätestatud tingimustel.

§ 52. Bilansihalduri õigused ja kohustused

(1) Bilansihalduril on õigus saada tema poolt süsteemihaldurile müüdud bilansienergia eest tasu käesoleva seaduse, võrgueeskirja ja süsteemihalduriga sõlmitud lepingu kohaselt.

(2) Bilansihaldur tasub süsteemihalduri poolt temale müüdud bilansienergia eest käesoleva seaduse, võrgueeskirja ja süsteemihalduriga sõlmitud lepingu kohaselt.

(2¹) Bilansihaldur hüvitab süsteemihaldurile perimeetritasu, mis kuulub tasumisele selle turuosalise asjaomastelt tarnetelt, kelle bilanssi bilansihaldur hoiab.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(3) Bilansihaldur täidab muid käesolevas seaduses, võrgueeskirjas ja süsteemihalduriga sõlmitud lepingutes ettenähtud kohustusi.

§ 53. Bilansienergia hind ja bilansilepingu tüüptingimused

(1) Kauplemisperioodil käesoleva seaduse § 51 lõigete 1 ja 2 kohaselt bilansihaldurile müüdud või bilansihalduri müüdud bilansienergia hinna määrab käesoleva seaduse ja bilansihalduriga sõlmitud bilansilepingu kohaselt süsteemihaldur pärast kauplemisperioodi lõppemist.

(2) Süsteemihaldur kujundab bilansienergia hinna selliselt, et see hind võimaldab süsteemihalduril:

- 1) katta reguleerimisvõimsuse ostuks tehtud põhjendatud kulutused;
- 2) katta bilansi selgitamiseks tehtud põhjendatud kulutused;
- 3) katta bilansienergia ostu ja müügiga seotud muud põhjendatud kulutused;
- 4) tagada põhjendatud tulukuse.

(3) Süsteemihaldur võib bilansienergia hinna kujundamisel eelistada neid turuosalisi, kelle kauplemisperioodi bilansist kõrvalekalle on vastupidine kogu süsteemi bilansist kõrvalekaldele samal kauplemisperioodil, võrreldes turuosalistega, kelle bilansist kõrvalekalle samal kauplemisperioodil on samasuunaline kogu süsteemi bilansist kõrvalekaldega.

(4) Süsteemihaldur kooskõlastab bilansilepingu tüüptingimused Konkurentsiametiga.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(5) Süsteemihaldur avalikustab bilansienergia hinna ja bilansilepingu tüüptingimused oma veebilehel.

(6) Konkurentsiamet töötab välja ja avalikustab bilansienergia hinna arvutamise ühtse meetodika ning lähtub sellest bilansienergia hinna kontrollimisel. Meetodikat välja töötades arvestatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 loetletud nõudeid ja muid asjakohaseid nõudeid.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 54. Bilansienergia eest tasumise kord

(1) Süsteemihaldur arvutab bilansihaldurilt sissenõutava tasu ja talle makstava tasu suuruse käesoleva seaduse § 51 alusel kindlaks tehtud bilansienergia koguste ja § 53 alusel määratud bilansienergia müügihinna alusel.

(2) Süsteemihaldur esitab bilansihaldurile arvestusperioodi kohta käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel arvatud tasude arved ning tasub bilansihalduri poolt lõike 1 alusel arvatud tasude kohta esitatud arved.

(3) Süsteemihaldurile andmete edastamise ning bilansihaldurilt bilansienergia eest sissenõutavate ja bilansihaldurile bilansienergia eest makstavate tasude arvestamise, tasaarvestuse ja tasumise üksikasjalik kord sätestatakse võrgueeskirjas.

5. peatükk TOOTMINE

§ 55. Tootja kohustused

(1) Tootja tootmiseseadmed peavad olema võrgueeskirjaga kehtestatud tehniliste nõuete kohased. Tootmiseseadme nõuetekohasust kinnitab pärast katsetusperioodi lõppemist võrguettevõtja, kelle võrguga on tootmiseseade ühendatud. Kui tootmiseseadme netovõimsus ületab 5 MW, kinnitab tootmiseseadme nõuetekohasust süsteemihaldur. Tootmiseseade loetakse nõuetekohaseks nimetatud kinnituse väljastamise kuupäevast alates. Katsetusperioodi pikkuse ja muud katsetustega seonduvad tingimused sätestab võrgueeskiri. Kui tootmiseseadmele on väljastatud Euroopa tootesertifikaat, siis selle tootmiseseadme täiendav testimine tootesertifikaadiga hõlmatud parameetrite ja funktsioonide osas ei ole nõutav.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(2) Tootja täidab süsteemihalduri poolt käesoleva seaduse alusel antud korraldusi.

(3) Tootja teeb süsteemihaldurile viivitamata teatavaks varustuskindlust või lepinguga võetud kohustuste täitmist ohustava või ohustada võiva avariiolukorra või avarii või muu asjaolu.

(4) Kui elektrienergiat soojuse ja elektrienergia koostootmise režiimis tootev tootja on soojuse või elektrienergia tootmise osas turguvalitsev ettevõtja konkurentsiseaduse tähenduses, peab ta Konkurentsiameti nõudel esitama tulude ja kulude jaotuse eraldi elektrienergia tootmise ja soojuse tootmise kohta koos asjakohaste põhjendustega.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 56. Tootmiseseadme võõrandamine

(1) Tootmiseseadme omanik ja tootja peavad tootmiseseadme võõrandamisest või otsese valduse üleandmisest kirjalikult teavitama Konkurentsiametit. Teates esitatakse võõrandaja ja omandaja või otsese valduse loovutaja ja selle saaja nimi, isikukood või äriregistrikood ja kontaktandmed ning andmed, mis võimaldavad määratleda võõrandatud või üleantud tootmiseseadet ja selle asukohta.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustust ei ole 1 MW ja väiksema netovõimsusega tootmiseseadme võõrandamise või otsese valduse üleandmise korral.

§ 57. Taastuvad energiaallikad

(1) Käesoleva seaduse tähenduses on taastuvad energiaallikad vesi, tuul, päike, laine, tõus-mõõn, maasoojus, prügilagaas, heitvee puhastamisel eralduv gaas, biogaas ja biomass.

(2) Käesoleva seaduse tähenduses on biomass põllumajanduse (sealhulgas taimsete ja loomsete ainete) ja metsanduse ning nendega seonduva tööstuse toodete, jäätmete ja jääkide bioloogiliselt lagunev osa ning tööstus- ja olmejäätmete bioloogiliselt lagunevad komponendid.

§ 58. Tootmine taastuvast energiaallikast ja tõhus koostootmine

(1) Tootja ei või subsideerida taastuvatest energiaallikatest tootmist muu tootmise arvel ja vastupidi. Konkurentsiameti nõudel esitab tootja taastuvatest energiaallikatest tootmise tulude ja kulude jaotuse andmed eraldi muu tootmise asjaomastest andmetest.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Elektrienergia kogus, mille kohta antakse käesoleva seaduse §-s 58¹ nimetatud päritolutunnistus, samuti elektrienergia kogus, mille eest tervikuna või osaliselt makstakse §-s 59 nimetatud toetust, määratakse kindlaks kauglugemisseadmega ning selleks loetakse tootja elektrijaama kõikides liitumispunktides kokku kauplemisperioodi jooksul võrku antud saldeeritud toodang ning tegevusloa nõuete kohase otseliini kaudu tarbijale edastatud elektrienergia kogus.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(3) Tootja esitab põhivõrguettevõtjale iga kalendrikuu viiendaks kuupäevaks tootmiseseadmete kaupa andmed eelmise kalendrikuu kogu elektrienergia toodangu kohta ja selle kohta, kui palju ta tootis eelmise kalendrikuu jooksul elektrienergiat taastuvatest energiaallikatest või tõhusa koostootmise režiimil ning missugune osa sellest müüdi käesoleva seaduse §-s 59 nimetatud toetust kasutades. Tõhusa koostootmise režiimil toodetud elektrienergia koguse arvutamisel lähtutakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/8/EÜ lisas 2 esitatud meetodikast.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(4) Konkurentsiametil ja põhivõrguettevõtjal on õigus nõuda tootjalt ja võrguettevõtjalt, kelle võrguga on tootja tootmiseseadmed ühendatud, andmeid, mis on vajalikud käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel esitatud teabe kontrollimiseks.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(5) Kui tegevusloa nõuete kohase tootmiseseadmega taastuvast energiaallikast või tõhusa koostootmise režiimil tegelikult toodetud elektrienergia kogus on vähemalt kahe järjestikuse kalendrikuu jooksul väiksem käesoleva seaduse §-s 59 nimetatud toetust kasutades samas ajavahemikus müüdud kogusest, on Konkurentsiametil õigus tunnistada tegevusluba kehtetuks või muuta selle tingimusi nii, et §-s 59 nimetatud toetust kasutades ei või elektrienergiat enam müüa.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(6) Kui elektrienergiat toodetakse kombineeritult nii taastuvast energiaallikast kui ka muust energiaallikast, saab tootja käesoleva seaduse § 59 lõike 1 punkti 1 alusel määratud toetust üksnes selle koguse elektrienergia eest, mis toodeti taastuvast energiaallikast. Tootja peab energiaallikate kasutamise ja neist toodetud elektrienergia koguste kohta igakuulist arvestust.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(7) Taastuvast energiaallikast toodetava elektrienergia osakaalu määramise tingimused ja korra [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister](#) .

(8) Põhivõrguettevõtja avaldab oma veebilehel käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmed ja nende esitamise korra.
[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

§ 58¹. Päritolutunnistus

(1) Tootja taotluse alusel annab põhivõrguettevõtja temale päritolutunnistuse selle kohta, et ta tootis elektrienergiat taastuvast energiaallikast või tõhusa koostootmise režiimil.

(2) Põhivõrguettevõtja töötab välja ja avaldab oma veebilehel päritolutunnistuse väljaandmise tingimused ja korra.

(3) Põhivõrguettevõtja loob päritolutunnistuste haldamiseks andmebaasi ning avaldab väljastatud päritolutunnistuste kohta teavet oma veebilehel.

(4) Taastuvast energiaallikast toodetud elektrienergia päritolutunnistusel esitatakse:

- 1) tootja nimi, asukoha aadress ja kontaktandmed;
- 2) elektrienergia tootmiseks kasutatud energiaallika nimetus ja tootmise asukoht;
- 3) toodetud elektrienergia kogus megavatt-tundides, tootmise ajavahemik, tootmise aeg tundides ja päritolutunnistuse andmise aeg;
- 4) elektrienergia kogus megavatt-tundides, mis on müüdud käesoleva lõike punktis 3 nimetatud ajavahemiku jooksul käesoleva seaduse §-s 59 nimetatud toetust kasutades;
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]
- 5) tootmiseseadmete võimsus, kui elektrienergiat toodetakse hüdroelektrijaamas;
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]
- 6) muud põhivõrguettevõtja kehtestatud andmed.

(5) Tõhusa koostootmise režiimil toodetud elektrienergia päritolutunnistusel esitatakse:
1) tootja nimi, asukoha aadress ja kontaktandmed;

- 2) kasutatud kütuse alumine kütteväärtus;
 - 3) toodetud soojusenergia kasutusviis;
 - 4) toodetud elektrienergia kogus megavatt-tundides, tootmise ajavahemik, tootmise aeg tundides, tootmise asukoht ja päritolutunnistuse andmise aeg;
 - 5) elektrienergia kogus megavatt-tundides, mis on müüdud käesoleva lõike punktis 4 nimetatud ajavahemiku jooksul käesoleva seaduse §-s 59 nimetatud toetust kasutades;
 - 6) muud põhivõrguettevõtja kehtestatud andmed.
- [RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

§ 59. Toetus

- (1) Tootjal on õigus saada põhivõrguettevõtjalt toetust:
- 1) elektrienergia eest, kui ta on selle tootnud taastuvast energiaallikast. Alates 2010. aasta 1. juulist elektrienergia eest, kui ta on selle tootnud taastuvast energiaallikast, välja arvatud biomassist;
 - 2) alates 2010. aasta 1. juulist elektrienergia eest, kui ta on selle tootnud biomassist koostootmise režiimil, välja arvatud juhul, kui biomassist toodetakse elektrienergiat kondensatsioonirežiimil, siis toetust ei maksta. Koostootmise täpsema juhise kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega majandus- ja kommunikatsiooniministri ettepanekul. Koostootmise täpsema juhise ettepaneku esitamisel Vabariigi Valitsusele võtab majandus- ja kommunikatsiooniminister aluseks Konkurentsiameti ettepaneku;
 - 3) elektrienergia eest, kui ta on selle tootnud tõhusa koostootmise režiimil jäätmetest jäätmeseaduse tähenduses, turbast või põlevkivitöötlemise uttegaasist;
 - 4) elektrienergia eest, kui ta on selle tootnud tõhusa koostootmise režiimil tootmiseseadmega, mille elektriline võimsus ei ületa 10 MW;
 - 5) põlevkivil töötava tootmiseseadme installeeritud netovõimsuse kasutatavuse eest, kui tootmiseseade on tööd alustanud ajavahemikus 2013. aasta 1. jaanuarist kuni 2016. aasta 1. jaanuarini.
- (2) Põhivõrguettevõtja maksab tootjale tema taotluse alusel toetust:
- 1) 84 senti ühe kilovatt-tunni elektrienergia eest, kui see on toodetud käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 või 2 kohaselt;
 - 2) 50 senti ühe kilovatt-tunni elektrienergia eest, kui see on toodetud käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 3 või 4 kohaselt;
 - 3) ühe kilovatt-tunni elektrienergia eest käesoleva lõike punktis 1 või 2 nimetatud määras või Konkurentsiameti kooskõlastatud määras, kui elektrienergia on toodetud tõhusa koostootmise režiimil taastuvast energiaallikast või turbast;
 - 4) 25 senti tunnis ühe kilovati käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 ja § 108 lõikes 1¹ nimetatud netovõimsuse kasutatavuse eest, kui kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse hind on üle 20.00 euro ühe tonni eest;
 - 5) 23 senti tunnis ühe kilovati käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 ja § 108 lõikes 1¹ nimetatud netovõimsuse kasutatavuse eest, kui kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse hind on 15.00–20.00 eurot ühe tonni eest;
 - 6) 22 senti tunnis ühe kilovati käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 ja § 108 lõikes 1¹ nimetatud netovõimsuse kasutatavuse eest, kui kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse hind on 10.00–14.99 eurot ühe tonni eest.
- (3) Konkurentsiamet võib kooskõlastada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tootja taotluse alusel lõike 2 punktis 1, 2 või 3 nimetatud toetuse määrast erineva määra, kui elektrienergia on toodetud tõhusa koostootmise režiimil taastuvast energiaallikast või turbast.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud toetuse määra kooskõlastamisel võetakse arvesse, et toetus koos elektrienergia turuhinnaga peab võimaldama tootjal:
- 1) katta elektrienergia tootmiseks tehtavad põhjendatud kulutused eeldusel, et kulutused kütusele ei ületa kütuse turuhinda;
 - 2) katta õigusaktist ning tegevusloa tingimustest tulenevate kohustuste täitmiseks tehtavad kulutused;
 - 3) katta põhjendatud kapitalikulu;
 - 4) tagada põhjendatud tulukus investeeritud kapitalilt.
- (5) Majandus- ja kommunikatsiooniminister võib vajaduse korral kehtestada käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud taotluses esitatavate andmete loetelu ja nende esitamise korra.
- [RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

§ 59¹. Toetuse tingimused

- (1) Käesoleva seaduse §-s 59 nimetatud toetuse saamiseks peavad olema täidetud mõlemad tingimused:
- 1) elektrienergia on toodetud käesoleva seaduse ja võrgueeskirja nõuete kohase tootmiseseadmega;
 - 2) tootja täidab käesoleva seaduse 4. peatükis ja §-s 58 sätestatud kohustusi.
- (2) Tootja ei saa toetust:
- 1) käesoleva seaduse § 59 lõike 1 punktis 5 nimetatud tingimustel, kui kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguste hind on väiksem kui 10 eurot ühe tonni eest;

- 2) elektrienergia eest käesoleva seaduse § 59 lõike 2 punkti 1 alusel, kui see on toodetud tootmiseseadmega, mille võimsuse kasutatavuse eest saab tootja toetust § 59 lõike 2 punkti 4, 5 või 6 alusel;
- 3) kui tuuleenergiast elektrienergia tootjale on riik maksnud investeeringutoetust;
- 4) kui puuduvad elektrienergia tootmiseks vajalikud keskkonnaloa või tootja rikub keskkonnalubadega sätestatud tingimusi.

(3) Käesoleva seaduse § 59 lõikes 2 nimetatud taotluses esitatakse tootmiseks kasutatud seadmete andmed ning toetuse saamiseks vajalikud muud põhivõrguettevõtja kehtestatud andmed.

(4) Võrguettevõtja, kelle võrguga toetust saava tootja tootmiseseade on ühendatud, esitab iga kuu viiendaks kuupäevaks põhivõrguettevõtjale mõõtmistulemused selle tootja poolt eelmisel kalendrikuul toodetud elektrienergia kohta.

(5) Tuult energiaallikana kasutatav tootja võib saada toetust, kuni kalendriaastas on toetust makstud Eestis kokku 600 GWh tuuleenergiast toodetud elektrienergia eest. Arvestust peetakse iga kalendriaasta kohta eraldi.

(6) Käesoleva seaduse § 59 lõike 1 punktis 5 nimetatud toetuse kogusumma on kuni 1,2 miljardit krooni kalendriaastas.

(7) Põhivõrguettevõtja avaldab oma veebilehel järgmise teabe:

- 1) taastuvatest energiaallikatest toodetava elektrienergia koguse prognoos järgmise kalendrikuu ja järgmise kalendriaasta kohta;
 - 2) andmed kalendrikuude kaupa selles kalendriaastas tuuleenergiast toodetud elektrienergia koguse kohta;
 - 3) käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud elektrienergia koguse saavutamise prognoos jooksva kalendriaasta kohta, võttes aluseks eelmistel kuudel tuuleenergiast tegelikult toodetud elektrienergia koguse;
 - 4) käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud andmete loetelu ja nende esitamise kord.
- [RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

§ 59². Toetuse ja ostukohustuse rahastamine

(1) Käesoleva seaduse §-s 59 nimetatud toetuse rahastamisest tekkiva kulu kannab tarbija vastavalt võrguteenuse tarbimise mahule ning otseliini kaudu tarbitud elektrienergia kogusele.

(2) Põhivõrguettevõtja koostab ja avaldab oma veebilehel iga aasta 1. detsembriks hinnangu järgmise kalendriaasta toetuste rahastamiseks kuluva summa ja tarbijatele osutatavate võrguteenuste mahu ning otseliinide kaudu tarbitud elektrienergia koguse kohta. Hinnangu alusel määrab põhivõrguettevõtja järgmise kalendriaasta toetuste rahastamise kulu suuruse tarbitud võrguteenuse ja otseliini kaudu tarbitud elektrienergia ühe kilovatt-tunni kohta, võttes arvesse hinnangu koostamisele vahetult eelnenud 12 kuu jooksul toetuste rahastamiseks üle- või alalaekunud summasid.

(3) Võrguettevõtja esitab tarbijale võrguteenuste eest ja käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 6 nimetatud tegevusluba omav liinivaldaja esitab tarbijale otseliini kaudu tarbitud elektrienergia eest arve, millel on eraldi välja toodud toetuste rahastamise kulu.

(4) Jaotusvõrguettevõtja ja liinivaldaja edastavad põhivõrguettevõtjale iga kuu viiendaks kuupäevaks toetuste rahastamiseks ettenähtud summa vastavalt tarbijatele osutatud võrguteenuste ja otseliini kaudu tarbitud elektrienergia kogumahule, sõltumata sellest, kas tarbijad on toetuste rahastamise eest tasunud. Põhivõrguettevõtja nõudmisel esitavad jaotusvõrguettevõtja ja liinivaldaja andmed tegelikult osutatud võrguteenuste mahu ja otseliini kaudu tarbitud elektrienergia koguse kohta ning oma hinnangu järgmisel kalendriaastal nende poolt osutatavate võrguteenuste mahu ja otseliini kaudu tarbitava elektrienergia koguse kohta.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

6. peatükk VÕRGUTEGEVUS

1. jagu Võrgutegevuse üldregulatsioon

§ 60. Võrgu ehitamine ja võrguteenuse osutamine

(1) Jaotusvõrguettevõtja tegevusloas nimetatud teeninduspiirkonnas võib võrku või liini ehitada ja/ või võrguteenuseid osutada üksnes see jaotusvõrguettevõtja ise. See ei kehti, kui jaotusvõrguettevõtja teeninduspiirkonnas:

- 1) ehitab põhivõrgu ja osutab selle kaudu võrguteenust põhivõrguettevõtja;
- 2) ehitatakse otseliini ning seda kasutatakse vastavuses käesoleva seaduse §-ga 61 ja asjakohase tegevusloaga;
- 3) ehitatakse riigipiiri ületav alalisvooluliini ja seda kasutatakse vastavuses käesoleva seaduse §-ga 61 ja asjakohase tegevusloaga.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikega 1 ei ole vastuolus, kui jaotusvõrguettevõtja tegevusloas nimetatud teeninduspiirkonnas:

1) on seal asuv või seda läbiv teisele jaotusvõrguettevõtjale kuuluv elektripaigaldis, mille kaudu osutatakse sellele jaotusvõrguettevõtjale võrguteenust;

2) on seal asuv või seda läbiv teisele jaotusvõrguettevõtjale kuuluv elektripaigaldis, mille kaudu ei osutata selles piirkonnas asuvatele tarbijatele võrguteenust;

3) rekonstrueerib teine jaotusvõrguettevõtja temale kuuluvat elektripaigaldist, mille kaudu ei osutata selles piirkonnas asuvatele tarbijatele võrguteenust.

[RT I 2004, 86, 583- jõust. 01.01.2005]

§ 61. Otseliin ja riigipiiri ületav liin

(1) Otseliini ehitamise õigus on vabatarbijal, tootjal või müüjal, kes võib seda kasutada enda või vabatarbija, samuti selle tootja või müüjaga ühte kontserni kuuluva ettevõtja varustamiseks elektrienergiaga üksnes juhul, kui:

1) võrguettevõtja on keeldunud selle vabatarbija, tootja või müüja elektripaigaldist võrguga ühendamast ja talle muid võrguteenuseid osutamast muul kui käesoleva seaduse § 65 lõike 3 punktis 1 või 2 sätestatud alusel ning vabatarbija, tootja või müüja ei ole § 99 kohaselt Konkurentsiameti poole pöördumise korral saanud lahendust, mis tagaks soovitud elektrienergiaga varustamise;

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

2) võrguettevõtja, kelle teeninduspiirkonda otseliini ehitamist kavandatakse, annab otseliini ehitamiseks ja kasutamiseks oma kirjaliku nõusoleku.

(2) Otseliiniga ei või ühendada täiendavalt uute turuosaliste elektripaigaldisi. Otseliiniga võib ühendada täiendavalt uute turuosaliste elektripaigaldisi ja otseliini võib ühendada võrguga üksnes juhul, kui otseliini omanik võõrandab otseliini võrguettevõtjale, kelle teeninduspiirkonnas otseliin on, ja annab otseliini üle selle võrguettevõtja kasutusse.

(3) Kui otseliin on omandatud käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt, ühendab võrguettevõtja otseliini võrguga, arvestades õigusaktides sätestatud.

(4) Riigipiiri ületav suurema kui 10 kV pingega alalisvooluliin ühendatakse põhivõrguga põhivõrguettevõtja nimetatud kohas, järgides põhivõrguettevõtja kehtestatud tehnilisi tingimusi.

(5) Riigipiiri ületava suurema kui 35 kV pingega vahelduvvooluliini võib ehitada ja seda kasutada ainult võrguettevõtja, kellel on tegevusloa käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 4 nimetatud tegevuseks.

§ 62. Teeninduspiirkond

(1) Jaotusvõrguettevõtja teeninduspiirkond on talle tegevusloa andmise otsusega ettenähtud maa-ala, mis on kindlaks määratud lähtuvalt riigipiirist ja/või geograafilistest koordinaatidest.

(2) Põhivõrguettevõtja teeninduspiirkond on Eesti territoorium.

(3) Ühel võrguettevõtjal on üks teeninduspiirkond, mis võib koosneda ühest või mitmest piiritletud maa-alast.

(4) Jaotusvõrguettevõtjate teeninduspiirkonnad ei või kattuda.

§ 63. Teeninduspiirkonna muutmine

(1) Jaotusvõrguettevõtjad võivad omavahel kokku leppida teeninduspiirkondade vastastikusel muutmises nii, et enne muutmist nende teeninduspiirkondadega hõlmatud territoorium oleks seda ka pärast muutmist.

(2) Jaotusvõrguettevõtjad edastavad käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teeninduspiirkondade muutmise teate ja nendevahelise asjakohase kokkuleppe Konkurentsiametile. Teates esitatakse andmed, mis võimaldavad määratleda jaotusvõrguettevõtjad ja nende teeninduspiirkondade uued piirid käesoleva seaduse § 62 lõike 1 kohaselt.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Jaotusvõrguettevõtja teeb teeninduspiirkonna muutmise teatavaks ka asjaomastele tarbijatele.

(4) Konkurentsiamet teeb üheaegselt jaotusvõrguettevõtjatele tegevusloa andmise otsustes nimetatud teeninduspiirkondade andmete muudatused käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teate saamisest alates 30 päeva jooksul.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(5) Teeninduspiirkonna muutmine jõustub, kui Konkurentsiamet on üheaegselt teinud asjakohased muudatused jaotusvõrguettevõtjatele tegevusloa andmise otsustes nimetatud teeninduspiirkondade andmetes ja teeninduspiirkonna muutmisest on teavitatud asjaomaseid tarbijaid.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(6) Teeninduspiirkonna muutmisest teatavad jaotusvõrguettevõtjad tarbijatele vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes.

§ 64. Võrgu omanik

(1) Kui võrgu omanik ei ole tema omandis oleva võrgu kaudu võrguteenuse osutamiseks tegevusloa omav võrguettevõtja, tagab ta, et selline võrk on asjakohase tegevusloaga võrguettevõtja kasutuses, kes vastutab õigusaktides sätestatud võrguettevõtja kohustuste ja tegevusloa tingimuste täitmise eest.

(1¹) Võrguettevõtja, kelle teeninduspiirkonnas käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud võrguga varem liitunud tarbijad asuvad, on kohustatud neile tagama võrguteenuste osutamise jätkamise samadel tehnilistel tingimustel.

(2) Kui omanik võrgu võõrandab, teeb ta selle Konkurentsiametile viivitamata teatavaks. Teates esitatakse võõrandaja ja omandaja nimed, isikukoodid või äriregistrikoodid ja kontaktandmed ning andmed, mis võimaldavad määratleda võõrandatud võrku.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Konkurentsiamet võib asjakohase taotluse alusel vabastada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmisest sellise võrgu omaniku, kelle võrk asub mõne võrguettevõtja teeninduspiirkonnas ega ole vajalik elektrienergia edastamiseks tarbijatele.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

2. jagu Võrguettevõtja kohustused

§ 65. Võrguteenuse osutamine

(1) Võrguettevõtja osutab oma teeninduspiirkonnas tarbijale, tootjale, liinivaldajale või teisele võrguettevõtjale järgmisi võrguteenuseid:

- 1) asjakohase taotluse alusel ühendab liitumispunktis võrguga tema teeninduspiirkonnas asuva nõuetekohase elektripaigaldise;
- 2) asjakohase taotluse alusel muudab tarbimis- või tootmistingimusi;
- 3) võimaldab kasutada võrguühendust liitumispunktis;
- 4) edastab oma võrgus elektrienergiat liitumispunktini või alates liitumispunktist;
- 5) tagab õigusakti nõuete kohase mõõteseadme paigaldamise tema võrgus edastatud elektrienergia koguste kindlaksmääramiseks;
- 6) tagab mõõteandmete kogumise ja töötlemise;
- 7) osutab käesoleva lõike punktides 1–6 nimetatud võrguteenustega otseselt seotud lisateenuseid.

(2) Võrguettevõtja järgib võrguteenust osutades turuosaliste võrdse kohtlemise põhimõtet.

(3) Võrguettevõtjal on õigus keelduda võrguteenuse osutamisest, kui:

- 1) võrguteenuse kasutaja elektripaigaldised ei ole kooskõlas õigusaktide nõuete või võrguettevõtja poolt võrguga ühendamiseks esitatud tehniliste tingimustega;
- 2) võrguteenust ei ole võimalik osutada võrguteenuse kasutajast tuleneva muu asjaolu tõttu;
- 3) võrguteenust ei ole võimalik osutada võrguettevõtjast sõltumatutel põhjustel;
- 4) võrguettevõtja võrgus puudub võrguteenuse osutamiseks vajalik edastamisvõimsus;
- 5) selline õigus tuleneb käesolevas seaduses sätestatud muust alusest.

(4) Võrguettevõtja põhjendab võrguteenuse osutamisest keeldumist. Keeldumist põhjendades tuleb viidata keeldumise õiguslikule alusele. Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 4 sätestatud alusel keeldumisest teatab võrguettevõtja Konkurentsiametile.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(5) Võrguteenuste kvaliteedinõuded ja võrgutasude vähendamise tingimused nimetatud nõuete rikkumise korral [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister](#). Võrgutasude vähendamise tingimuste kehtestamisel lähtutakse rikest põhjustatud elektrikatkestuste kestusest.

[RT I 2004, 86, 583- jõust. 01.01.2005]

§ 66. Võrgu arenduskohustus

(1) Võrguettevõtja arendab võrku oma teeninduspiirkonnas viisil, mis tagab võimaluse järjepidevalt osutada õigusakti ja tegevusloa tingimuste kohast võrguteenust võrguga ühendatud tarbijatele, tootjatele, liinivaldajatele ja teistele võrguettevõtjatele, arvestades nende põhjendatud vajadusi, ning ühendada võrguga oma teeninduspiirkonnas asuva turuosalise nõuetekohane elektripaigaldis.

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

(2) Jaotusvõrguettevõtja esitab iga aasta 15. aprilliks kirjalikult Konkurentsiametile aastakaupa võimalikult täpse hinnangu selle kohta, missugune on tarbimisvõimsuse eeldatav kogunõudlus tema teeninduspiirkonnas hinnangu esitamisest alates seitsme aasta jooksul. Jaotusvõrguettevõtja nimetab seejuures eeldused, millele tema hinnang tugineb, ning toob välja kõik olulised üksikasjad.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Konkurentsiamet edastab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud hinnangu viivitamata põhivõrguettevõtjale, kes esitab iga aasta 15. juuniks kirjalikult Konkurentsiametile aastakaupa võimalikult täpse hinnangu selle kohta, missugune on tarbimisvõimsuse eeldatav kogunõudlus põhivõrgus hinnangu esitamisest alates seitsme aasta jooksul. Põhivõrguettevõtja nimetab seejuures eeldused, millele tema hinnang tugineb, ning toob välja kõik olulised üksikasjad.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(4) Koos käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud hinnanguga peab võrguettevõtja Konkurentsiametile kirjalikult esitama üksikasjaliku kava selle kohta, kuidas ta tagab võrguteenuste osutamise hinnangus nimetatud tarbimisvõimsuse eeldatava nõudluse rahuldamiseks.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(5) Kui Konkurentsiamet leiab käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud hinnangu või lõikes 4 nimetatud kava alusel või muul viisil, et jaotusvõrguettevõtja tegevus võrguteenuste osutamise tagamiseks vastavuses võrguteenuste kasutajate põhjendatud vajadustega võib osutada ebapiisavaks, edastab ta oma seisukoha sellele jaotusvõrguettevõtjale ja põhivõrguettevõtjale. Arvamust tuleb põhjendada.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(6) Jaotusvõrguettevõtja ja põhivõrguettevõtja esitavad Konkurentsiameti seisukoha kohta oma kirjaliku arvamuse seisukoha saamisest alates 30 päeva jooksul.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(7) Konkurentsiamet otsustab käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud arvamustes toodud põhjendatud seisukohti arvestades, kas ja missuguseid üldabinõusid peab võrguettevõtja oma võrgus tervikuna edaspidi rakendama, et tagada võrguteenuste osutamine vastavuses võrguteenuste kasutajate põhjendatud vajadustega. Vajaduse korral teeb Konkurentsiamet võrguettevõtjale asjakohase ettekirjutuse või muudab tema tegevusloa tingimusi.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 67. Mõõtmine

(1) Võrguettevõtja tagab tema võrku siseneva ja sealt väljuva elektrienergia koguse kindlaksmääramise, mõõteandmete kogumise ja nende töötlemise õigusaktis sätestatud tehniliste nõuete kohaste mõõteseadmete abil ning kooskõlas õigusakti ja võrguteenuse osutamise lepinguga (mõõtmine).

(2) Kui turuosalise bilanssi ei või selgitada käesoleva seaduse § 46 lõike 5 kohaselt kombineeritult mõõtmist koos tüüpkoormusgraafikuga kasutades, kasutatakse mõõtmiseks kauglugemisseadet.

(3) Käesoleva paragrahvi lõiget 2 ei kohaldata, kui tarbija ostab elektrienergiat käesoleva seaduse §-s 76 nimetatud müügikohustust kasutades võrguettevõtja nimetatud müüjalt, kes müüb ühtlasi sellele võrguettevõtjale elektrienergiat võrgukadude korvamiseks.

(4) Tarbijate ja elektriettevõtjate erinevate rühmade puhul kasutatavate mõõteseadmete suhtes kohaldatavad tehnilised nõuded sätestatakse võrgueeskirjas.

(5) Võrguettevõtja tagab võrguteenuse kasutaja teavitamise mõõtmise tulemustest ja nende alusel teostatud võrguteenuste eest maksmisele kuuluva tasu arvestusest kooskõlas õigusakti ja asjakohase lepinguga. Võrguettevõtja tagab samuti müüja teavitamise mõõtmise tulemustest nende võrguettevõtja võrguga ühendatud võrguteenuste kasutajate osas, kellele see müüja elektrienergiat müüb.

(6) Võrguettevõtja võib turuosalise või sellele turuosalisele elektrienergiat müüva müüja taotluse alusel või oma algatusel paigaldada oma teeninduspiirkonnas mõõtmiseks tehniliselt keerukama mõõteseadme, kui on turuosalisele ette nähtud käesolevas seaduses ja võrgueeskirjas, ning teostada mõõtmist selle mõõteseadme abil. Tehniliselt keerukama mõõteseadme paigaldamise taotluse esitanud isik tasub võrguettevõtjale selle mõõteseadme maksumuse ja selle paigaldamiseks tehtud kulutused ning mõõteandmete kogumiseks ja töötlemiseks tehtavad mõistlikud lisakulutused.

(7) Võrgueeskirjas sätestatakse võrku antud ja sealt võetud elektrienergia koguste ning mõõteseadme ja liitumispunkti vahel elektrienergia kadude arvestamise kord juhuks, kui elektrienergia koguseid mõõdetakse mujal kui liitumispunktis.

(8) Võrguettevõtja võib käesolevas paragrahvis ettenähtud kohustusi täita ise või osaliselt või täielikult volitada neid täitma kolmanda isiku.

§ 68. Elektrienergia ja võrguteenuse ebaseaduslik kasutamine

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

(1) Elektrienergia ja võrguteenuse kasutamine on ebaseaduslik, kui selleks puudub õiguslik alus või kui rikutakse käesolevast seadusest tulenevaid nõudeid, eelkõige kui:

- 1) mõõteseade rikutakse või selle näitu moonutatakse või selle toimimist mõjutatakse muul viisil;
- 2) elektrienergiat kasutatakse võrguettevõtja ja müüjaga sõlmitud asjakohase lepinguta;
- 3) mõõteseadme plomm või taatlusmärgis või mõõteseadmele juurdepääsu või selle toimimise mõjutamist takistav või toimimist jäädvustav seade kõrvaldatakse või rikutakse;
- 4) ühendusel võrguettevõtja võrguga puudub võrguettevõtja paigaldatud nõuetekohane mõõteseade.

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud juhtumit ei loeta elektrienergia või võrguteenuse ebaseaduslikuks tarbimiseks, kui:

- 1) võrguettevõtja ja müüja esitavad tarbitud võrguteenuse ja elektrienergia eest tarbijale regulaarselt arveid ning tarbija on arved õigeaegselt tasunud;
- 2) tarbija tasub tarbitud võrguteenuse ja elektrienergia eest vähemalt üks kord kvartalis, kui arveid ei ole esitatud;
- 3) turuosalise avatud tarne leping on katkenud ning kuni uue lepingu sõlmimiseni osutab talle avatud tarnet see võrguettevõtja, kelle võrguga on tema elektripaigaldis ühendatud.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(2) Turuosaline hüvitab võrguettevõtjale ja müüjale ebaseaduslikult kasutatud elektrienergia ja ebaseaduslikult kasutatud võrguteenuste maksumuse ning elektrienergia ja võrguteenuse ebaseadusliku kasutamise tekitatud kahju ning selle suuruse määramiseks tehtud mõistlikud kulutused.

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

(3) Ebaseaduslikult kasutatud elektrienergia koguse ja võrguteenuste mahu ning ebaseaduslikult kasutatud elektrienergia maksumuse määramise korra [kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister](#).

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

§ 69. Konfidentsiaalsuskohustus

Võrguettevõtja järgib sellise teabe konfidentsiaalsuse nõuet, mille ta on oma tegevuse käigus turuosaliselt saanud elektrienergia tootmis- või tarbimiskoguste kohta. Sätet ei kohaldata, kui:

- 1) teave on juba avalikustatud või saanud avalikuks muul viisil kui võrguettevõtja kohustuste rikkumise tõttu;
- 2) teave on vaja kolmandale isikule edastada käesolevast seadusest tulenevate võrguettevõtja kohustuste täitmiseks;
- 3) võrguettevõtja peab teabe edastama õigusakti kohaselt.

§ 70. Teabe andmise kohustus

(1) Võrguettevõtja annab Konkurentsiametile selle nõudel teavet, mida on Konkurentsiametil vaja seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Võrguettevõtja teeb Konkurentsiametile viivitamata teatavaks oma ühinemise, jagunemise, ümberkujundamise või lõpetamise või tema suhtes pankroti- või likvideerimismenetluse alustamise või muu asjaolu, mis võib tal takistada täita õigusaktist või tegevusloa tingimustest tulenevat kohustust.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Võrguettevõtja poolt võrguga ühendamiseks kehtestatud tehnilised tingimused ning võrguga ühendamise ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmise eest võetava tasu arvestamise põhimõtted (edaspidi *liitumistingimused*) peavad olema läbipaistvad ja järgima võrdse kohtlemise põhimõtet.

(4) Võrguettevõtja avaldab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud liitumistingimused oma veebilehel.

(5) Põhivõrguettevõtja teeb liitumistingimused teatavaks Euroopa Komisjonile.

(6) Võrguettevõtja avaldab oma veebilehel või vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ning teatab ka Konkurentsiametile oma võrgutegevuse tõhusust, kvaliteeti ja tulukust käsitlevad põhiandmed.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

3. jagu

Võrguteenuse tasud

§ 71. Võrgutasud

(1) Võrguteenust osutav võrguettevõtja võtab tasu (edaspidi *võrgutasud*):

- 1) võrguga ühendamise eest (edaspidi *liitumistasu*);
- 2) tarbimis- või tootmistingimuste muutmise eest (edaspidi *tingimuste muutmise tasu*);
- 3) võrguühenduse kasutamise võimaldamise eest (edaspidi *võrguühenduse kasutamise tasu*);
- 4) elektrienergia edastamise eest (edaspidi *edastamistasu*);
- 5) võrguteenustega otseselt seotud lisateenuste eest.

(2) Võrguettevõtja kehtestab oma teeninduspiirkonna võrgutasud kooskõlas käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktidega.

(3) Võrgutasude kehtestamisel aluseks võetud kriteeriumid peavad olema läbipaistvad ja järgima võrdse kohtlemise põhimõtet.

(4) Võrgutasude hinnakujundus peab arvestama varustuskindluse ja tõhususe tagamise vajadust.

(5) Võrgutasude suurus peab võimaldama võrguettevõtjal täita õigusaktist ja tegevusloa tingimustest tulenevaid kohustusi ning tagama põhjendatud tulukuse investeeritud kapitalilt.

(6) Võrguettevõtja kujundab edastamistasu nii, et see tagab liitumistasu ja võrguühenduse kasutamise tasu maksnud turuosalisele võimaluse edastada elektrienergiat kogu süsteemi ulatuses.

(7) Erinevatel võrguettevõtjatel võivad olla erinevad võrgutasud.

§ 72. Võrgutasude arvestamise alused

(1) Ühe võrguettevõtja teeninduspiirkonnas ei või edastamistasu ega võrguühenduse kasutamise tasu sõltuda turuosalise asukohast.

(2) Võrguettevõtjal on õigus eristada sama võrguteenuse eest võetavaid võrgutasusid ja võrguteenuse osutamise muid tingimusi sõltuvalt pinge ja varustuskindluse tasemest, järgides käesoleva seaduse muid asjakohaseid sätteid.

(2¹) Osutatavate võrguteenuste kvaliteedinõuete rikkumise korral on võrguettevõtjal kohustus vähendada võrguteenuse eest võetavat võrgutasu vastavalt käesoleva seaduse § 65 lõike 5 alusel kehtestatud õigusakti nõuetele.

(3) Võrguettevõtjal on õigus moodustada turuosaliste rühmi ning rühmakaupa eristada võrgutasusid ja võrguteenuste osutamise muid tingimusi, järgides käesoleva seaduse muid asjakohaseid sätteid.

(4) Konkurentsiamet töötab välja ja avalikustab käesoleva seaduse § 71 lõike 1 punktides 3–5 nimetatud võrgutasude arvutamise ühtse kaalutud keskmisel kapitalikulul põhineva meetodika ning lähtub sellest võrguettevõtjate võrgutasude kooskõlastamisel. Konkurentsiameti kasutatav meetodika peab muu hulgas arvestama §-s 71 sätestatud.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(5) Erinevatest võrgutasudest tulenevate piirkondlike hinnaerinevuste vähendamiseks võib Vabariigi Valitsuse otsuse alusel rakendada toetusmeetmeid võrguettevõtja või tarbijate toetamiseks.

[RT I 2004, 86, 583- jõust. 01.01.2005]

§ 73. Võrgutasude ja tüüptingimuste kooskõlastamine

(1) Võrguettevõtja kooskõlastab Konkurentsiametiga käesoleva seaduse § 71 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud võrgutasude arvutamise meetodika, sama lõike punktides 3–5 nimetatud võrgutasud ning võrguteenuste osutamise tüüptingimused. Kooskõlastamise nõuet ei kohaldata elektrienergia transiidi eest võetava edastamistasu suhtes. Võrgutasude kooskõlastamisel arvestab Konkurentsiamet muu hulgas §-des 40, 44, 59, 71 ja 72 sätestatud ning võrguettevõtja asjakohaseid tüüptingimusi.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Konkurentsiamet ei kooskõlasta tüüptingimusi, kui nende sisu ei vasta võrgutasude kooskõlastamise aluseks olnud võrguettevõtja ja võrguteenuste kasutaja õiguste ja kohustuste tasakaalule või kui tüüptingimus kahjustab teist poolt ebamõistlikult võlaõigusseaduse tähenduses.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Võrguettevõtjal on õigus esitada Konkurentsiametile kooskõlastamise taotlusi erinevate võrgutasude osas nii koos kui eraldi ning Konkurentsiamet on kohustatud tegema nende taotluste osas otsuse vastavuses käesoleva seadusega.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(4) Võrguettevõtja võtab võrguteenuse eest tasu, mis on arvatud Konkurentsiameti kooskõlastatud asjakohaste võrgutasude alusel. Sätet ei kohaldata võrguga ühendamise, tarbimis- või tootmistingimuste muutmise ega elektrienergia transiidi suhtes.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 74. Teabe andmine ja avaldamine

(1) Võrguettevõtja kehtestatud võrgutasu hakkab kehtima võrguettevõtja määratud tähtpäeval pärast seda, kui asjakohane võrgutasu on avaldatud vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ning avaldamisest on möödunud vähemalt 90 päeva. Sätet ei kohaldata liitumistasu, tingimuste muutmise tasu või elektrienergia transiidi eest võetava edastamistasu suhtes.

(2) Võrguettevõtja avaldab vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes teate oma võrguteenuse osutamise tüüptingimuste muutmise või uute tüüptingimuste kehtestamise kohta vähemalt 30 päeva enne muudatuste või uute tüüptingimuste kehtima hakkamist.

(3) Võrguettevõtja annab turuosalise sellekohase taotluse alusel teavet tema teeninduspiirkonnas kehtivate võrgutasude suuruse ja võrguteenuse osutamise tüüptingimuste kohta.

(4) Võrguettevõtja teeb Euroopa Komisjonile ja Konkurentsiametile viivitamata teatavaks nõude elektrienergia edastamiseks transiidina enam kui üheks aastaks sõlmitud elektrienergia müügilepingu alusel.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(5) Võrguettevõtja alustab asjakohase taotluse saamisel viivitamata läbirääkimisi elektrienergia transiidina edastamise tingimuste üle ning teavitab Euroopa Komisjoni ja Konkurentsiametit sellest, kui läbirääkimistel ei ole lepingu sõlmimiseni jõutud 12 kuu jooksul taotluse esitamisest arvates.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

6¹. peatükk LIITUMISTASU MAKSMISE TOETUS

[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 74¹. Liitumistasu maksmise toetus

(1) Liitumistasu maksmiseks riigieelarvest eraldatava toetuse (edaspidi *liitumistasu toetus*) andmise eesmärk on heastada regionaalselt ebasoodsas piirkonnas elavatele isikutele Eesti elektrimajanduse ebaühtlasest arengust tingitud ebavõrdsus, millega võimaldatakse isikutele, kelle majapidamises on elektriühendus neist olenemata põhjustel katkenud või kellel ei ole elektriühendust kunagi olnud, saada liitumistasu maksmiseks riigi poolt liitumistasu toetust.

(2) Liitumistasu toetust ei anta maareformi seaduse § 7 lõike 4 tähenduses tiheasustusaladel ja üle 50 elanikuga kompaktsel hoonestusega aladel elavatele füüsilistele isikutele.

(3) Liitumistasu toetust antakse liitumistasu toetuse andmise kava alusel, mis koosneb liitumistasu toetuse saajate põhinimekirjast ja reservnimekirjast ning see vaadatakse üle ja kinnitatakse eraldi igaks kalendriaastaks. Liitumistasu toetuse andmise kava kinnitab regionaalminister.

(4) Liitumistasu toetuse taotlemise, menetlemise ja andmise täpsustatud tingimused ning korra [kehtestab regionaalminister määrusega](#). Regionaalministri määruses sätestatakse taotluse esitamise ja menetlemise kord, taotluse hindamise kriteeriumid, taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsuse, toetuse väljamaksete tegemise ning toetuse tagasinõudmise kord.

(5) Liitumistasu toetuse saamise taotlusi saab esitada 2010. aasta 1. aprillini. Taotluste esitamine ja menetlemine toimub käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud tähtaegadel.

(6) Kui taotluses nimetatud elektripaigaldise liitumiskilbi peakaitse on suurem kui 25A, siis 25A ületavat liitumiskilbi peakaitse maksumust liitumistasu toetusega ei hõlmata.

[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 74². Liitumistasu toetuse taotlejale ja toetuse saajale esitatavad nõuded

(1) Füüsilisel isikul (edaspidi *liitumistasu toetuse taotleja*) on õigus taotleda liitumistasu toetust hajaasustusega piirkonnas asuval kinnistusregistrisse kantud kinnistul paikneva ning ehtisregistrisse kantud hiljemalt 1995. aasta 1. oktoobriks püstitatud elektriühenduseta elamu varustamiseks elektriga, kui taotleja omandis

või õiguspärases valduses olev aastaringseks elamiseks sobiv elamu on taotleja alalise elukohana kantud rahvastikuregistrisse hiljemalt 2008. aasta 1. jaanuarist ning elamu:

- 1) oli elektrivõrguga ühendatud, kuid enne 2001. aasta 17. maid elektriühendus isikust olenemata põhjustel katkes, või
- 2) ei ole kunagi olnud elektrivõrguga ühendatud.

(2) Liitumistasu toetuse taotlejal ei või olla maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud ning taotleja ei ole jätnud vähemalt kahe järjestikuse kalendrikuu ulatuses maksegraafiku järgseid makseid tasumata.

(3) Füüsilisele isikule, kelle liitumistasu toetuse saamise taotlus on rahuldatud ning kes on kantud liitumistasu toetuse andmise kavasse (edaspidi *liitumistasu toetuse saaja*), kohalduvad käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud liitumistasu toetuse taotlejale esitatud nõuded.

[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 74³. Liitumistasu toetuse omafinantseeringu määr

Liitumistasu toetuse taotlejapoolne omafinantseering on 10 protsenti liitumistasu osalt, mis on väiksem kui 200 000 krooni ja 1 protsent liitumistasu osalt, mis ületab 200 000 krooni. Minimaalne omafinantseeringu suurus on 10 000 krooni. Omafinantseeringu arvestuse aluseks on liitumistasu koos käibemaksu ja liitumise menetlustasuga. Omafinantseeringu arvestamisel lähtutakse liitumislepingus sätestatud liitumistasust.

[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 74⁴. Liitumistasu toetuse menetlemine valla- või linnavalitsuses

(1) Liitumistasu toetuse taotleja esitab liitumistasu toetuse saamiseks taotluse elukohajärgsele valla- või linnavalitsusele. Taotlusele tuleb lisada võrguettevõtjale esitatud liitumistaotlus ja võrguettevõtja liitumispakkumine. Võrguettevõtja esitatud liitumispakkumine kehtib üks kalendriaasta liitumistasu toetuse andmise kava kinnitamisest arvates. Liitumistasu toetuse andmise kava iga-aastasel uuesti kinnitamisel küsib valla- või linnavalitsus liitumistasu toetuse andmise kava reservnimekirja kantud objekti või põhinimekirja kantud objekti kohta, mille rajamist ei jõutud aasta jooksul alustada, võrguettevõtjalt uut liitumispakkumist.

(2) Valla- või linnavalitsus hindab liitumistasu toetuse taotleja ja taotluse vastavust käesoleva seaduse §-s 74² ja § 74¹ lõike 4 alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud nõuetele ja kontrollib taotluse nõuetele vastavust ning taotluses esitatud andmeid kohapeal 30 kalendripäeva jooksul taotluse valla- või linnavalitsusse laekumisest arvates. Liitumistasu toetuse taotleja on kohustatud võimaldama kohapealset kontrolli ja osutama selleks igakülgselt abi.

(3) Puuduste avastamisel taotluses teavitatakse nendest viivitamata liitumistasu toetuse taotlejat ning määratakse puuduste kõrvaldamiseks tähtaeg, mille võrra pikeneb taotluse menetlemise tähtaeg.

(4) Valla- või linnavalitsus edastab nõuetele vastavaks tunnistatud taotlused Siseministeeriumile viie kalendripäeva jooksul taotluste nõuetele vastavaks tunnistamisest arvates.

(5) Kui taotleja ei vasta taotlejale esitatud nõuetele, teeb valla- või linnavalitsus taotluse rahuldamata jätmise otsuse, mis edastatakse liitumistasu toetuse taotlejale.

(6) Valla- või linnavalitsus lisab nõuetele vastavaks tunnistatud taotlustele järgmised dokumendid:

1) valla- või linnavalitsuse hinnang taotluse vastavuse kohta käesoleva seaduse §-s 74² ja § 74¹ lõike 4 alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud nõuetele ja kohapealse kontrolli tulemusena koostatud ettepanek esitatud taotluse rahuldamiseks;

2) valla- või linnavalitsuse kirjalik nõusolek elektripaigaldise rajamiseks.

[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 74⁵. Liitumistasu toetuse menetlemine Siseministeeriumis

(1) Valla- või linnavalitsuse poolt Siseministeeriumile esitatud taotlusi menetleb Siseministeerium. Nõuetekohased taotlused esitab Siseministeerium hindamiseks regionaalministri moodustatud nõuandvale komisjonile (edaspidi *komisjon*).

(2) Komisjon koostab nõuetele vastavaks tunnistatud taotlustest pingerea, arvestades taotluste hindamisel kasusaajate hulka, projekti teostatavust võrguettevõtja esitatud liitumispakkumise alusel ning projekti kulu kasusaaja kohta. Võrdsete taotluste puhul eelistatakse pikaajalisi samas elukohas elavaid taotlejaid ning taotlusi, milles nimetatud elamus elab suurem arv kuni 18-aastaseid lapsi.

(3) Pingeritta kantud taotluste puhul, mis vastavad käesoleva seaduse §-s 74² ja § 74¹ lõike 4 alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud nõuetele, teeb komisjon regionaalministrile ettepaneku taotlus rahuldada, nõuetele mittevastavate taotluste puhul teeb komisjon regionaalministrile ettepaneku jätta taotlus rahuldamata. [RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 74⁶. Taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemine ja otsuse muutmise

(1) Taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsused teeb regionaalminister 30 kalendripäeva jooksul taotluste Siseministeeriumile laekumisest arvates. Täiendavate asjaolude väljaselgitamise vajaduse korral on Siseministeeriumil õigus taotluse menetlemise tähtaega pikendada kuni 30 kalendripäeva.

(2) Regionaalminister võib komisjoni ettepaneku alusel taotluse rahuldamise otsust muuta või selle kehtetuks tunnistada, kui:

1) võrguettevõtjale ilmnevad elektripaigaldise rajamist takistavad objektiivsed, mõjuvad ja otsuse tegemise ajal ettenägematud põhjused;

2) liitumistasu toetuse taotleja ei ole tasunud otsuses märgitud tähtjaks ja määratud suuruses omafinantseeringut;

3) liitumistasu toetuse taotleja on esitanud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või ei võimalda kontrollida taotluse nõuetele vastavust;

4) liitumistasu toetuse taotleja ei vasta käesoleva seaduse §-s 74² ja § 74¹ lõike 4 alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud nõuetele;

5) liitumistasu toetuse andmise kava maksimaalne toetussumma suureneb vastavalt § 74⁷ lõikele 4;

6) esineb käesoleva seaduse § 109¹ lõikes 1 esitatud asjaolu.

[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 74⁷. Liitumistasu toetuse andmise kava koostamine ja selle muutmise

(1) Liitumistasu toetuse taotlejad, kelle taotlused rahuldati, kantakse liitumistasu toetuse andmise kavasse, milles on kohaliku omavalitsuse üksuste kaupa koos maksimaalse toetussumma ja käesoleva seaduse §-s 74³ sätestatud omafinantseeringumääraga nimetatud liitumistasu toetuse saajad ning määratud võrguga ühendamise tähtajad võrguettevõtja esitatud liitumispakkumise alusel.

(2) Potentsiaalsed liitumistasu toetuse saajad, kellele ei ole võimalik jooksva kalendriaasta eelarvevahenditest toetust maksta, kantakse eelistusnimekirjana liitumistasu toetuse andmise kava reservnimekirja.

(3) Regionaalminister võib komisjoni ettepaneku alusel põhjendatud juhtudel algatada liitumistasu toetuse andmise kava muutmise, kui selgub vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

1) taotluses nimetatud elamu võrguga ühendamine ei ole liitumistasu toetuse andmise kavas määratud tähtaja jooksul võimalik;

2) võrguettevõtjale ilmnevad elektripaigaldise rajamist takistavad objektiivsed, mõjuvad ja otsuse tegemise ajal ettenägematud põhjused;

3) liitumistasu toetuse saaja ei ole määratud tähtajaks ja määratud suuruses tasunud omafinantseeringut;

4) liitumistasu toetuse saaja on esitanud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või andmeid varjanud;

5) esineb käesoleva seaduse § 109¹ lõikes 1 esitatud asjaolu;

6) taotuse saaja ei vasta käesoleva seaduse §-s 74² ja § 74¹ lõike 4 alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud nõuetele;

7) liitumistasu toetuse andmise kavas nimetatud elamu elektrivõrguga ühendamine osutub kallimaks liitumistasu toetuse andmise kavas nimetatud maksimaalsest toetussummast.

(4) Liitumistasu toetuse andmise kava maksimaalset toetussummat võib käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 7 sätestatud juhul võrguettevõtja esitatud põhjendatud taotluse alusel suurendada kuni 10 protsenti liitumistasu toetuse andmise kavas nimetatud maksimaalsest toetussummast.

[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 74⁸. Liitumistasu toetuse taotleja ja toetuse saaja andmete töötlemine ning toetuse saajate nimekirja avalikustamine

(1) Siseministeerium, valla- või linnavalitsused ja võrguettevõtjad võivad töödelda ja omavahel vahetada teavet liitumistasu toetuse taotlejate ja toetuse saajate kohta ning muud menetluse käigus saadud teavet või dokumente käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud ülesannete täitmiseks.

(2) Siseministeerium teavitab liitumistasu toetuse taotlejat taotluse rahuldamisest või rahuldamata jätmisest viie kalendripäeva jooksul taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest arvates.

(3) Siseministeerium avalikustab liitumistasu toetuse andmise kava põhi- ja reservnimekirjas sätestatud liitumistasu toetuse saaja nime ja toetuse summa oma veebilehel.

[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 74⁹. Liitumistasu toetuse väljamaksete tegemine võrguettevõtjale

(1) Elamu elektrivõrguga ühendamiseks sõlmib valla- või linnavalitsus liitumistasu toetuse andmise kavasse kantud liitumistasu toetuse saaja ning võrguettevõtjaga kolmepoolse liitumislepingu, millega valla- või linnavalitsus garanteerib võrguettevõtjale liitumistasu toetuse maksmise nõuetekohase võrguühenduse tagamise korral. Taotlejapoolne omafinantseering tasutakse võrguettevõtjale liitumislepingu sõlmimisel.

(2) Liitumistasu toetus makstakse võrguettevõtjale välja pärast elamu elektrivõrguga ühendamist vastavalt käesoleva seaduse § 74¹⁰ lõikes 2 nimetatud regionaalministri käskkirjale.
[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 74¹⁰. Liitumistasu toetuse väljamaksete tegemise kord

(1) Liitumistasu toetuseks ettenähtud vahendid kannab Siseministeerium riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingu alusel üle kohaliku omavalitsuse üksustele või riigi sihtasutusele (edaspidi *sihtasutus*). Sihtasutusele kantakse riigieelarveline eraldis üle ühekordse eraldisena vastavalt liitumistasu toetuse andmise kava põhinimekirjas toodud maksimaalsetele toetussummadele. Kohaliku omavalitsuse üksustele kantakse riigieelarveline eraldis üle ühekordse eraldisena või ühekaupa pärast elamu elektrivõrguga ühendamist. Kohaliku omavalitsuse üksus esitab Siseministeeriumile taotluse summas, mis ei või ületada järgmistest summadest väikseimat summat:

- 1) liitumistasu toetuse andmise kava põhinimekirjas nimetatud maksimaalne toetussumma;
- 2) võrguettevõtjaga sõlmitud liitumislepingus nimetatud summa käesoleva seaduse §-s 74³ sätestatud omafinantseeringuta;
- 3) võrguettevõtja poolt liitumislepingu alusel kohaliku omavalitsuse üksusele esitatud arve käesoleva seaduse §-s 74³ sätestatud omafinantseeringuta.

(2) Liitumistasu toetuse väljamaksmiseks võrguettevõtjale annab regionaalminister käskkirja, millega kinnitatakse lõplik liitumistasu toetussumma.

(3) Sihtasutus kannab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud regionaalministri käskkirja alusel väljamaksmisele kuuluva liitumistasu toetussumma üle kohaliku omavalitsuse üksusele, kes teeb liitumistasu toetuse väljamakse võrguettevõtjale.
[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 74¹¹. Hüvitise maksmine võrguettevõtjale ning alusetult makstud hüvitise tagasinõudmine ja -maksmine

(1) Kui esinevad võrguettevõtja tegevusest sõltumatud asjaolud, mille tulemusel võrguettevõtja elamut elektrivõrguga ühendada ei saa, tasub valla- või linnavalitsus võrguettevõtjale teostatud tööde eest vastavalt võrguettevõtja esitatud arvetele tööde teostamisel kantud põhjendatud ja tõendatud kulud käesoleva seaduse §-s 74¹⁰ sätestatud korras.

(2) Valla- või linnavalitsusel on õigus nõuda võrguettevõtjale käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul alusetult makstud hüvitise haldusaktiga osaliselt või täielikult tagasi, kui võrguettevõtja on esitanud hüvitise saamiseks ebaõigeid või mittetäielikke andmeid.

(3) Alusetult makstud hüvitise tagasimaksmise tähtaeg on kuni 90 kalendripäeva käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud haldusakti andmisest arvates.

(4) Alusetult makstud hüvitise tagasinõudmise otsuse täitmata jätmise korral annab valla- või linnavalitsus käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud otsuse sundtäitmisele täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

(5) Valla- või linnavalitsus on kohustatud tagastatud vahendid kandma üle riigieelarve tuludesse või sihtasutusele.
[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 74¹². Liitumistasu toetuse üle teostatav järelevalve

Kohaliku omavalitsuse üksusele või sihtasutusele liitumistasu toetuseks eraldatud vahendite kasutamise üle teostab järelevalvet Siseministeerium.
[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 74¹³. Liitumistasu toetuse tagasinõudmine ja -maksmine

(1) Valla- või linnavalitsusel on õigus nõuda liitumistasu toetus liitumistasu toetuse saajalt haldusaktiga osaliselt või täielikult tagasi, kui ilmneb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

1) liitumistasu toetuse saaja on esitanud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või andmeid varjanud;
2) liitumistasu toetuse saaja ei ole täitnud talle käesoleva seaduse §-s 74² ja § 74¹ lõike 4 alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud nõudeid.

(2) Kui esineb käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud rikkumine, on liitumistasu toetuse saaja kohustatud liitumistasu toetuse tagasi maksma valla- või linnavalitsusele käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haldusaktis näidatud summas ja tähtpäevaks.

(3) Liitumistasu toetuse tagasimaksmise tähtaeg on vähemalt 90 kalendripäeva käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haldusakti andmisest arvates.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud tagastatud vahendid kandma üle riigieelarve tuludesse või sihtasutusele.

(5) Toetuse tagasinõudmise otsuse täitmata jätmise korral annab valla- või linnavalitsus käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsuse sundtäitmisele täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

(6) Siseministeriumil on õigus käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud rikkumiste korral nõuda kohaliku omavalitsuse üksuselt või sihtasutuselt vahendite tagastamist.

(7) Valla- või linnavalitsus on kohustatud teavitama Siseministeriumi toetuse kasutamisel avastatud rikkumistest.

[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 74¹⁴. Liitumistasu toetuse aruande esitamine valla- või linnavalitsusele

Võrguettevõtja on kohustatud esitama valla- või linnavalitsusele 30 kalendripäeva jooksul liitumistasu toetuse saajale võrguühenduse loomisest arvates aruande tehtud tööde ja kantud kulutuste kohta.

[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

7. peatükk MÜÜK

§ 75. Müügi korraldus

(1) Turuosaline võib osta ja/või tarbida üksnes seda elektrienergiat, mille müüb temale võrguettevõtja, kelle võrguga on tema elektripaigaldis ühendatud, või selle võrguettevõtja nimetatud müüja.

(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata, kui:

- 1) vabatarbija ostab elektrienergiat oma tarbeks;
- 2) müüja ostab elektrienergiat ja müüb kogu ostetud elektrienergia edasi vabatarbijale või ekspordib selle;
- 3) tarbija ostab elektrienergiat temaga samasse kontserni kuuluvalt tootjalt;
- 4) elektrienergiat ostab süsteemihaldur;
- 4¹) võrguettevõtja või tema nimetatud müüja ostab elektrienergiat käesoleva paragrahvi lõike 3 kohaselt;
- 5) turuosaline kasutab enda toodetud elektrienergiat oma tarbeks;
- 6) liinivaldaja ostab elektrienergiat liinikadude korvamiseks.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(3) Võrgukadude korvamiseks ja müügiks turuosalisele, kellele laieneb käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustus, ostab võrguettevõtja või tema nimetatud müüja elektrienergiat:

- 1) mille on Eestis kaevandatud põlevkivist tootnud Eestis asuvaid kokku vähemalt 500 MW netovõimsusega tootmisseadmeid valdav tootja;
- 2) mille on tootnud väiketootja;
- 3) mis on toodetud taastuvat energiaallikat kasutades;
- 4) mis on toodetud soojuse ja elektrienergia koostootmise režiimis.

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

(4) Võrguettevõtjal või tema nimetatud müüjal ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud kohustust elektrienergia ostmisel koguses, mis ei ületa kalendriaasta jooksul selle võrguettevõtja võrguga ühendatud vabatarbijate poolt eelmisel kalendriaastal oma tarbeks kasutatud elektrienergia kogust. Samuti ei ole lõikes 3 nimetatud kohustust ulatuses, milles lõikes 3 nimetatud tootjatel ei ole võimalik võrguettevõtjale või tema nimetatud müüjale kohustuse täitmiseks vajalikku elektrienergia kogust müüa.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tootja, kes valdab Eestis asuvaid kokku vähemalt 500 MW netovõimsusega tootmisseadmeid, müüb elektrienergiat lõigetes 3 ja 4 käsitletud võrguettevõtja ja tema nimetatud müüja ostukohustuse ulatuses hinnaga, mille aasta keskmine ei ületa Konkurentsiameti kooskõlastatud elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäära, mille arvestuse aluseks on kauplemisperioodil müüdüd elektrienergia hind.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(5¹) Konkurentsiamet kontrollib selle turuosalise avalduse alusel, kellel on Eestis asuvad vähemalt 500 MW netovõimsusega tootmiseadmed, kas võrguettevõtja ja tema nimetatud müüja kasutasid igal kauplemissperioodil käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud tootjalt ostetud elektrienergiat üksnes võrgukadude korvamiseks ja müügiks turuosalisele, kellele laieneb lõikes 1 nimetatud kohustus, ning teeb vajaduse korral võrguettevõtjale või tema nimetatud müüjale täitmiseks kohustuslikke ettekirjutusi.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(5²) Kui võrguettevõtja ja tema nimetatud müüja ei kasuta mis tahes kauplemissperioodil käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud tootjalt ostetud elektrienergiat üksnes võrgukadude korvamiseks ja müügiks turuosalisele, kellele laieneb lõikes 1 nimetatud kohustus, on ta kohustatud tasuma tootjale enam ostetud elektrienergia eest kolmekordse lõikes 5 nimetatud hinna piirmäära.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kooskõlastatavad hinna piirmäärad peavad võimaldama tootjal:
1) katta oma kohustuste täitmiseks vajaliku tootmisvõimsuse olemasolu tagamiseks tehtavad kulutused;
2) katta elektrienergia tootmiseks tehtavad kulutused;
3) katta õigusaktist ning tegevusloa tingimustest tulenevate kohustuste täitmiseks tehtavad kulutused;
4) tagada põhjendatud tulukus investeeritud kapitalilt.

(7) Eestis põlevkivi kaevandav ettevõtja peab müüma käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud tootjale põlevkivi hinnaga, mis ei ületa Konkurentsiametiga kooskõlastatud hinna piirmäära. Nimetatud hinna piirmäär peab olema selline, mis võimaldab Eestis põlevkivi kaevandaval ettevõtjal:
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

1) katta põlevkivi kaevandamiseks, töötlemiseks, transpordiks ja müügiks tehtavad kulutused;
2) katta õigusaktist tulenevate kohustuste täitmiseks tehtavad kulutused;
3) tagada põhjendatud tulukus investeeritud kapitalilt.

(8) Müüja esitab tarbijale koos arvega järgmised andmed:
1) elektrienergia tootmiseks kasutatud energiaallikate jaotus müügiperioodile eelnenud aruandeaasta lõikes;
2) viide müüja veebilehele, kus on esitatud andmed keskkonnamõju kohta, mis on põhjustatud müügiperioodile eelnenud aruandeaasta jooksul elektrienergia tootmisel tekkinud CO₂ ja SO₂ emissioonidest, ladestatavast põlevkivituhast ning radioaktiivsetest jäätmetest.

§ 76. Müügikohustus

(1) Võrguettevõtja müüb kuni 2012. aasta 31. detsembrini tema võrguga ühendatud elektripaigaldist valdavale turuosalisele elektrienergiat käesoleva seaduse §-s 81 ettenähtud hinnaga (edaspidi *müügikohustus*), kui on täidetud kõik alljärgnevad tingimused:

1) turuosaline ei ole vabatarbija;
2) turuosalisele laieneb § 75 lõikes 1 sätestatud kohustus;
3) turuosaline ostab elektrienergiat oma tarbeks või müüb kogu ostetud elektrienergia edasi turuosalisele, kellele laieneb § 75 lõikes 1 sätestatud kohustus.

(2) Võrguettevõtja müüb kuni 2012. aasta 31. detsembrini sellel kauplemissperioodil, kui elektribörs ei noteeri hinda, tema võrguga ühendatud elektripaigaldist valdavale vabatarbijale elektrienergiat käesoleva seaduse §-s 81 ettenähtud hinnaga, kui vabatarbija elektrileping näeb ette seost elektribörsil kujuneva elektrienergia hinnaga.

(3) Võrguettevõtja täidab käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud müügikohustuse ise või kui ta ise ei tegele elektrienergia müügiga, siis tagab, et müügikohustuse täidab müüja, kes tegevusloa alusel müüb talle elektrienergiat võrgukadude korvamiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud müüja on võrguettevõtja nimetatud müüja käesoleva seaduse § 75 tähenduses.

(5) Kui turuosaline ostab elektrienergiat käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustust kasutades, ei või ta elektrienergiat osta üheltki teiselt müüjalt.

(6) Võrguettevõtjal ei ole käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud müügikohustust selle tarbija suhtes, kellega sõlmitud võrguleping või elektrileping on üles öeldud käesolevas seaduses sätestatud alusel.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 01.04.2010]

§ 77. Müüja avalikustamine

Kui võrguettevõtja ei täida oma müügikohustust ise, avaldab ta vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ja oma veebilehel käesoleva seaduse § 76 lõikes 2 nimetatud müüja nime ja kontaktandmed ning annab sama teavet isikule, kes seda nõuab.

§ 78. Müügikohustuse täitmine

(1) Turuosaline esitab taotluse elektrienergia ostmiseks käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustust kasutades ja asjakohase lepingu sõlmimiseks §-s 77 sätestatud korras avalikustatud müüjale või võrguettevõtjale.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlus esitatakse vähemalt seitse päeva enne turuosalise poolt soovitud elektrienergia müügi alustamise hetke, arvestades asjaolu, et elektrienergia müük käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustust kasutades saab alata üksnes kalendrikuu esimesel päeval. Elektrienergia müük § 76 lõikes 1 nimetatud müügikohustust kasutades peab kestma järjest vähemalt 12 kalendrikuud ning selle aja jooksul ei või turuosaline osta elektrienergiat üheltki teiselt müüjalt.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata, kui käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud müügikohustust kasutades ostab elektrienergiat turuosaline, kellele laieneb § 75 lõikes 1 nimetatud kohustus.

§ 79. Müügikohustuse eristamine

Käesoleva seaduse § 77 kohaselt avalikustatud müüja esitab Konkurentsiametile müügikohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäära kooskõlastamisel eraldi tulude ja kulude jaotuse müügikohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia ning muu elektrienergia müügi osas.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 80. Tüüptingimused müügikohustuse puhul

(1) Võrguettevõtja või käesoleva seaduse § 77 kohaselt avalikustatud müüja kooskõlastab müügikohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia müügi tüüptingimused Konkurentsiametiga. Konkurentsiamet ei kooskõlasta tüüptingimusi, kui nende sisu ei vasta müügikohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäära kooskõlastamisel aluseks olnud võrguettevõtja või § 77 kohaselt avalikustatud müüja ning elektrienergia ostja õiguste ja kohustuste tasakaalule või kui tüüptingimus kahjustab teist poolt ebamõistlikult võlaõigusseaduse tähenduses.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(1¹) Võrguettevõtja või käesoleva seaduse § 77 kohaselt avalikustatud müüja võib äritarbija või teise võrguettevõtjaga kokku leppida temale müügikohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia müügitingimused, mis erinevad käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tüüptingimustest.

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

(2) Võrguettevõtja ja käesoleva seaduse § 77 kohaselt avalikustatud müüja avaldavad käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tüüptingimused oma veebilehel ning annavad nende kohta teavet isikule, kes seda nõuab.

§ 81. Müügikohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia hind

(1) Võrguettevõtja või käesoleva seaduse § 77 kohaselt avalikustatud müüja kooskõlastab müügikohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäära Konkurentsiametiga. Konkurentsiamet järgib piirmäära kooskõlastades muu hulgas käesoleva paragrahvi lõiget 2 ning võrguettevõtja või müüja tüüptingimusi.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud piirmäära suurus peab olema selline, mis katab müügikohustuse täitmiseks ostetava elektrienergia eeldatava keskmise ostuhinna ning elektrienergia müügiks ja müügikohustuse täitmiseks õigusaktis või tegevusloa tingimustes ettenähtud muude kohustuste täitmiseks tehtavad kulutused ning tagab põhjendatud tulukuse.

(3) Konkurentsiamet töötab välja ja avalikustab müügikohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia kaalutud keskmise hinna põhjendatud piirmäära arvutamise ühtse metoodika ning lähtub sellest nimetatud hinna piirmäära kooskõlastamisel. Konkurentsiamet järgib metoodikat välja töötades käesoleva paragrahvi lõiget 2 ja muid asjakohaseid sätteid.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(4) Võrguettevõtja või käesoleva seaduse § 77 kohaselt avalikustatud müüja kehtestatud ja müügikohustuse raames müüdava elektrienergia hindade kaalutud keskmine ei või ületada Konkurentsiametiga kooskõlastatud vastavat kaalutud keskmise hinna piirmäära, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud juhul.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(5) Kui elektriturul toimuvad kiired muutused, mis põhjustavad kaalutud keskmise hinna piirmäära kooskõlastamisel aluseks olnud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ostuhinna olulise suurenemise, võib võrguettevõtja või käesoleva seaduse § 77 kohaselt avalikustatud müüja elektrienergiat müüa müügikohustuse täitmiseks nende hindade alusel, mille kaalutud keskmine ületab Konkurentsiametiga kooskõlastatud piirmäära. Sellisel juhul esitab võrguettevõtja või § 77 kohaselt avalikustatud müüja Konkurentsiametile viivitamata taotluse uue piirmäära kooskõlastamiseks.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(6) Konkurentsiamet otsustab käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud taotluse alusel uue kaalutud keskmise hinna piirmäära kooskõlastamise, järgides lõikes 2 sätestatud. Kui Konkurentsiamet jätab uue kaalutud keskmise hinna piirmäära kooskõlastamata või kooskõlastab piirmäära, mis on lõike 5 alusel kehtestatud elektrienergia hindade kaalutud keskmisest madalam, teeb Konkurentsiamet võrguettevõtjale või käesoleva seaduse § 77 kohaselt avalikustatud müüjale ettekirjutuse hüvitada müügikohustuse täitmiseks elektrienergiat ostnud turuosalisele hinnavahe ja määrab selle hüvitamise korra.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(7) Võrguettevõtja või käesoleva seaduse § 77 kohaselt avalikustatud müüja poolt kehtestatud müügikohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia hind hakkab kehtima võrguettevõtja või müüja määratud tähtpäeval pärast seda, kui asjakohane hind on avaldatud vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ning avaldamisest on möödunud vähemalt 90 päeva. Võrguettevõtja ja müüja avaldavad müügikohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia hinna oma veebilehel ning annavad turuosalisele sellekohase taotluse alusel teavet hinna kohta.
[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

(8) [Kehtetu – RT I 2008, 51, 282- jõust. 19.12.2008]

§ 81¹. Andmete esitamine Statistikaametile

Elektriettevõtja esitab Statistikaametile andmed elektrienergia või võrguteenuse hinna kujunemise kohta. Andmete esitamise vormi kehtestab rahandusminister riikliku statistika seaduse § 3 lõike 3 alusel.
[RT I 2008, 51, 282- jõust. 19.12.2008]

§ 82. Elektrienergia import

(1) Elektrienergiat võib importida süsteemihaldur ja elektribörsil kaupleja. Elektribörsil kaupleja võib importida elektrienergiat ainult müümiseks elektribörsil.

(2) Elektribörsil kaupleja, kes kavatsseb importida elektrienergiat, võib nõuda süsteemihaldurilt arvamust selle kohta, kas kavandatavat elektrienergia importi võib süsteemi tehnilisi võimalusi arvestades lubada.

(3) Elektrienergia importija, kes ei ole bilansihaldur, sõlmib oma bilansi tagamiseks avatud tarne lepingu bilansihalduriga.

(4) Süsteemihalduril on õigus elektrienergia importi piirata või import katkestada, kui seda tingivad süsteemi tehnilised piirangud või vajadus säilitada varustuskindlus.

(5) Süsteemihalduril on õigus keelduda elektrienergia impordiks võrguteenuseid osutamast, kui elektrienergia importija ei täida elektrienergia impordi kohta õigusaktiga kehtestatud nõudeid.

(6) Süsteemihaldur edastab Euroopa Komisjonile iga kolme kuu järel andmed kolmandatest riikidest tegelikult süsteemi sisenenud elektrienergia koguste kohta.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

8. peatükk LEPINGUD

§ 83. Sätete kohaldamine

(1) Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse võrguettevõtjaga võrguga ühendamiseks ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmiseks sõlmitavale lepingule (edaspidi *liitumisleping*) ja muude võrguteenuste osutamiseks sõlmitavale lepingule (edaspidi *võrguleping*) ning elektrienergia müügiks sõlmitavale lepingule (edaspidi *elektrileping*).

(2) Käesoleva peatüki sätetest võib poolte kokkuleppel kõrvale kalduda. Füüsilisest isikust tarbija kahjuks kõrvalekalduvad kokkulepped on tühised.

§ 84. Lepingu vorm

(1) Elektrilepingu võib sõlmida suuliselt. Kui seda nõuab üks lepingupool, sõlmitakse leping kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas või elektroonilises vormis.

(2) Liitumisleping ja võrguleping sõlmitakse kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas või elektroonilises vormis.

(3) Võrguettevõtja võib erinevate võrguteenuste osutamiseks sõlmida tarbijaga eraldi võrgulepingud.

(4) Füüsilisest isikust tarbijal, kes käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud müügikohustust kasutades ostab elektrienergiat võrguettevõtja nimetatud müüjalt, on õigus nõuda müüjalt, et elektrileping sisaldaks ka võrgulepingu sätteid, mis käsitlevad müüdava elektrienergia edastamiseks vajalike võrguteenuste osutamist. Sellisel juhul sõlmitakse leping käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud vormis.

§ 85. Andmete esitamine

(1) Enne liitumislepingu, võrgulepingu või elektrilepingu sõlmimist peab lepingu teiseks pooleks olevale füüsilisest isikust tarbijale andma teavet lepingu põhitingimuste kohta ning lepingu sisu võimalike alternatiivide kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmeid ei pea esitama, kui leping sõlmitakse suuliselt või kui tarbija andmeid ei soovi.

(3) Kui müüja korraldab kokkuleppel võrguettevõtjaga ka arveldamist nende võrguteenuste eest, mida võrguettevõtja osutab võrgulepingu alusel, esitab müüja võrguteenuste kohta eraldi arve või eristab võrguteenustega seotud asjakohased andmed elektrilepingu alusel väljastataval arvel.

§ 86. Kinnituskiri

(1) Kui elektrilepingut ei ole sõlmitud kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas või elektroonilises vormis, saadab lepingu sõlminud jaotusvõrguettevõtja või müüja tarbijale pärast lepingu sõlmimist lepingu sisu kinnitava kirjaliku dokumendi (edaspidi *kinnituskiri*). Kinnituskiri saadetakse füüsilisest isikust tarbijale lepingu sõlmimisest alates kahe nädala jooksul.

(2) Kinnituskirjas nimetatakse ajavahemik, mille jooksul võib tarbija esitada oma vastuväited. Ajavahemiku pikkus peab olema vähemalt kolm nädalat.

(3) Lepingu sõlmimisest kuni käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ajavahemiku möödumiseni või selle jooksul vastuväidete esitamiseni järgivad pooled kinnituskirjas esitatud tingimusi, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

(4) Käesoleva paragrahviiga reguleerimata osas kohaldatakse kinnituskirjale võlaõigusseadust.

§ 87. Lepingutingimused

(1) Kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas või elektroonilises vormis sõlmitud liitumislepingus, võrgulepingus ja elektrilepingus esitatakse järgmised andmed:

- 1) võrgulepingu ja liitumislepingu puhul võrguettevõtja ning elektrilepingu puhul võrguettevõtja või müüja nimi ja äriregistrikood ning aadress ja muud kontaktandmed;
- 2) võrgulepingu ja liitumislepingu alusel osutatavate teenuste kirjeldus või elektrilepingu alusel müüdava elektrienergia põhinäitajad;
- 3) võrgulepingu ja liitumislepingu alusel osutatavate teenuste või elektrilepingu alusel müüdava elektrienergia kvaliteedi põhinäitajad või viide kättesaadavale dokumendile, milles on põhinäitajad esitatud;
- 4) võrguga ühendamiseks või tarbimis- või tootmistingimuste muutmiseks sõlmitud liitumislepingu alusel võrguga esmakordse ühendamise aeg;
- 5) osutatavate hooldusteenuste kirjeldus;
- 6) lepingu alusel makstavate tasude kohta asjakohase teabe saamise viis;
- 7) lepingu ja selle alusel osutatavate teenuste tingimuste muutmise ja lepingu ülesütlemise tingimused;
- 8) kui võrgulepingu või liitumislepingu alusel osutatavate teenuste või elektrilepingu alusel müüdava elektrienergia kvaliteet ei ole lepingutingimustega kooskõlas, siis andmed selle kohta, kuidas korraldatakse tarbijale raha tagastamine või hüvitise maksmine või muul viisil hüvitamine;
- 9) käesolevas seaduses nimetatud vaidluste lahendamise menetluse algatamise võimaluse kirjeldus;
- 10) võrgulepingu ja elektrilepingu puhul lepingu tähtaeg.

(2) Kui elektrileping ei ole sõlmitud kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas või elektroonilises vormis, esitab jaotusvõrguettevõtja või müüja käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed käesoleva seaduse § 86 alusel väljastatavas kinnituskirjas.

§ 88. Lepingu kehtivus ja lepingu tähtaeg

(1) Võrguleping või elektrileping võib olla tähtajatu või tähtajaline. Liitumisleping sõlmitakse lepingus määratud võrguühenduse loomiseks või võrguühenduse tarbimis- või tootmistingimuste muutmiseks ja leping lõpeb selle täitmisega.

(2) Tähtajatu elektrileping lõpeb, kui lõpeb selle võrguühenduse kohta sõlmitud võrgulepingu kehtivus, mille kaudu on elektrilepingu alusel elektrienergiat müüdnud.

§ 89. Lepingu muutmine

(1) Võrguettevõtja võib ühepoolselt muuta võrgulepingu ja elektrilepingu tüüptingimusi ning müüja võib ühepoolselt muuta elektrilepingu tüüptingimusi juhul, kui muutmine on objektiivselt põhjendatud ja vajalik

muutunud asjaolude arvessevõtmiseks ning Konkurentsiamet on tüüptingimuste muudatuse kooskõlastanud. Konkurentsiamet ei kooskõlasta tüüptingimuste muudatust, kui muudatuse sisu ei vasta võrgutasude või elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäära kooskõlastamisel aluseks olnud lepingupoolte õiguste ja kohustuste tasakaalule või kui tüüptingimuste muudatus kahjustab teist poolt ebamõistlikult võlaõigusseaduse tähenduses.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Võrguettevõtja või müüja võib ühepoolselt muuta võrgutasu või elektrienergia hinda või muud võrgulepingus või elektrilepingus ettenähtud tasu, kui Konkurentsiamet on muudatuse kooskõlastanud või kui tasu või hinda muudetakse valemi alusel, mis on käesoleva seaduse kohaselt kooskõlastatud Konkurentsiametiga.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tüüptingimuste muudatus kehtib kõigi muutmise ajal jõus olevate lepingute ja pärast muutmist sõlmitavate lepingute kohta.

(4) Võrguettevõtja või müüja edastab tarbijale enne lepingutingimuste muutmist sellekohase teate. Teates nimetatakse kavandatav muudatus ja selle tegemise alus, muudatuse jõustumise aeg ning esitatakse teave selle kohta, et tarbijal on õigus leping üles öelda, kui ta muudatustega ei nõustu.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud teade edastatakse vähemalt 30 päeva enne kavandatava muudatuse jõustumist.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 ettenähtud teavitamiskohustuse täitmiseks võib teate avaldada vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes.

§ 90. Võrguühenduse katkestamine tarbijast tuleneval põhjusel

(1) Võrguettevõtja võib katkestada tarbija võrguühenduse, kui tarbija on jätnud tasumata võrguettevõtjaga sõlmitud lepingu alusel või võrguettevõtja nimetatud müüjaga käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustuse täitmiseks sõlmitud lepingu alusel tasutava rahasumma või muul viisil oluliselt rikkunud nimetatud lepingutes ettenähtud kohustust.

(2) Enne võrguühenduse katkestamist käesoleva paragrahvi lõikes 1 käsitletud põhjusel edastatakse tarbijale tarbimiskoha aadressil või lepingus nimetatud aadressil teade võrguühenduse kavandatava katkestamise kohta. Teates nimetatakse võrguühenduse katkestamise põhjus ja kavandatud katkestamise aeg.

(3) Füüsilisest isikust tarbijale edastatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teade tähtsaadetisena.

(4) Tarbija võrguühenduse võib katkestada pärast seda, kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teate saatmisest on möödunud vähemalt 15 päeva ning tarbija ei ole võrguühenduse katkestamise aluseks olnud asjaolu selle aja jooksul kõrvaldanud ega sellest võrguettevõtjat teavitanud.

(5) Kui võrguühendus katkestatakse põhjusel, et füüsilisest isikust tarbija on jätnud jaotusvõrguettevõtjaga sõlmitud lepingus või jaotusvõrguettevõtja nimetatud müüjaga käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustuse täitmiseks sõlmitud lepingus ettenähtud rahasumma tasumata raskest haigusest või töötuks jäämisest põhjustatud ajutise maksejõuetuse tõttu, võib tarbija selle asjaolu kohta edastada võrguettevõtjale kirjaliku teate. Teatele tuleb lisada nimetatud asjaolu kinnitav tõend.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud kirjaliku teate ja tõendid saanud võrguettevõtja võib füüsilisest isikust tarbija võrguühenduse katkestada pärast seda, kui lõikes 2 nimetatud teate saatmisest on möödunud vähemalt 30 päeva ja tarbija ei ole võrguühenduse katkestamise aluseks olnud asjaolu selle aja jooksul kõrvaldanud ega sellest võrguettevõtjat teavitanud.

(7) Kui võrguühendus katkestatakse põhjusel, et jaotusvõrguettevõtjaga sõlmitud lepingus või jaotusvõrguettevõtja nimetatud müüjaga käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustuse täitmiseks sõlmitud lepingus ettenähtud rahasumma on jäetud tasumata, võib võrguühenduse ajavahemikuks 1. oktoobrist kuni 30. aprillini katkestada hoones või selle osas, mis on eluruum ning mida kasutatakse alalise elukohana ja köetakse täielikult või peamiselt elektrienergia abil, üksnes pärast seda, kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teate saatmisest on möödunud vähemalt 90 päeva ja tarbija ei ole võrguühenduse katkestamise aluseks olnud asjaolu selle aja jooksul kõrvaldanud ning sellest võrguettevõtjat teavitanud.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikega 7 ei ole vastuolus tarbija võrguühenduse võimsuse piiramiseks asjakohase tehnilise kaitse seadme paigaldamine ja kasutamine võrguettevõtja poolt, kui tarbija on jätnud võrguettevõtjaga sõlmitud lepingus või võrguettevõtja nimetatud müüjaga käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustuse täitmiseks sõlmitud lepingus ettenähtud rahasumma tasumata või kui ta on

nimetatud lepingutest tulenevat kohustust muul viisil oluliselt rikkunud. Võimsuse piiramisest tuleb tarbijale käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud korras vähemalt 15 päeva ette teatada.

(9) Käesoleva paragrahvi lõigetega 1–7 ei ole vastuolus võrguettevõtja õigus katkestada tarbija võrguühendus viivitamata, kui tarbija:

- 1) omavoliliselt suurendab lõikes 8 sätestatud korras piiratud võimsust;
- 2) kasutab elektrienergiat või võrguteenust ebaseaduslikult käesoleva seaduse § 68 tähenduses;
- 3) kasutab elektripaigaldisi, mis ei ole nõuetekohased, on ohtlikud või häirivad kogu võrgu toimimist või ohustavad varustuskindlust.

(10) Võrguühenduse katkestamine käesolevas paragrahvis nimetatud alustel ei vabasta tarbijat liitumis-, elektri- ja võrgulepingus ettenähtud tasude maksmise kohustusest.

(11) Võrguettevõtjal on õigus nõuda tarbijalt käesolevas paragrahvis nimetatud abinõude rakendamiseks tehtud põhjendatud kulutuste hüvitamist.

(12) Käesoleva paragrahvi lõikeid 1, 2 ja 8–11 kohaldatakse ka tootja ja liinivaldaja ning teise võrguettevõtja võrguühenduse katkestamisele ja võrguühenduse võimsuse piiramisele.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

§ 91. Võrgulepingu ülesütlemine

(1) Võrguettevõtja võib võrgulepingu üles öelda ja tarbimiskoha võrgust lahti ühendada, kui:

- 1) ta on võrguühenduse katkestanud võrgulepingu rikkumise tõttu ja see katkestus on järjest kestnud vähemalt 180 päeva ning lepingu teine pool ei ole võrguühenduse katkestamise aluseks olnud asjaolu selle aja jooksul kõrvaldanud ja elektrienergia tarbimist alustanud;
- 2) lepingu teine pool on oluliselt rikkunud võrgulepingust tulenevaid kohustusi ja ei ole rikkumist võrguettevõtja antud mõistliku aja jooksul heastanud ning seetõttu ei saa võrguettevõtjalt mõistlikult oodata lepingu täitmise jätkamist.

(2) Võrguettevõtjal on õigus võrguleping üles öelda tema või müüjaga sõlmitud lepingu alusel tasumisele kuuluva rahasumma tasumata jätmise tõttu üksnes käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud alusel.

(3) Võrguettevõtja peab võrgulepingu ülesütlemisest vähemalt 30 päeva ette teatama. Teates nimetatakse lepingu ülesütlemise alus ning lepingu lõppemise kuupäev.

(4) Füüsilisest isikust tarbijale edastatakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teade tähtsaaetisena.

(5) Võrguettevõtjaga võrgulepingu sõlminud isik ei või seda lepingut üles öelda, kui lepingu esemeks oleva võrguühenduse suhtes on olemas kehtiv elektrileping teise isikuga, kes ei ole selle võrguühenduse osas võrgulepingut sõlminud.

(6) Füüsilisest isikust tarbija võib käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustust kasutades sõlmitud tähtajalise või tähtajatu võrgulepingu üles öelda, kui ta on sellest vähemalt 30 päeva ette teatanud. Sätet ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud juhul.

(7) Käesolevas paragrahvis sätestatud erinev kokkulepe on tühine.

§ 92. Elektrilepingu ülesütlemine

(1) Müüjal või võrguettevõtjal on õigus elektrileping üles öelda juhul, kui:

- 1) tarbija on lepingust tulenevaid kohustusi oluliselt rikkunud ega ole rikkumist müüja või võrguettevõtja antud mõistliku aja jooksul heastanud;
- 2) võrguühendus, mille kaudu on elektrilepingu alusel elektrienergiat müüdnud, on katkestatud käesoleva seaduse § 90 lõikes 1 sätestatud alusel ja see katkestus on kestnud vähemalt 60 päeva;
- 3) tarbija on kasutanud elektrienergiat või võrguteenust ebaseaduslikult või on tahtlikult või raske hooletuse tõttu kahjustanud võrguettevõtja vara või plomme või taatlusmargiseid, mis võrguettevõtja või müüja on mõõteseadmetele paigaldanud;

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

4) elektrienergiat müüakse käesoleva seaduse §-s 76 nimetatud müügikohustuse alusel ning turuosaline ei vasta § 76 lõikes 1 sätestatud kõikidele tingimustele.

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(2) Elektrilepingu võib üles öelda müüja või võrguettevõtjaga sõlmitud lepingu alusel tasumisele kuuluva rahasumma tasumata jätmise tõttu üksnes käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud alusel.

(3) Elektrilepingu ülesütlemisest peab tarbijale vähemalt 30 päeva ette teatama. Teates nimetatakse lepingu ülesütlemise alus ning lepingu lõppemise kuupäev.

(4) Füüsilisest isikust tarbijale edastatakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teade tähtsaaetisena.

(5) Füüsilisest isikust tarbija võib väljaspool käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustust rohkem kui kaheks aastaks sõlmitud elektrilepingu pärast kahe aasta möödumist üles öelda samadel tingimustel kui tähtajatu elektrilepingu.

(6) Füüsilisest isikust tarbija võib käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustust kasutades sõlmitud tähtajalise või tähtajatu elektrilepingu üles öelda, kui ta on sellest vähemalt 30 päeva ette teatanud ja järginud § 78 lõiget 2.

8¹. peatükk

AVALIKU VEEKOGU KOORMAMINE TUULEELEKTRIJAAMAGA

[RT I 2010, 8, 37- jõust. 27.02.2010]

§ 92¹. Hoonestusluba

(1) Avaliku veekogu tuuleelektrijaamaga koormamise kavandamiseks peab taotlema Vabariigi Valitsuselt veeseaduse § 22⁵ lõike 1 kohase hoonestusloa.

(2) Lisaks veeseaduses sätestatud andmetele ja dokumentidele peab hoonestusloa taotlus sisaldama andmeid tuuleelektrijaama potentsiaalse võimsuse kohta ja taotlusele tuleb lisada põhivõrguettevõtja kooskõlastus põhivõrguga liitumise tehniliste tingimuste kohta.

[RT I 2010, 8, 37- jõust. 27.02.2010]

§ 92². Avaliku veekogu tuuleelektrijaamaga koormamiseks õigustatud isikud

Hoonestusloa avaliku veekogu tuuleelektrijaamaga koormamiseks võib anda vaid elektriettevõtjale käesoleva seaduse tähenduses või elektriettevõtjaga ühte kontserni kuuluvale ettevõtjale konkurentsiseaduse § 2 lõike 3 tähenduses. Nimetatud hoonestusloa võib üle anda vaid teisele elektriettevõtjale, elektriettevõtjaga ühte kontserni kuuluvale ettevõtjale või Eesti Vabariigile.

[RT I 2010, 8, 37- jõust. 27.02.2010]

§ 92³. Hoonestustasu suurus avaliku veekogu tuuleelektrijaamaga koormamisel

(1) Avaliku veekogu tuuleelektrijaamaga koormamisel maksab elektriettevõtja riigile iga-aastast hoonestustasu, mille suurus on 7% tootmismaa Eesti keskmise väärtuse alusel arvatud hinnast, mis arvutatakse tuuleelektrijaama ehitisealusest pindalast lähtudes. Maa keskmine väärtus leitakse maa hindamise seaduse kohaselt läbi viidud maa korralise hindamise tulemuste alusel. Tuuleelektrijaama ehitisealuse pindala hulka arvestatakse ka tuuleelektrijaama koosseisu kuuluvate üksikute tuulikute vahelised kuni 1000-meetrised vahemaad, mida arvestatakse tuulikute laiusgabariidist lähtuvalt, ja tuuleelektrijaama teenindamiseks vajalike rajatiste ehitisealune pind.

(2) Pärast ehitusloa väljastamist kuni tuuleelektrijaama kavandatud otstarbel kasutamise alguseni tuleb hoonestustasu maksta kümme protsenti käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tasumäärast. Hoonestustasu tuleb maksta täismääras alates tuuleelektrijaama kavandatud otstarbel kasutamise algusest. Kavandatud otstarbel kasutamise alguseks loetakse hetke, kui tuuleelektrijaam annab esmakordselt võrku elektritenergiat.

(3) Hoonestustasu maksmisele kohaldatakse veeseaduse §-s 22¹⁸ sätestatud.

[RT I 2010, 8, 37- jõust. 27.02.2010]

9. peatükk

RIIKLIK JÄRELEVALVE

§ 93. Riikliku järelevalve teostaja

(1) Käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide täitmise, sealhulgas elektrituru toimimise ja turuosaliste tegevuse üle teostab riiklikku järelevalvet (edaspidi *järelevalve*) Konkurentsiamet käesolevas seaduses ja muudes õigusaktides sätestatud korras.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Vajaduse korral kaasab Konkurentsiamet järelevalvesse sõltumatuid eksperte ning teeb koostööd Eesti teiste järelevalveasutuste ja välisriikide järelevalveasutustega.

§ 94. Konkurentsiameti ülesanded

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(1) Konkurentsiamet täidab järgmisi ülesandeid:

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

1) annab ja tunnistab kehtetuks tegevuslubasid, pikendab tegevuslubade kehtivusaega, kehtestab ja muudab tegevuslubade tingimusi ning kontrollib nende täitmist;

2) kooskõlastab käesoleva seaduse § 75 lõikes 3 nimetatud Eestis asuvaid kokku vähemalt 500 MW netovõimsusega tootmisseadmeid valdava tootja müüdava elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäära, lähtudes § 75 lõigetest 5 ja 6;

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

2¹) kooskõlastab käesoleva seaduse § 59 lõikes 7 nimetatud hinna ja toetuse määra, lähtudes § 59 lõikes 8 nimetatud metoodikast;

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.01.2010]

3) kooskõlastab käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäära ja elektrienergia müügi tüüptingimused, lähtudes §-st 81;

4) kooskõlastab Eestis põlevkivi kaevandava ettevõtja poolt käesoleva seaduse § 75 lõikes 5 nimetatud tootjale müüdava põlevkivi piirhinna, lähtudes § 75 lõikest 7;

4¹) kontrollib käesoleva seaduse § 75 lõike 3 punktis 1 nimetatud tootjalt ostetud elektrienergia kasutamist, lähtudes § 75 lõikest 5¹;

[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

5) kontrollib lähtuvalt käesoleva seaduse §-st 81 konkurentsiseaduse tähenduses turgu valitsevaks ettevõtjaks oleva müüja poolt müüdava elektrienergia hindu ja elektrienergia müügiga otseselt seotud nende teenuste hindu, mille osas müüja on turguvalitsevas seisundis;

6) teeb ettekirjutusi võrgu arenduskohustuse täitmise tagamiseks;

7) kontrollib süsteemihalduri määratud bilansienergia hindu ja kooskõlastab bilansilepingu tüüptingimusi, lähtudes käesoleva seaduse §-st 53;

8) kooskõlastab käesoleva seaduse § 71 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud võrgutasude arvutamise metoodika, sama lõike punktides 3–5 nimetatud võrgutasud, välja arvatud elektrienergia transiidi eest võetava edastamistasu, ning võrguteenuste osutamise tüüptingimused, lähtudes § 40 lõikest 7 ning §-dest 44, 59 ja 71–73;

9) kontrollib konkurentsiseaduse tähenduses turgu valitsevaks ettevõtjaks oleva tootja poolt müüdava elektrienergia hindu ning elektrienergia müügiga otseselt seotud teenuste, mille osas tootja on turguvalitsevas seisundis, hindu, lähtudes käesoleva seaduse § 75 lõikest 6;

10) kontrollib võrguettevõtja poolt elektrienergia transiidi eest võetavat edastamistasu ning liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu, lähtudes käesoleva seaduse §-dest 71–73;

10¹) kontrollib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1228/2003 sätestatud tingimuste täitmist;

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

10²) jälgib ja kontrollib käesoleva seaduse § 4 lõikes 4¹ sätestatud konkursi läbiviimist;

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

11) lahendab turuosaliste vahelisi vaidlusi käesolevas seaduses sätestatud korras;

12) otsustab sundvõõrandamise menetluse algatamise;

13) kontrollib, kas turuosalised järgivad käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ettenähtud nõudeid ja täidavad asjakohaseid kohustusi;

14) vajaduse korral teeb turuosalistele käesolevas seaduses ettenähtud juhtudel täitmiseks kohustuslikke ettekirjutusi;

15) avalikustab oma veebilehel elektriettevõtjate elektrienergia hinna piirmäärad ja võrgutasud, mis ta on kooskõlastanud käesoleva seaduse alusel;

16) kontrollib, kas elektriettevõtjad on tasunud riigilõivu;

17) täidab muid temale käesoleva seaduse või muude õigusaktidega pandud ülesandeid.

(2) Konkurentsiamet teeb otsuse temale käesoleva seaduse alusel esitatud kooskõlastamistaotluse kohta 90 päeva jooksul pärast taotluse esitamist. Eriti keeruka või töömahuka kooskõlastamistaotluse menetlemise korral võib Konkurentsiamet pikendada seda tähtaega 180 päevani. Tähtaja pikendamisest tuleb taotluse esitajale enne esialgse tähtaja möödumist teatada.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tähtaja kulgemine peatatakse ajaks, kuni Konkurentsiametile esitatakse tema poolt nõutud kooskõlastamistaotluse kohta otsuse tegemiseks vajalik teave.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(4) Konkurentsiamet esitab Euroopa Komisjonile aruande, mis käsitleb turgu valitsevaid elektriettevõtjaid ning turu hõivamist ja konkurentsi muul viisil kahjustavat käitumist. Aruandes käsitletakse ka omandisuhete muudatusi ning konkurentsi edendamise meetmeid.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(5) Konkurentsiamet koostab ja avaldab iga aasta 31. maiks oma veebilehel eelmise kalendriaasta kohta ülevaate, milles kajastatakse:

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

- 1) süsteemidevaheliste ühenduste võimsuse jaotamise reegleid;
 - 2) süsteemi ülekoormuse lahendamise reegleid;
 - 3) võrkudevaheliste ühenduste loomisele ja remondile kulutatud aega;
 - 4) võrguettevõtja avaldatavat teavet võrkudevaheliste ühenduste ja võrgu võimsuse jaotamise kohta, arvestades seejuures ärisaladuse hoidmise vajadust;
 - 5) käesoleva seaduse §-s 16 nimetatud tegevusalade eristamist;
 - 6) uutele tootjatele kehtestatud liitumistingimusi;
 - 7) süsteemihalduri ja võrguettevõtjate kohustuste täitmist;
 - 8) konkurentsi olukorda elektriturul.
- [RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

§ 95. Ettekirjutus

(1) Konkurentsiamet teeb turuosalistele ja teistele isikutele käesoleva seaduse, selle alusel kehtestatud õigusakti või tegevusloa tingimuste rikkumise korral, samuti muudel käesolevas seaduses ettenähtud juhtudel kohustuslikke ettekirjutusi rikkumise lõpetamiseks, rikkumise tagajärgede kõrvaldamiseks või rikkumise heastamiseks või muude toimingute tegemiseks.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Ettekirjutuses esitatakse järgmised andmed:

- 1) ettekirjutuse teinud ametiisiku nimi ja ametikoht;
- 2) ettekirjutuse tegemise kuupäev;
- 3) ettekirjutuse saaja nimi ja aadress;
- 4) ettekirjutuse tegemise faktiline ja õiguslik alus;
- 5) ettekirjutuse sisu;
- 6) ettekirjutuse täitmise tähtpäev;
- 7) ettekirjutuse täitmata jätmise tagajärgede kirjeldus.

(3) Ettekirjutus tehakse selle saajale teatavaks viivitamata. Konkurentsiamet teeb ettekirjutuse teatavaks ka muudele isikutele, keda ettekirjutus puudutab. Teave ettekirjutuse kohta kantakse registrisse viivitamata, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(4) Ettekirjutusega pandud kohustuse täitmata jätmise korral võib kohaldada sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 20 000 krooni.

(5) Asendustäitmise kohaldamise korral on Konkurentsiameti ametiisikul või tema ülesandel asendustäitmist korraldaval kolmandal isikul õigus siseneda asendustäitmise aadressaadi territooriumile ja ehitisse, kasutada toimingute tegemisel aadressaadi vara ja õigus seda toiminguga mõjutada ning õigus vajaduse korral kasutada oma õiguste teostamiseks politsei abi.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 96. Teabe andmise kohustus

(1) Turuosaline ning riigiasutus ja kohaliku omavalitsuse asutus esitavad Konkurentsiametile selle nõudel andmeid, mida Konkurentsiamet vajab oma ülesannete täitmiseks. Teave esitatakse nõude esitamisest alates viie päeva jooksul.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Turuosaline teeb Konkurentsiametile viivitamata teatavaks asjaolu, mis turuosalisel oluliselt takistab või võib oluliselt takistada käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktist või tegevusloast tulenevate kohustuste täitmist.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Kui turuosalise tegevus ei ole käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusakti või tegevusloa tingimustega kooskõlas, edastab ta Konkurentsiametile selle kohta teate, milles nimetab olukorra parandamiseks kavandatud abinõud.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 97. Teabesaladuse hoidmise kohustus

(1) Konkurentsiamet hoiab saladuses temale edastatud teavet, mida edastades on isik teatanud, et tegemist on ärisaladusega.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Konkurentsiamet tunnistab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks avaliku teabe seaduse tähenduses.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustuse rikkumisena ei käsitata teabe edastamist juhul, kui edastamine on ette nähtud seaduses või kui teabe edastamiseks on saadud nõusolek teavet andnud isikult ja isikult, keda teave puudutab.

(4) Konkurentsiamet kasutab tema käsutuses olevat teavet üksnes käesolevast seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 98. Juurdepääsuõigus

(1) Isikul, keda Konkurentsiamet on volitanud täitma käesoleva seaduse § 94 lõikes 1 nimetatud järelevalveülesannet, on õigus siseneda turuosalise territooriumile, ruumi või rajatisse, et kohapeal kontrollida järelevalve teostamiseks vajalikke andmeid ja asjaolusid ning teha dokumentidest väljavõtteid, ärakirju ja koopiaid.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Turuosaline või tema esindaja võimaldab takistuste ja piiranguteta teostada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õigust Konkurentsiameti määratud ajal ja kohas ning osutab järelevalvet teostavale isikule igakülgselt kaasabi.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 99. Kaebuste lahendamine

(1) Turuosalise tegevuse või tegevusetuse peale, mis on vastuolus käesoleva seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktiga, võib teine turuosaline esitada kirjaliku kaebuse Konkurentsiametile.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Konkurentsiamet vaatab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kaebuse läbi ja teeb selle kohta otsuse kaebuse saamisest alates 30 päeva jooksul.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Kui Konkurentsiamet taotleb kaebuse lahendamiseks vajalikku teavet, peatatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tähtaja kulgemine kuni teabe saamiseni, kuid mitte kauemaks kui 30 päevaks.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 100. Sundvõõrandamine

(1) Lisaks kinnisasja sundvõõrandamise seaduse § 3 lõikes 1 sätestatud alustele võib Konkurentsiamet taotleda:

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

1) tegevusloas nimetatud tegevuses kasutatava vara sundvõõrandamist, kui tegevusloa alusel tegutsev isik ei täida käesoleva seaduse § 37 lõikes 2 ettenähtud kohustust;

2) tegevusloas nimetatud tegevuses kasutatava vara sundvõõrandamist, kui tegevusloa kehtivusaeg on lõppenud või tegevusluba on tunnistatud kehtetuks ja nimetatud varal põhineva tegevuse jätkamine kooskõlas käesoleva seadusega ei ole tagatud ning see võib seada ohtu süsteemi varustuskindluse;

3) võrgu ja selle kasutamist võimaldava piiratud asjaõiguse sundvõõrandamist, kui võrgu omanik ei täida käesoleva seaduse § 64 lõikes 1 ettenähtud kohustust või kui võrgu omanikust või kasutajast võrguettevõtjal ei ole käesoleva seaduse kohast tegevusluba.

(2) Konkurentsiamet võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustel taotleda sundvõõrandamist üksnes juhul, kui ta on sundvõõrandamise taotluse esitamise kavatsusest teavitanud sundvõõrandamise esemeks oleva vara omanikku ning vara omanik ei ole sundvõõrandamise aluseks olevat asjaolu Konkurentsiameti antud mõistliku tähtaja jooksul kõrvaldanud.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Konkurentsiametil ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 2 ettenähtud kohustust juhul, kui selle kohustuse täitmine võib seada ohtu varustuskindluse.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(4) Sundvõõrandamine toimub kinnisasja sundvõõrandamise seaduses sätestatud korras.

10. peatükk VASTUTUS

§ 101. Võrguteenuse osutamise kohustuse rikkumine

(1) Võrguettevõtjat oma teeninduspiirkonnas võrguteenuste osutamise kohustuse rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

§ 101¹. Osutatavate võrguteenuste kvaliteedinõuete rikkumine

(1) Võrguettevõtjat oma teeninduspiirkonnas osutatavate võrguteenuste kvaliteedinõuete rikkumise eest või nimetatud nõuete rikkumise puhul võrgutasude vähendamata jätmise eest, kui võrgutasude vähendamine on käesoleva seadusega ette nähtud, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.
[RT I 2004, 86, 583- jõust. 01.01.2005]

§ 101². Elektrienergia müük kooskõlastamata piirhinna ja piirhinda ületava hinnaga

Võrguettevõtjat või tema nimetatud müüjat elektrienergia müügi eest kooskõlastamata piirhinnaga, kui kooskõlastus on nõutav, või piirhinda ületava hinnaga – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.
[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

§ 101³. Piiriülese elektrikaubanduse reeglite rikkumine

Juriidilise isiku poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1228/2003 sätestatud piiriülese elektrikaubanduse tingimuste täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.
[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

§ 102. Ebaseaduslik võrguteenuse ja elektrienergia kasutamine

(1) Turuosalist võrguteenuse või elektrienergia ebaseadusliku kasutamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis nimetatud väärteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist karistusseadustiku § 83 alusel.
[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

§ 103. Teabe esitamata jätmine

(1) Turuosalist Konkurentsiametile või süsteemihaldurile kohustusliku teabe esitamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 krooni.

§ 104. Juurdepääsuõiguse takistamine

(1) Isikut Konkurentsiameti ametnikul käesolevas seaduses ettenähtud juurdepääsuõiguse teostamise takistamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 krooni.

§ 105. Teabesaladuse hoidmise kohustuse rikkumine

(1) Käesolevas seaduses ettenähtud teabesaladuse hoidmise kohustuse rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

§ 106. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 101–105 nimetatud väärtegedele kohaldatakse karistusseadustiku üldosa ja väärteomenetluse seadustikku.

(2) Käesoleva seaduse §-des 101 ja 103–105 nimetatud väärtegede kohtuväline menetleja on Konkurentsiamet.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Käesoleva seaduse §-s 102 nimetatud väärtegede kohtuväline menetleja on politseiasutus.

11. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 107. Turuluba ja tegevusluba

(1) Energiaseaduse alusel võrguettevõtjale elektrienergia müügiks ning elektrienergia edastamis- ja jaotamisteenuse müügiks võrgu kaudu väljaantud turuluba ning sellega seoses riigiga sõlmitud leping jäävad nimetatud tegevusalade osas kehtima kuni neis märgitud tähtpäevani.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata elektrienergia seotud tegevusalade osas kaotavad energiaseaduse alusel võrguettevõtjale väljaantud turuload ja nendega seotud riigiga sõlmitud lepingud kehtivuse, kui tegevusloa saamiseks ei ole nõuetekohast taotlust esitatud lõikes 5 ettenähtud tähtaja jooksul või kui Konkurentsiamet teeb nimetatud taotluse alusel tegevusloa andmisest keeldumise otsuse. Kõik need riigiga sõlmitud lepingud ning turuload, mis ei ole välja antud võrguettevõtjale, kaotavad käesoleva seaduse jõustumisel elektrienergia seotud tegevusalade osas kehtivuse.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt kehtima jäänud turuluba ja riigiga sõlmitud lepingut käsitatakse käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktides 3 ja 7 nimetatud tegevuseks antud tegevusloana. Põhivõrgu kaudu edastamisteenuse osutamiseks antud turuluba ning sellega seoses riigiga sõlmitud lepingut käsitatakse § 22 lõike 1 punktis 4 nimetatud tegevuseks antud tegevusloana.

(4) Kui turuloa või riigiga sõlmitud lepingu tingimus ei ole käesoleva seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktiga kooskõlas, muudab Konkurentsiamet ühepoolset turuloa või riigiga sõlmitud lepingu tingimust käesoleva seaduse jõustumisest alates 90 päeva jooksul, järgides käesolevas seaduses tegevusloa tingimuste muutmise kohta sätestatud. Kuni tingimuste muutmiseni Konkurentsiameti poolt kohaldatakse käesoleva seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktiga vastuolus oleva turuloa või riigiga sõlmitud lepingu tingimuse asemel käesolevat seadust ja selle alusel kehtestatud õigusakti.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(5) Kui turuosaline käesoleva seaduse jõustumise ajal tegutseb käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata elektrienergia seotud tegevusalal, millel tegutsemiseks on käesoleva seaduse kohaselt vaja tegevusluba, esitab ta 180 päeva jooksul käesoleva seaduse jõustumisest Konkurentsiametile nõuetekohase taotluse vastava tegevusloa saamiseks.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 108. Toetuse kehtivusaeg

(1) Käesoleva seaduse § 59 lõike 1 punktide 1–4 alusel ettenähtud toetust võib maksta tootmise alustamisest alates 12 aasta jooksul ning punkti 5 alusel ettenähtud toetust 20 aasta jooksul. Enne 2002. aasta 1. jaanuari tööd alustanud tootmiseadmega taastuvast energiaallikast toodetud elektrienergia eest võib §-s 59 nimetatud toetust maksta kuni 2012. aasta 31. detsembrini.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(1¹) Kui käesoleva seaduse § 59¹ lõikes 6 nimetatud toetuse määra ei kasutata ära 2016. aasta 1. jaanuariks ja kui § 59 lõike 1 punkti 5 kohaselt on vähemalt 300 MW brutovõimsusega tootmiseadme tööd alustanud, võib ülejäänud toetust maksta põlevkivil töötava tootmiseadme installeeritud netovõimsuse kasutatavuse eest ka siis, kui tootmiseadme on tööd alustanud ajavahemikus 2013. aasta 1. jaanuarist kuni 2018. aasta 1. jaanuarini.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(1²) Tootja, kes alustab tootmist biomassi energiaallikana kasutava tootmiseadmega pärast 2010. aasta 31. detsembrist, võib saada käesoleva seaduse § 59 lõike 1 punkti 1 alusel ettenähtud toetust ainult tõhusa koostootmise režiimil toodetud elektrienergia eest.
[RT I 2010, 8, 40- jõust. 27.02.2010]

(2) Tuult energiaallikana kasutav tootja, kes alustas oma tootmiseadmega tööd enne 2007. aasta 31. detsembrist, võib 2008. aasta 31. detsembrini selle tootmiseadmega toodetud elektrienergiat müüa avatud tarnena põhivõrguettevõtja nimetatud müüjale hinnaga 115 senti kilovatt-tunni eest.

(3) Käesolevas paragrahvis nimetatud tootmise alustamise ajana käsitatakse päeva, millal nõuetekohane tootmiseadme esmakordselt annab elektrienergiat võrku vähemalt 80% nimivõimsusest.
[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

§ 109. Toetusmeetmete rakendamine

Käesoleva seaduse § 72 lõikes 5 nimetatud toetusmeetmeid võib rakendada tagasiulatuvalt alates 2002. aasta 1. jaanuarist.

§ 109¹. Liitumistasu toetuse rakendamine

(1) Kui liitumistasu toetuse taotleja, kes esitas taotluse enne 2010. aasta 1. aprilli, sureb, on liitumistasu toetuse taotlejaga koos elanud pärijal, kes vastab käesoleva seaduse §-s 74² taotlejale esitatud nõuetele, õigus nõuda enda kandmist taotleja asemele taotluses, taotluse rahuldamise otsuses ning liitumistasu toetuse andmise kavas.

(2) 2009. aastal liitumistasu toetuse andmise kava põhinimekirja koostamisel eelistatakse käesoleva seaduse §-s 74² sätestatud tingimustele vastavaid liitumistasu toetuse taotlejaid, kellel on vähemalt üks alla 18-aastane laps, kes elab taotlejaga koos.

[RT I 2009, 5, 34- jõust. 22.01.2009]

§ 110. Teeninduspiirkondade määramine

(1) See võrguettevõtja energiaseaduse tähenduses, kellel on käesoleva seaduse jõustumise ajal kehtiv energiaseaduse alusel väljaantud turuluba elektrienergia müügiks ja/või elektrienergia jaotamisteenuse müügiks võrgu kaudu, peab 180 päeva jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist esitama Konkurentsiametile kirjaliku taotluse oma teeninduspiirkonna määramiseks. Taotluse esitamisel peab võrguettevõtja lähtuma temale energiaseaduse alusel väljastatud turuloo tingimustest, riigiga sõlmitud lepingust ja tegelikust olukorrast võrguteenuste osutamisel. Taotluses esitatakse käesoleva seaduse § 62 lõigetes 1 ja 3 sätestatud nõuete kohane teeninduspiirkonna määratlus ja skemaatiline plaan.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmata jätmise korral teeb Konkurentsiamet võrguettevõtjale ettekirjutuse kohustuse täitmiseks ja hoiatab, et ettekirjutuse täitmata jätmise korral kohaldatakse talle sunnivahendit kooskõlas asendustäitmise ja sunniraha seadusega. Sunniraha ülemmäär on 20 000 krooni.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(3) Jaotusvõrguettevõtjate nõuetekohaste taotluste alusel määrab Konkurentsiamet üheaegselt jaotusvõrguettevõtjate teeninduspiirkonnad käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluste esitamise tähtpäeva saabumisest alates 180 päeva jooksul, arvestades jaotusvõrguettevõtjatele energiaseaduse alusel väljastatud turulubade ja riigiga sõlmitud lepingute tingimusi, tegelikku olukorda võrguteenuste osutamisel ning jaotusvõrguettevõtja ja tema tegevuse kohta käesoleva seadusega kehtestatud nõudeid.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel määratud teeninduspiirkonnad ei hõlma kogu Eesti territooriumi, määrab Konkurentsiamet hõlmamata territooriumi selle jaotusvõrguettevõtja teeninduspiirkonnaks, kelle teeninduspiirkond hõlmamata territooriumiga külgneb. Seda tehes arvestab Konkurentsiamet muu hulgas olemasoleva võrgu paiknemist hõlmamata territooriumi suhtes.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(5) Konkurentsiametil on õigus nõuda elektriettevõtjalt käesolevas paragrahvis nimetatud otsustuste tegemiseks vajalikku teavet.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(6) Konkurentsiamet teavitab käesoleva paragrahvi alusel määratud teeninduspiirkondadest jaotusvõrguettevõtjaid ning vajaduse korral muudab jaotusvõrguettevõtjate turulubade ja riigiga sõlmitud lepingute tingimusi, lähtudes käesolevast seadusest.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(7) Konkurentsiamet teeb käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud võrguettevõtjale, kellele Konkurentsiamet lõike 3 alusel teeninduspiirkonda ei määra, teeninduspiirkonna määramata jätmise viivitamata teatavaks. Võrguettevõtja turuluba ja riigiga sõlmitud leping kaotavad kehtivuse teeninduspiirkonna määramata jätmise teate saatmisest alates 90 päeva möödudes.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

(8) Konkurentsiametil on õigus kohustada käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud võrguettevõtjat tegevust jätkama kooskõlas käesoleva seaduse §-ga 37 ja/või algatada kooskõlas §-ga 100 võrgu või muu sellise vara sundvõõrandamine, mida võrguettevõtja on kasutanud turuloo alusel toimunud tegevuses.

[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 111. Elektrimajanduse arengukava

(1) Esimene käesoleva seaduse § 2 lõikes 1 nimetatud elektrimajanduse arengukava koostatakse ning esitatakse Vabariigi Valitsusele 2005. aasta 1. juuniks.

[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

(2) Käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktis 5¹ nimetatud analüüs koostatakse esmakordselt 2007. aastal.
[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

§ 111¹. Euroopa Komisjonile esitatavad aruanded

(1) Süsteemihaldur esitab käesoleva seaduse § 39 lõikes 7 nimetatud aruande iga kahe aasta järel hiljemalt 31. juuliks. Esimene aruanne esitatakse 2007. aasta 31. juuliks.

(2) Konkurentsiamet esitab käesoleva seaduse § 94 lõikes 4 nimetatud aruande iga aasta 31. juuliks. Alates 2010. aastast esitatakse kõnealune aruanne iga kahe aasta järel.
[RT I 2007, 66, 408- jõust. 01.01.2008]

§ 111². Hoonestusloa taotlemise erisused

Kui käesoleva seaduse §-s 92² nimetatud ettevõtja taotlusel on enne 2009. aasta 1. jaanuari avalikku veekogusse tuuleelektrijaama ehitamiseks algatatud keskkonnamõtjude hindamine, siis ei kohaldata hoonestusloa menetlusele veeseaduse § 22⁷ lõikeid 3–5 ning hoonestusloa menetlus algatatakse keskkonnamõtjude hindamist taotlenud ettevõtja suhtes.
[RT I 2010, 8, 37- jõust. 27.02.2010]

§ 112–118. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 119. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2003. aasta 1. juulil.

(2) Käesoleva seaduse §-d 15, 16 ja 18 jõustuvad 2005. aasta 1. jaanuaril.

(3) Käesoleva seaduse § 4 lõige 5, § 29 lõige 6, § 70 lõige 5 ning § 74 lõiked 4 ja 5 jõustuvad eraldi seadusega Eesti ühinemisel Euroopa Liiduga.

(4) Käesoleva seaduse § 58 lõiked 6¹–6³ jõustuvad 2005. aasta 1. mail.
[RT I 2004, 86, 583- jõust. 01.01.2005]

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/54/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1996/92/EÜ (ELT L 176, 15.07.2003, lk 37–56); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/77/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamise edendamise kohta elektrienergia siseturul (EÜT L 283, 27.10.2001, lk 33–40); nõukogu direktiiv 90/377/EMÜ ühenduse menetluse kohta tööstuslikele lõpptarbijatele määratud gaasi- ja elektrihindade läbipaistvuse parandamiseks (EÜT L 185, 17.07.1990, lk 16–24); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/8/EÜ soojus- ja elektrienergia koostootmise stimuleerimiseks siseturu kasuliku soojuse nõudluse alusel, millega muudetakse direktiivi 92/42/EMÜ (ELT L 052, 21.02.2004, lk 50–60); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/89/EÜ elektrienergia varustuskindluse ja infrastruktuuriinvesteeringute kohta (ELT L 033, 04.02.2006, lk 22–27);
[RT I 2007, 23, 120- jõust. 01.05.2007]

Euroopa Komisjoni otsus 2007/394/ET, millega muudetakse nõukogu direktiivi 90/377/EMÜ seoses meetodikaga, mida tuleb rakendada tööstuslikelt lõpptarbijatelt sissenõutavate gaasi- ja elektrihindade määramisel (ELT L 148, 9.06.2007, lk 11–16).
[RT I 2008, 51, 282- jõust. 19.12.2008]